

BANK OCHRONY ŚRODOWISKA
SPÓŁKA AKCYJNA

**INFORMACJE O GRUPIE KAPITAŁOWEJ
BANKU OCHRONY ŚRODOWISKA S.A.
O CHARAKTERZE JAKOŚCIOWYM I ILOŚCIOWYM
DOTYCZĄCE ADEKWATNOŚCI KAPITAŁOWEJ**

STAN NA 31 GRUDNIA 2019 ROKU

Warszawa, marzec 2020

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej Banku - zakres stosowania wymogów Rozporządzenia CRR (CRR art. 436)	5
2. Cele i strategie w zakresie zarządzania ryzykiem (CRR art. 435)	8
3. Fundusze własne (CRR art. 437).....	15
4. Wymogi kapitałowe (CRR art. 438).....	27
5. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta (CRR art. 439)	41
6. Bufory Kapitałowe (CRR art. 440)	49
7. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego (CRR art. 441)	51
8. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (CRR art. 442)	52
9. Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane (informacje ujawniane zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2018/10 z dnia 17 grudnia 2018 r. dotyczącymi ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych).....	61
10. Aktywa wolne od obciążeń (CRR Art. 443).....	65
11. Korzystanie z ECAI (zewnątrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej) (CRR Art. 444)	68
12. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (CRR Art. 445).....	70
13. Ekspozycja na ryzyko operacyjne (CRR Art. 446, Rekomendacja M Komisji Nadzoru Finansowego)	70
14. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym (CRR Art. 447).....	74
15. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym (CRR Art. 448).....	75
16. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (CRR Art. 449).....	77
17. Polityka w zakresie wynagrodzeń (CRR Art. 450).....	77
18. Dźwignia finansowa (CRR Art. 451).....	87
19. Wymogi dotyczące płynności (Wytyczne EBA/GL/2017/01 z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wypytywów netto w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art. 435 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	91
20. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego (CRR Art. 452).....	93
21. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego (CRR Art. 453).....	93
22. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego (CRR Art. 454).....	97
23. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego (CRR Art. 455).....	98
24. Porównanie funduszy własnych, współczynnika kapitałowego oraz wskaźnika dźwigni finansowej z uwzględnieniem i bez uwzględniania zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 i analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów (na podstawie Wytycznych EBA/GL/2018/01 z dnia 16 stycznia 2018 r.)	98

Wstęp

Raport „Informacje o grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej, stan na 31 grudnia 2019 roku”, zwany dalej „Raportem”, został przygotowany zgodnie z art. 111a ustawy z 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe, Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z 26 czerwca 2013 roku w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającym Rozporządzenie (UE) nr 648/2012, zwanym dalej „Rozporządzeniem CRR” lub „CRR”, z uwzględnieniem aktów wykonawczych do Rozporządzenia CRR, ustawą z 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, a także Rekomendacją M dotyczącą zarządzania ryzykiem operacyjnym w bankach, Rekomendacją P dotyczącą zarządzania ryzykiem płynności w banku oraz Rekomendacją H dotyczącą systemu kontroli wewnętrznej w banku wydanymi przez Komisję Nadzoru Finansowego.

Ujawnienia odzwierciedlają także wymogi przedstawione w:

- Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 1423/2013 z 20 grudnia 2013 roku ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem CRR (Rozporządzenie 1423/2013),
- Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2015/1555 z dnia 28 maja 2015 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat przestrzegania przez instytucje wymogu w zakresie bufora antycyklicznego zgodnie z art. 440 (Rozporządzenie 575/2013),
- Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 2016/200 z 15 lutego 2016 roku, ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z Rozporządzeniem CRR (Rozporządzenie 2016/200),
- Rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2017/2295 z dnia 4 września 2017 r. uzupełniającym rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych,
- Wytycznych EBA/GL/2014/14 z dnia 23 grudnia 2014 r. w sprawie istotności, zastrzeżonego charakteru i poufności ujawnianych informacji oraz częstotliwości ujawniania zgodnie z art. 432 ust. 1, art. 432 ust. 2 i art. 433 rozporządzenia (UE) nr 575/2013,
- Wytycznych EBA/GL/2015/22 z dnia 27 czerwca 2016 r. dotyczące prawidłowej polityki wynagrodzeń, o których mowa w art. 74 ust. 3 i 75 ust. 2 dyrektywy 2013/36/UE, i ujawniania informacji zgodnie z art. 450 rozporządzenia (UE) nr 575/2013,
- Wytycznych EBA/GL/2016/11 z dnia 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej Rozporządzenia (UE) nr 575/2013,
- Wytycznych EBA/GL/2017/01 z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wpływów netto w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art. 435 rozporządzenia (UE) nr 575/2013,
- Wytycznych EBA/GL/2018/01 z dnia 16 stycznia 2018 r. w sprawie jednolitego ujawniania na podstawie art. 473a rozporządzenia (UE) nr 575/2013 informacji na temat rozwiązań przejściowych w zakresie łagodzenia skutków wprowadzenia MSSF 9 względem funduszy własnych,
- Wytycznych EBA/GL/2018/02 z dnia 19 lipca 2018 r. w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego,

---

¹ Grupa Kapitałowa Banku Ochrony Środowiska S.A. (dalej: „Grupa Kapitałowa BOŚ S.A.”, „Grupa Kapitałowa Banku”, „Grupa”) obejmuje Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz jednostki zależne. Informacje o spółkach zależnych znajdują się w Części I. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej Banku – zakres stosowania wymogów Rozporządzenia (CRR art. 436).

- Wytycznych EBA/GL/2018/10 z dnia 17 grudnia 2018 r. dotyczących ujawnienia w zakresie ekspozycji nieobstugiwanych i restrukturyzowanych.

Niniejszy Raport został sporządzony zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku dotyczącymi zasad ujawniania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej oraz innych informacji ujawnianych przez banki na podstawie części ósmej Rozporządzenia CRR, sposobie ich weryfikacji, zatwierdzania oraz publikacji.

W oparciu o art. 432.1 Rozporządzenia CRR, Grupa pominęła w ujawnieniach informacje uznane za nieistotne. Informacje nieistotne to w opinii Grupy informacje, których pominięcie lub nieprawidłowe ujawnienie nie powinno zmienić lub wpłynąć na ocenę lub decyzję użytkownika opierającego się na tych informacjach przy podejmowaniu decyzji ekonomicznych.

W oparciu o art. 432.2 Rozporządzenia CRR, Grupa może pominąć w Ujawnieniach informacje uznane za zastrzeżone lub poufne. Informacje uznaje się za zastrzeżone, jeżeli w opinii Grupy ich podanie do wiadomości publicznej osłabiłoby jej pozycję konkurencyjną. Informacje uznaje się za poufne, jeśli Grupa zobowiązała się wobec klienta lub innego kontrahenta do zachowania poufności.

Niniejszy Raport przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym, dotyczące kompleksowego obrazu profilu ryzyka Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A., według stanu na 31 grudnia 2019 roku. W Raporcie odniesiono się do wymagań regulacji opisanych wyżej, w takim zakresie, w jakim dotyczą one Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku. W przypadku braku odniesienia do konkretnego artykułu, oznacza to, że ujawnienia w jego zakresie nie mają zastosowania.

Niniejszy Raport nie obejmuje całego zakresu ujawnianych informacji, określonego w części ósmej Rozporządzenia CRR. Informacje nie zawarte w Raporcie zostały przedstawione w: „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku” i „Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2019 roku”.

Niniejszy raport został uzupełniony o informacje dotyczące zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok 2018 w wartościach przyznanych przez Radę Nadzorczą w dniu 11 grudnia 2019 roku, które zostały zaprezentowane w rozdziale 17 niniejszego Raportu.

Raport prezentuje dane według stanu na 31 grudnia 2019 roku. Zaprezentowane wartości wyrażone są w tysiącach złotych, z wyjątkiem sytuacji, w których zastosowano inną jednostkę miary wskazaną przy prezentowanych danych. Ewentualne różnice w sumach i udziałach wynikają z zaokrągleń kwot do tysięcy złotych oraz zaokrągleń udziałów procentowych do jednego miejsca dziesiętnego.

Komórka ds. zgodności dokonała oceny Raportu poprzez przeprowadzenie weryfikacji zgodności jego zakresu z zakresem ujawnianych informacji określonym w zasadach ujawniania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej.

Raport został przyjęty przez Zarząd Banku Ochrony Środowiska S.A. i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą.

Raport oraz zasady ujawniania przez Bank Ochrony Środowiska S.A. informacji o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej, odnoszące się, m.in. do zakresu, częstotliwości oraz formy i miejsca ogłaszania informacji podlegających ogłaszaniu, dostępne są w wersji elektronicznej na stronie internetowej Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz w wersji papierowej – w zbiorze informacji dla klientów, dostępnym w każdej placówce Banku, a tym samym są ogólnie dostępne dla wszystkich uczestników rynku.

1. Informacje o Banku i Grupie Kapitałowej Banku – zakres stosowania wymogów Rozporządzenia CRR (CRR art. 436)

1.1. Nazwa instytucji, do której mają zastosowanie wymogi rozporządzenia CRR

Zgodnie z rozporządzeniem CRR, na potrzeby adekwatności kapitałowej stosuje się regulacyjny zakres konsolidacji (konsolidacja ostrożnościowa), która, w odróżnieniu od zakresu konsolidacji księgowej zgodnej z Międzynarodowym Standardami Sprawozdawczości Finansowej, obejmuje tylko podmioty zależne spełniające definicję instytucji, instytucji finansowej lub przedsiębiorstwa usług pomocniczych.

Zgodnie z rozporządzeniem CRR, Grupę Kapitałową Banku Ochrony Środowiska S.A. na potrzeby konsolidacji regulacyjnej na dzień 31 grudnia 2019 r. stanowiły: Bank Ochrony Środowiska S.A. (jednostka dominująca, dalej „Bank” lub „BOŚ S.A.”) oraz Dom Maklerski BOŚ S.A. i BOŚ Leasing – Eko Profit S.A. (jednostki bezpośrednio zależne od Banku).

Na potrzeby konsolidacji księgowej, Grupę Kapitałową Banku, poza podmiotami wymienionymi wyżej, uzupełniał MS Wind sp. z o.o. (jednostka bezpośrednio zależna od BOŚ Leasing – Eko Profit S.A. i pośrednio zależna od Banku).

Poniżej zaprezentowana została podstawowa informacja na temat jednostek zależnych w Grupie Kapitałowej Banku:

1. Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A.

Firma i forma prawna:	Dom Maklerski Banku Ochrony Środowiska S.A.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Marszałkowska 78/80, 00-517 Warszawa
Kapitał podstawowy:	25 194 000 PLN
Struktura kapitału:	Bank posiada bezpośrednio akcje reprezentujące 100% kapitału zakładowego, co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.
Podstawowy przedmiot działalności:	działalność maklerska

2. BOŚ Leasing – Eko Profit S.A.

Firma i forma prawna:	BOŚ Leasing – Eko Profit S.A.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Żelazna 32, 00-832 Warszawa
Kapitał podstawowy:	37 127 800 PLN
Struktura kapitału:	Bank posiada bezpośrednio akcje reprezentujące 100% kapitału zakładowego, co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Spółki.
Podstawowy przedmiot działalności:	działalność leasingowa oraz działalność finansowa i doradcza

3. MS Wind sp. z o. o.

Firma i forma prawna:	MS Wind sp. z o.o.
Siedziba i adres:	Warszawa, ul. Żelazna 32, 00-832 Warszawa
Kapitał podstawowy:	11 411 000 PLN
Struktura kapitału	Bank posiada za pośrednictwem BOŚ Leasing – Eko Profit S.A. udziały reprezentujące 100% kapitału zakładowego, co uprawnia do wykonywania 100% ogólnej liczby głosów na zgromadzeniu wspólników Spółki.
Podstawowy przedmiot działalności	prowadzenie farmy wiatrowej

1.2. Zarys różnic w zakresie konsolidacji do celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych

Różnice w zakresie konsolidacji dla celów rachunkowości i regulacji ostrożnościowych przedstawia poniższe zestawienie:

		2019		
		Dom Maklerski BOŚ S.A.	BOŚ Leasing – Eko Profit S.A.	MS Wind Sp. z o. o.
Zakres konsolidacji regulacyjnej*	w pełni skonsolidowane	tak	tak	nie
	skonsolidowane metodą proporcjonalną	nie	nie	nie
	pomniejszając fundusze własne	nie	nie	nie
Zakres konsolidacji księgowej	nie są skonsolidowane ani nie pomniejszając funduszy własnych	nie	nie	tak
	w pełni skonsolidowane	tak	tak	tak

Źródło: Bank

* Konsolidacja regulacyjna (ostrożnościowa) prowadzona jest zgodnie z art. 18 i 19 Rozporządzenia CRR.

1.3. Podmioty pomniejszające fundusze własne do celów konsolidacji regulacyjnej

Fundusze własne Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. nie zostały pomniejszone o wartość udziałów w podmiotach sektora finansowego.

1.4. Podmioty, które nie są skonsolidowane ani nie pomniejszają funduszy własnych

Podmioty z Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. → MS Wind sp. z o. o.

Podmioty spoza Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. → WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. Na dzień 31 grudnia 2019 roku Bank posiadał akcje Spółki WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. stanowiące 29,48% udziału w kapitale zakładowym i głosach Spółki.

Zgodnie z MSSF9 akcje Spółki WODKAN Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji S.A. zostały przeklasyfikowane do inwestycyjnych papierów wartościowych i są ujmowane w sprawozdaniu finansowym w pozycji kapitałowe papiery wartościowe wyceniane do wartości godziwej przez inne całkowite dochody.

1.5. Wszelkie istniejące obecnie lub przewidywane istotne przeszkody praktyczne lub prawne dla szybkiego transferu funduszy własnych lub spłaty zobowiązań przez jednostkę dominującą (Bank) i jej jednostki zależne

W 2019 roku nie zaistniały przeszkody natury prawnej i praktycznej w szybkim przekazaniu funduszy własnych albo w spłacie zobowiązań pomiędzy Bankiem Ochrony Środowiska S.A. a jego podmiotami zależnymi.

1.6. Kwota łączna, o którą rzeczywiste fundusze są pomniejszane od wymaganego minimum we wszystkich jednostkach zależnych nieobjętych konsolidacją oraz nazwa lub nazwy tych jednostek zależnych

Zgodnie z zestawieniem w pkt. 1.2. sytuacja, o której mowa w Art. 436 d Rozporządzenia CRR nie wystąpiła.

1.7. Okoliczności stosowania odstępstw, o których mowa w art. 7, lub stosowania metody konsolidacji indywidualnej, o której mowa w art. 9 CRR

Bank podlega wymogom ostrożnościowym na zasadzie indywidualnej.

Tabela 1

Różnice w zakresie rachunkowym i regulacyjnym konsolidacji oraz mapowania kategorii sprawozdań finansowych z regulacyjnymi kategoriami ryzyka [Wzór EU LI z Wytocznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

Aktywa	2019	
	Wartości bilansowe wykazywane w publikowanych sprawozdaniach finansowych	Wartości bilansowe wchodzące w zakres konsolidacji regulacyjnej
Kasa, środki w Banku Centralnym	297 866	297 866
Należności od innych banków	165 733	165 733
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	140 344	141 936
- kapitałowe papiery wartościowe	20 111	20 111
- dłużne papiery wartościowe	44 534	44 534
- instrumenty pochodne	75 699	77 291
Inwestycyjne papiery wartościowe:	5 302 078	5 302 078
- kapitałowe papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	85 510	85 510
- dłużne papiery wartościowe wyceniane wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite	3 839 184	3 839 184
- dłużne papiery wartościowe wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	1 377 384	1 377 384
Należności od klientów	12 003 794	12 029 350
- wyceniane wg zamortyzowanego kosztu	11 965 509	11 991 065
- wyceniane wg wartości godziwej przez wynik finansowy	38 285	38 285
Inwestycje w jednostkach zależnych	0	11 799
Wartości niematerialne	117 062	116 610
Rzeczowe aktywa trwałe	77 743	47 071
Prawo do użytkowania - leasing	79 738	78 708
Aktywa z tytułu podatku dochodowego	109 418	108 709
- bieżące	390	390
- odroczone	109 028	108 319
Inne aktywa	193 221	191 710
Aktywa łącznie	18 486 997	18 491 570

Zobowiązania	2019	
	Wartości bilansowe wykazywane w publikowanych sprawozdaniach finansowych	Wartości bilansowe wchodzące w zakres konsolidacji regulacyjnej
Zobowiązania wobec Banku Centralnego oraz innych banków	595 667	595 667
Pochodne instrumenty finansowe przeznaczone do obrotu	50 926	50 926
Pochodne instrumenty zabezpieczające	16 869	16 869
Zobowiązania wobec klientów	14 914 981	14 917 423
Zobowiązania podporządkowane	370 731	370 731
Rezerwy	57 705	57 705
Zobowiązania z tytułu podatku dochodowego	9 795	9 795
- bieżące	8 410	8 410
- odroczone	1 385	1 385
Zobowiązania z tytułu leasingu	83 349	82 296
Pozostałe zobowiązania	187 044	186 113
Zobowiązania razem	16 287 067	16 287 525

Kapitały	2019	
	Wartości bilansowe wykazywane w publikowanych sprawozdaniach finansowych	Wartości bilansowe wchodzące w zakres konsolidacji regulacyjnej
Kapitał podstawowy	1 461 036	1 461 036
- kapitał zakładowy	929 477	929 477
- akcje własne	-1 292	-1 292
- kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	532 851	532 851
Kapitał z aktualizacji wyceny	47 695	47 695
Zyski zatrzymane	691 199	695 314
Kapitał własny razem	2 199 930	2 204 045
Pasywa łącznie	18 486 997	18 491 570

Źródło: Bank

2. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem (CRR art. 435)

2.1. Cele i strategię w zakresie zarządzania ryzykiem

2.1.1. Strategię i procesy zarządzania rodzajami ryzyka (CRR art. 435.1.a)

Celem zarządzania ryzykiem bankowym w Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. jest utrzymywanie ryzyk na przyjętym poziomie tolerancji i apetytu, pozwalającym na ochronę wartości kapitału akcjonariuszy, zachowanie bezpieczeństwa depozytów klientów oraz uzyskanie odpowiedniej efektywności działalności Grupy poprzez, w szczególności:

- opracowanie strategii zarządzania ryzykiem bankowym, polityk, procesów i procedur określających zasady akceptacji dopuszczalnego poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
- organizację systemu zarządzania ryzykiem ze szczegółowym podziałem kompetencji pomiędzy organami Banku biorącymi udział w procesie zarządzania ryzykiem,
- stosowanie systemu limitów wewnętrznych, na który składają się limity wewnętrzne w zakresie poszczególnych rodzajów ryzyka oraz limity wewnętrzne w zakresie adekwatności kapitałowej,

- objęcie wewnętrznym systemem sprawozdawczości zarządczej obszarów działalności Banku związanych z zarządzaniem ryzykiem i rachunkiem adekwatności kapitałowej,
- wdrażanie, w coraz większym zakresie, narzędzi informatycznych służących identyfikacji, kontroli i pomiarowi ryzyka,
- funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej w systemie zarządzania ryzykiem,
- zwiększanie wśród pracowników świadomości i odpowiedzialności za właściwe zarządzanie ryzykiem na każdym poziomie struktury organizacyjnej Grupy.

Cele zarządzania ryzykiem bankowym Bank realizował m.in. poprzez zapewnianie adekwatnej informacji o ryzyku pozwalającej na podejmowanie decyzji z pełną świadomością ryzyk, jakie ze sobą niosą.

Zarządzanie ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. skoncentrowane było bezpośrednio w Banku, którego aktywa według stanu na koniec 2019 roku, stanowiły 99,1% aktywów Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

Jednocześnie Bank jako podmiot dominujący sprawował nadzór nad systemem zarządzania ryzykiem w Grupie poprzez m.in.:

- wprowadzanie w spółkach zależnych mechanizmów umożliwiających zarządzanie ryzykiem, wzorowanych na rozwiązaniach stosowanych w Banku,
- pozyskiwanie danych w zakresie zarządzania ryzykiem służących określeniu poziomu skonsolidowanego wymogu regulacyjnego oraz zapotrzebowania na kapitał wewnętrzny Grupy,
- współpracę w zakresie definiowania oraz wprowadzania nowych rozwiązań w systemie zarządzania ryzykiem,
- opiniowanie przepisów wewnętrznych spółek zależnych regulujących proces zarządzania ryzykiem.

Bank sprawował nadzór nad ryzykiem związanym z działalnością spółek zależnych poprzez działania podejmowane w wyniku uczestnictwa w organach tych podmiotów.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane było na podstawie zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą Banku i wprowadzonych przez Zarząd Banku: Ramowej Strategii Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A., Strategii zarządzania ryzykiem bankowym w Banku Ochrony Środowiska S.A., Polityk i Zasad dotyczących zarządzania poszczególnymi ryzykami oraz Planu finansowego na rok 2019, ze szczególną uwagą nakierowaną na działania zapewniające spełnienie zewnętrznych wymogów regulacyjnych dotyczących ostrożnego zarządzania ryzykiem.

Przepisy wewnętrzne Banku, stanowiące podstawę procesu zarządzania ryzykiem oraz narzędzia informatyczne wspierające ten proces podlegały systematycznym przeglądom oraz stałemu rozwojowi w celu ich dostosowania do charakteru i skali działania Banku, a także do zmian otoczenia gospodarczego, w którym Bank działał.

W roku 2019 Bank realizował założenia Ramowej Strategii Rozwoju Banku Ochrony Środowiska S.A. na lata 2016–2020, przyjętej w kwietniu 2016 r. i zaktualizowanej na lata 2018–2021 w listopadzie 2018 r., Bank realizował także założenia Programu Postępowania Naprawczego BOŚ S.A. (PPN).

2.1.2. Struktura i organizacja odpowiedniej funkcji zarządzania ryzykiem, w tym informacje na temat jej uprawnień i statutu, lub innych odpowiednich rozwiązań w tym względzie (CRR art. 435.1.b)

Obowiązujący w Banku system zarządzania ryzykiem zapewniał rozdzielenie funkcji podejmowania ryzyka oraz jego kontroli. Rozdzielenie to zostało określone w wewnętrznych przepisach Banku regulujących strukturę organizacyjną oraz zakres działania poszczególnych komórek i jednostek organizacyjnych Banku.

System zarządzania ryzykiem jest zorganizowany w Banku na trzech niezależnych poziomach.

Na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem realizowane w działalności operacyjnej przez jednostki organizacyjne Banku i komórki organizacyjne Centrali oraz podmioty zewnętrzne, którym Bank zlecił wykonywanie czynności związanych z działalnością bankową, w przypadku których generowane jest ryzyko. Zarządzanie ryzykiem w tym obszarze oznacza działanie w ramach ustanowionych limitów, na podstawie procedur i innych przepisów wewnętrznych, zawierających wbudowane mechanizmy kontroli ryzyka oraz kontrolę wewnętrzną, a także zgodność działania z obowiązującymi przepisami prawa.

Na drugi poziom składa się zarządzanie ryzykiem realizowane przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych Centrali, niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie oraz działalność komórki do spraw zgodności.

Na trzeci poziom składa się działalność komórki audytu wewnętrznego.

Podział kompetencji w zakresie zarządzania ryzykiem

Rada Nadzorcza

Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, systemu kontroli wewnętrznej, szacowania kapitału wewnętrznego i dokonywania przeglądów strategii i procedur szacowania kapitału wewnętrznego i utrzymywania poziomu funduszy własnych na poziomie nie niższym niż oszacowany kapitał wewnętrzny Banku, polityki wynagrodzeń oraz ocenia ich adekwatność i skuteczność. W szczególności Rada Nadzorcza określa poziom tolerancji w zakresie adekwatności kapitałowej oraz apetytu na istotne rodzaje ryzyka, w tym wartości wewnętrznych limitów koncentracji o kluczowym znaczeniu dla Banku. Rada Nadzorcza zatwierdza strategię zarządzania ryzykiem bankowym, roczne plany finansowe oraz polityki zarządzania kapitałem i poszczególnymi rodzajami ryzyk.

Rada Nadzorcza powołuje ze swoich członków Komitet Audytu Wewnętrznego, Komitet ds. Ekologii, Komitet ds. Ryzyka oraz Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji.

Do podstawowych zadań Komitetu Audytu Wewnętrznego należy, w szczególności: monitorowanie skuteczności systemów kontroli wewnętrznej i systemów zarządzania ryzykiem oraz audytu wewnętrznego (w roku 2019 odbyło się 10 posiedzeń Komitetu).

Do podstawowych zadań Komitetu ds. Ekologii należy wspomaganie Banku w: realizacji strategii działania Banku w obszarze ekologii, utrwalaniu pozycji Banku na rynku finansowania projektów proekologicznych oraz utrzymaniu pozycji lidera na rynku usług bankowych w zakresie finansowania działań służących ochronie środowiska (w roku 2019 odbyły się 4 posiedzenia Komitetu).

Do podstawowych zadań Komitetu ds. Ryzyka należy wsparcie Rady Nadzorczej w nadzorze nad obszarem ryzyka. Realizując te zadania Komitet w szczególności opiniuje całościową bieżącą i przyszłą gotowość Banku do podejmowania ryzyka (w roku 2019 odbyło się 8 posiedzeń Komitetu).

Do podstawowych zadań Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji należy opiniowanie polityki wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku oraz listy tych stanowisk, a także opiniowanie i monitorowanie wynagrodzenia zmiennego osób zajmujących stanowiska kierownicze

w Banku między innymi odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie (w roku 2019 odbyło się 10 posiedzeń Komitetu).

Zarząd Banku

Zarząd Banku projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie systemu zarządzania ryzykiem, szacowania kapitału wewnętrznego, utrzymywania poziomu funduszy własnych na poziomie nie niższym niż oszacowany kapitał wewnętrzny i dokonywania przeglądów strategii i procedur szacowania kapitału wewnętrznego, polityki wynagrodzeń oraz systemu kontroli wewnętrznej.

Zarząd Banku podejmuje decyzje w sprawie zawierania transakcji kredytowych w przypadkach przekraczających kompetencje Komitetu Kredytowego Centrali. Jest adresatem cyklicznych raportów dotyczących zarządzania ryzykiem i jednocześnie organem zatwierdzającym informacje i raporty z obszaru zarządzania ryzykiem, przedkładane Radzie Nadzorczej – w szczególności kwartalną, syntetyczną informację o poziomie i profilu ryzyka Banku oraz zmianach w sposobie zarządzania nim. Zarząd Banku nadzoruje wielkość i profil ryzyka związanego z działalnością podmiotów zależnych, zapewniając, z uwzględnieniem specyfiki działalności prowadzonej przez te podmioty, zgodność stosowanych przez nie metod identyfikacji, pomiaru i ograniczania ryzyka z metodami obowiązującymi w Banku.

Komitety powołane przez Zarząd Banku

Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (19 posiedzeń w 2019 r.), Komitet Zarządzania Ryzykiem Kredytowym (12 posiedzeń w 2019 r.), Komitet Ryzyka Operacyjnego (15 posiedzeń w 2019 r.) i Komitet Kredytowy Centrali (125 posiedzeń w 2019 r.) są odpowiedzialne za bieżące zarządzanie różnymi rodzajami ryzyka bankowego w ramach modelu ustalonego przez Zarząd Banku.

Komórki organizacyjne Centrali

Departament Audytu Wewnętrznego jest odpowiedzialny w szczególności za niezależne i obiektywne badanie, w ramach audytów wewnętrznych oraz ocenę adekwatności i skuteczności systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej w Banku.

Departament Kontrolingu i Informacji Zarządczej jest odpowiedzialny w szczególności za identyfikację, pomiar, monitorowanie i raportowanie ryzyka biznesowego i strategicznego, a także kształtowanie systemu informacji zarządczej w Banku, w tym z zakresu ryzyk identyfikowanych w Banku.

Departament Decyzji Kredytowych jest odpowiedzialny w szczególności za niezależną od biznesowych jednostek organizacyjnych Banku i komórek organizacyjnych Centrali weryfikację ryzyka kredytowego na etapie zawierania transakcji, które spełniają warunki aktywacji Departamentu. Departament uczestniczy w podejmowaniu decyzji w sprawie zawarcia transakcji kredytowych spełniających kryteria określone w odrębnych przepisach wewnętrznych.

Departament Polityki Kredytowej i Wyceny Aktywów jest odpowiedzialny w szczególności za opracowanie polityki w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym i tworzenie systemu zarządzania tym ryzykiem poprzez między innymi określanie parametrów dostępności kredytowania, kształtowanie procesu i metod oceny ryzyka kredytowego i zasad jego mitygacji, w tym limitowania koncentracji kredytowej. Departament odpowiada za zasady i parametry wyceny ekspozycji kredytowych. Dokonuje analiz portfelowego ryzyka kredytowego oraz prowadzi raportowanie zarządcze w tym zakresie. Departament opracowuje politykę zarządzania kapitałem i procesem ICAAP oraz koordynuje działania w tym zakresie podejmowane w Banku i podmiotach z Grupy Kapitałowej. Departament odpowiada za kształtowanie zasad i procedur oceny ryzyka kredytowego instytucji finansowych oraz krajów, w tym określa limity zaangażowania.

Departament Prawno-Prezydialny jest odpowiedzialny w szczególności za zarządzanie ryzykiem prawnym oraz opiniowanie pod względem zgodności z przepisami prawa projektów umów i regulacji wewnętrznych Banku, w tym dotyczących zarządzania ryzykami identyfikowanymi w Banku.

Departament Restrukturyzacji i Windykacji jest odpowiedzialny w szczególności za opracowanie polityki zarządzania ekspozycjami nieobsługiwanyymi i restrukturyzowanymi oraz kształtowanie zasad zarządzania wierzytelnościami trudnymi i opóźnionymi w spłacie. Departament odpowiada, na zasadach i w zakresie określonym w odpowiednich przepisach wewnętrznych, za operacyjne zarządzanie wierzytelnościami opóźnionymi w spłacie i wierzytelnościami trudnymi. Jest odpowiedzialny za ustalenie wysokości odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej dla ekspozycji wycenianych indywidualnie, pozostających w zarządzaniu tego Departamentu.

Departament Rynków Finansowych i Analiz jest odpowiedzialny w szczególności za zarządzanie aktywami i pasywami, zarządzania płynnością średnio- i długoterminową, stopą procentową oraz niedopasowaniem walutowym.

Departament Ryzyka Finansowego i Operacyjnego jest odpowiedzialny w szczególności za opracowanie polityki zarządzania ryzykiem finansowym, polityki zarządzania ryzykiem operacyjnym i polityki zarządzania ryzykiem modeli oraz tworzenie systemów zarządzania tymi ryzykami obejmujących metodyki identyfikacji, pomiaru i monitorowania ryzyka. Departament opracowuje strategię płynnościową Banku oraz długoterminowy plan pozyskania i utrzymania środków obcych stabilnych. Departament realizuje zadania w obszarze middle office, w tym kontroluje ryzyko działalności komórki organizacyjnej Centrali zawierającej transakcje skarbowe.

Biuro Walidacji Modeli jest odpowiedzialne w szczególności za projektowanie i rozwój metod walidacji modeli istotnych, w tym projektowanie przepisów wewnętrznych w tym obszarze, a także za jakościową oraz ilościową analizę i walidację modeli, niezależną od funkcji budowy modeli.

Biuro Wyceny i Monitorowania Ekspozycji Kredytowych jest odpowiedzialne w szczególności za ocenę ryzyka kredytowego na etapie monitorowania transakcji, w tym współuczestniczy w identyfikowaniu i wypracowaniu działań zaradczych w ramach Systemu Wczesnego Ostrzegania. Biuro jest również odpowiedzialne za ustalenie wysokości odpisów z tytułu oczekiwanej straty kredytowej dla ekspozycji wycenianych indywidualnie, innych niż zarządzane przez Departament Restrukturyzacji i Windykacji.

Biuro Zgodności jest odpowiedzialne w szczególności za realizację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku, ocenę ryzyka braku zgodności przez pomiar lub szacowanie tego ryzyka, projektowanie polityki zgodności, zasad zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz procedur i metodyk identyfikacji ryzyka braku zgodności. Ponadto odpowiada za gromadzenie danych o zdarzeniach ryzyka braku zgodności oraz za projektowanie i wprowadzanie bazujących na ocenie tego ryzyka mechanizmów jego kontroli.

Pozostałe komórki organizacyjne Centrali Banku są odpowiedzialne w szczególności za identyfikowanie, pomiar, monitorowanie i raportowanie poszczególnych rodzajów ryzyka, zgodnie z zadaniami komórki określonymi w Regulaminie organizacyjnym Banku oraz w Polityce zgodności Banku.

Pracownicy Banku

Wszyscy pracownicy Banku są zobowiązani do dbałości o utrzymanie akceptowanego przez Bank poziomu ryzyka w procesie realizacji bieżących czynności, zgodnie z zakresem odpowiedzialności właściwym dla danego stanowiska.

2.1.3. Zakres i charakter systemów raportowania i pomiaru ryzyka; Strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka, strategia i procesy monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających i czynników łagodzących ryzyko (CRR art. 435.1.c-d)

Zakres i charakter systemów raportowania oraz pomiaru ryzyka, strategia w zakresie zabezpieczenia i ograniczenia ryzyka oraz strategia i procesy monitorowania stałej skuteczności instrumentów zabezpieczających oraz czynników łagodzących ryzyko zostały opisane w Sprawozdaniu Zarządu z działalności Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2019 roku, w Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku oraz w dalszych częściach niniejszego Raportu.

2.2. Zasady zarządzania (CRR art. 435.2)

2.2.1. Liczba stanowisk dyrektorskich zajmowanych przez członków organu zarządzającego (CRR art. 435.2.a)

Członkowie organu zarządzającego nie zajmują stanowisk dyrektorskich. W związku z pełnieniem funkcji członka Zarządu sprawują oni nadzór nad głównymi obszarami działalności banku.

2.2.2. Polityka rekrutacji dotycząca wyboru członków organu zarządzającego oraz informacje na temat ich faktycznej wiedzy, umiejętności i wiedzy specjalistycznej (CRR art. 435.2.b)

Bank mając w szczególności na uwadze następujące przesłanki:

- konieczność zapewnienia ostrożnego i stabilnego zarządzania ryzykiem,
- szczególną dbałość o długoterminowe dobro Banku Ochrony Środowiska S.A. oraz o interes akcjonariuszy,
- istotność wpływu na dobro Banku właściwego doboru osób na funkcje członków Zarządu

wprowadził „Politykę oceny adekwatności kandydatów na członków Zarządu oraz członków Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A.” (dalej „Polityka”). Polityka oceny adekwatności spełnia wymagania określone w art. 22aa. Prawa bankowego i Wytycznych Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA). Polityka przyczynia się do skutecznego nadzoru nad Bankiem poprzez potwierdzenie posiadania odpowiednich kwalifikacji, dawania rękojmi należytego wykonywania obowiązków, niezależności i braku konfliktu interesów przez osoby pełniące funkcję członków Zarządu. Ocena adekwatności kandydatów na funkcje członków Zarządu Banku oraz członków Zarządu Banku jest przeprowadzana z zastosowaniem obowiązujących przepisów

2.2.3. Polityka zapewniania różnorodności przy wyborze członków organu zarządzającego, jej cele i wszelkie odnośne zadania określone w tej polityce oraz stopień, w jakim te cele i zadania zostały zrealizowane (CRR art. 435.2.c)

Bank Ochrony Środowiska S.A. uwzględnia w polityce kadrowej podstawowe elementy polityki różnorodności, wychodząc z założenia, że wartości wynikające z różnic stanowią dodatkowy atut organizacji.

Bank kieruje się zasadą niedopuszczalności jakiegokolwiek dyskryminacji w zatrudnieniu, bezpośredniej lub pośredniej, w szczególności ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na formę zatrudnienia, postrzegając zróżnicowanie pracowników jako wartość, która tworzy kapitał i stanowi potencjalne źródło budowania przewagi konkurencyjnej Banku. BOŚ S.A. dąży do zapewnienia pracownikom przyjaznego środowiska pracy i przeciwdziałania wszelkim przejawom dyskryminacji i mobbingu.

BOŚ S.A. informował o nieprzyjęciu zasady ładu korporacyjnego, wprowadzonej Uchwałą Nr 26/1413/2015 Rady Nadzorczej Giełdy Papierów Wartościowych w Warszawie S.A., dotyczącej stosowania przez spółkę polityki różnorodności w odniesieniu do władz spółki oraz jej kluczowych menedżerów, gdyż zasady różnorodności w odniesieniu do pracowników (w tym kluczowych menedżerów) są zawarte w Kodeksie Etyki, Regulaminie pracy, Regulaminie doboru i zatrudniania oraz Wewnętrznej Polityce antymobbingowej, jednak w odniesieniu do organu zarządzającego, Bank nie posiada regulacji w zakresie różnorodności. W powyższym zakresie stosowane są przepisy powszechnie obowiązujące.

Bank w zakresie zróżnicowania w odniesieniu do wyboru członków organu zarządzającego, zapewnia różnorodność pod względem płci, wykształcenia i osiągnięć zawodowych, celem zagwarantowania szerokiego spektrum poglądów i doświadczeń.

Członkowie organu zarządzającego reprezentują różne dziedziny wykształcenia oraz posiadają doświadczenie zawodowe korespondujące z obecnie wykonywaną funkcją.

2.2.4. Utworzenie oddzielnego komitetu ds. ryzyka oraz liczba posiedzeń komitetu (CRR art. 435.2.d)

W styczniu 2016 r. w Banku został powołany Komitet ds. ryzyka. Komitet tworzą wybrani członkowie Rady Nadzorczej. Struktura i organizacja zarządzania ryzykiem, w tym powołane w Banku komitety ds. poszczególnych rodzajów ryzyka wraz z liczbą ich posiedzeń w roku 2019 zostały opisane w części 2.1.2. niniejszego Raportu.

2.2.5. Opis przepływu informacji na temat ryzyka kierowanych do organu zarządzającego (CRR art. 435.2.e)

W celu zapewnienia prawidłowego procesu zarządzania ryzykiem w Grupie Kapitałowej Banku funkcjonuje system sprawozdawczości zarządczej pozwalający na monitorowanie i raportowanie istotnych ryzyk na poszczególnych poziomach zarządczych.

System sprawozdawczości zarządczej obejmuje:

- system bieżącego informowania ukierunkowany jest na powiadamianie kierownictwa odpowiednich szczebli zarządzania o zaistniałych istotnych zdarzeniach ryzyka oraz ograniczenie zagrożeń, wynikających z tych zdarzeń,
- system okresowego raportowania obejmuje prezentację najistotniejszych zdarzeń ryzyka, w ramach informacji zarządczej.

Informacja zarządcza sporządzana jest przez komórkę odpowiedzialną za zarządzanie danym rodzajem ryzyka. Informacja umożliwia Komitetom Banku, Zarządowi Banku oraz Komitetom Rady Nadzorczej i Radzie Nadzorczej Banku ocenę poziomu podejmowanego w Banku i w Grupie ryzyka i zawiera, w szczególności:

- ocenę wielkości narażenia Banku na straty, wynikające z istotności ekspozycji na poszczególne ryzyka oraz zgodności skutków działalności Banku z apetytem oraz tolerancją Banku na poszczególne ryzyka (tj. akceptowanym ich poziomem),

- informację na temat przestrzegania norm nadzorczych oraz stopnia wykorzystania obowiązujących limitów ryzyka,
- opracowane plany działania w sytuacjach awaryjnych,
- wyniki testów warunków skrajnych (w tym analiz wrażliwości, testów odwróconych oraz analiz scenariuszowych),
- informację na temat jakości portfela kredytowego (w szczególności kredyty z utratą wartości),
- informację na temat poziomu ryzyka poszczególnych grup klientów oraz produktów o znaczącym udziale w portfelu kredytowym,
- pogłębioną analizę płynności długoterminowej,
- wyniki przeprowadzonych przeglądów systemu zarządzania ryzykiem,
- wyniki oraz ocenę efektywności stosowanych metod i modeli pomiaru ryzyka,
- informację na temat zmian regulacji wewnętrznych i regulacji nadzorczych (w tym rekomendacji) oraz sposobu ich realizacji,
- wnioski i rekomendacje.

Poza standardowymi raportami na temat istotnych ryzyk opracowywane są dodatkowe raporty i analizy wynikające z regulacji wewnętrznych i zewnętrznych lub też z bieżących potrzeb Banku (ze względu na poziom ryzyka, rozwój produktów lub też zmiany warunków makroekonomicznych i trendów rynkowych).

Listy odbiorców, częstotliwość oraz terminy sporządzenia informacji zarządczej w zakresie ryzyka określone zostały w regulacjach wewnętrznych, w tym w Zasadach funkcjonowania systemu informacji zarządczej oraz sporządzania i przekazywania informacji zarządczej w BOŚ S.A.

3. Fundusze własne (CRR art. 437)

3.1. Fundusze własne (CRR art. 437.1.a)

Poniższe dane liczbowe przedstawiają strukturę funduszy własnych Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Tabela 2

Fundusze własne [wzór do celów ujawniania informacji na temat funduszy własnych z Załącznika IV do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013]

Nr ident.	Pozycja	Kwota
1	FUNDUSZE WŁASNE	2 444 537
1.1	KAPITAŁ TIER I	2 115 730
1.1.1	KAPITAŁ PODSTAWOWY TIER I	2 115 730
1.1.1.1	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał podstawowy Tier I	1 461 036
1.1.1.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe	929 477
1.1.1.1.1*	w tym: Instrumenty kapitałowe subskrybowane przez organy publiczne w sytuacjach nadzwyczajnych	0
1.1.1.1.2*	Pozycja uzupełniająca: nieuznane instrumenty kapitałowe	0
1.1.1.1.3	Ażio	532 851
1.1.1.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale podstawowym Tier I	-1 292
1.1.1.1.4.1	(-) Bezpośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	-1 292

Nr ident.	Pozycja	Kwota
1.1.1.4.2	(-) Pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.5	(-) Faktyczne lub warunkowe zobowiązania do zakupu instrumentów własnych w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.2	Zyski zatrzymane	-145 849
1.1.1.2.1	Zyski zatrzymane w poprzednich latach	-145 849
1.1.1.2.2	Uznany zysk lub uznana strata	0
1.1.1.2.2.1	Zysk lub strata możliwe do przypisania właścicielom jednostki dominującej	74 851
1.1.1.2.2.2	(-) Część nieuznanego zysku z bieżącego okresu lub nieuznanego zysku rocznego	-74 851
1.1.1.3	Skumulowane inne całkowite dochody	52 020
1.1.1.4	Kapitał rezerwowy	713 685
1.1.1.5	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	48 302
1.1.1.6	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale podstawowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	0
1.1.1.7	Udział mniejszości ujęty w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.8	Korekty w okresie przejściowym z tytułu dodatkowych udziałów mniejszości	0
1.1.1.9	Korekty w kapitale podstawowym Tier I z tytułu filtrów ostrożnościowych	-3 726
1.1.1.9.1	(-) Zwiększenia kapitału własnego z tytułu aktywów sekurytyzowanych	0
1.1.1.9.2	Rezerwa z tytułu instrumentów zabezpieczających przepływy pieniężne	0
1.1.1.9.3	Skumulowane zyski i straty spowodowane zmianami własnego ryzyka kredytowego w zakresie zobowiązań wycenionych według wartości godziwej	0
1.1.1.9.4	Zyski i straty wycenione według wartości godziwej, wynikające z własnego ryzyka kredytowego instytucji związanego z zobowiązaniami będącymi instrumentami pochodnymi	0
1.1.1.9.5	(-) Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny	-3 726
1.1.1.10	(-) Wartość firmy	-586
1.1.1.10.1	(-) Wartość firmy rozliczana jako aktywa niematerialne i prawne	-586
1.1.1.10.2	(-) Wartość firmy uwzględniona w wycenie znacznych inwestycji	0
1.1.1.10.3	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z wartością firmy	0
1.1.1.11	(-) Inne wartości niematerialne i prawne	-105 732
1.1.1.11.1	(-) Kwota brutto innych wartości niematerialnych i prawnych	-116 024
1.1.1.11.2	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z innymi aktywami niematerialnymi i prawnymi	10 293
1.1.1.12	(-) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i niewynikające z różnic przejściowych po odliczeniu powiązanych rezerw z tytułu podatku dochodowego	-1 194
1.1.1.13	(-) Niedobór korekt ryzyka kredytowego wobec oczekiwanych strat według metody IRB	0
1.1.1.14	(-) Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	0
1.1.1.14.1	(-) Kwota brutto aktywów funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	0
1.1.1.14.2	Rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego związane z aktywami funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami	0
1.1.1.14.3	Aktywa funduszu emerytalnego ze zdefiniowanymi świadczeniami, które instytucja może wykorzystywać w nieograniczony sposób	0
1.1.1.15	(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale podstawowym Tier I	0
1.1.1.16	(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier I ponad kapitał podstawowy Tier I	0

Nr ident.	Pozycja	Kwota
1.1.1.17	(-) Znaczne pakiety akcji poza sektorem finansowym, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1250 %	0
1.1.1.18	(-) Pozycje sekurytyzacyjne, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1250 %	0
1.1.1.19	(-) Dostawy z późniejszym terminem rozliczenia, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1250 %	0
1.1.1.20	(-) Pozycje w koszyku, w odniesieniu do których instytucja nie może określić wagi ryzyka przy zastosowaniu metody IRB oraz które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1250 %	0
1.1.1.21	(-) Ekspozycje kapitałowe przy zastosowaniu metody modeli wewnętrznych, które alternatywnie mogą podlegać stosowaniu wagi ryzyka 1250 %	0
1.1.1.22	(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
1.1.1.23	(-) Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności i wynikające z różnic przejściowych	0
1.1.1.24	(-) Instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
1.1.1.25	(-) Kwota przekraczająca próg 17,65 %	0
1.1.1.26	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym Tier I	97 774
1.1.1.27	(-) Dodatkowe odliczenia od kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 3 CRR	0
1.1.1.28	Elementy kapitału podstawowego Tier I lub odliczenia od kapitału podstawowego Tier I – inne	0
1.1.2	KAPITAŁ DODATKOWY TIER I	0
1.1.2.1	Instrumenty kapitałowe kwalifikujące się jako kapitał dodatkowy Tier I	0
1.1.2.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe	0
1.1.2.1.2*	Pozycja uzupełniająca: nieuznane instrumenty kapitałowe	0
1.1.2.1.3	Ażio	0
1.1.2.1.4	(-) Instrumenty własne w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.1.4.1	(-) Bezpośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.1.4.2	(-) Pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.1.4.3	(-) Syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.1.5	(-) Faktyczne lub warunkowe zobowiązania do zakupu instrumentów własnych w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.2	Korekty w okresie przejściowym z tytułu instrumentów w kapitale dodatkowym Tier I podlegających zasadzie praw nabytych	0
1.1.2.3	Instrumenty emitowane przez jednostki zależne ujmowane w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.4	Korekty w okresie przejściowym z tytułu dodatkowego ujęcia instrumentów emitowanych przez jednostki zależne w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.5	(-) Krzyżowe powiązania kapitałowe w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.6	(-) Instrumenty w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
1.1.2.7	(-) Instrumenty w kapitale dodatkowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	0
1.1.2.8	(-) Nadwyżka odliczenia od pozycji w Tier II ponad kapitał Tier II	0
1.1.2.9	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale dodatkowym Tier I	0
1.1.2.10	Nadwyżka odliczenia od pozycji dodatkowych w Tier I ponad kapitał dodatkowy Tier I (odliczenie w kapitale podstawowym Tier I)	0
1.1.2.11	(-) Dodatkowe odliczenia od kapitału dodatkowego Tier I zgodnie z art. 3 CRR	0

Nr ident.	Pozycja	Kwota
1.1.2.12	Elementy kapitału dodatkowego Tier I lub odliczenia od kapitału dodatkowego Tier I – inne	0
1.2	KAPITAŁ TIER II	328 807
1.2.1	Instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane kwalifikujące się jako kapitał Tier II	328 807
1.2.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	328 807
1.2.1.2*	Pozycja uzupełniająca: nieuznane instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane	0
1.2.13	Elementy kapitału Tier II lub odliczenia od kapitału Tier II – inne	0

Źródło: Bank

Tabela 3

Uzgodnienie funduszy własnych oraz kapitałów własnych prezentowanych w Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A.

Pozycja w sprawozdaniu finansowym wg MSSF	Nota w sprawozdaniu finansowym wg MSSF	Skonsolidowany kapitał własny wg MSSF	Spółka nie objęta konsolidacją ostrożnościową	Korekty wynikające z różnic prezentacyjnych	Skonsolidowane fundusze własne wg CRR	Numer w tabeli nr 2 Fundusze Własne	Opis pozycji w Funduszach Własnych
Pozycje kapitału własnego							
Kapitał zakładowy	39	929 477	0	0	929 477	1.1.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe
Kapitał zapasowy ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	39	532 851	0	0	532 851	1.1.1.3	Azjo
Akcje własne	39	-1 292	0	0	-1 292	1.1.1.4	Instrumenty własne w kapitale własnym Tier I
Kapitał z aktualizacji wyceny	40	47 695	0	4 325	52 020	1.1.1	Skumulowane inne całkowite dochody
Zyski zatrzymane *	41	691 199	4 115	-4 325	690 989		
					w tym:		
					-145 849	1.1.2	Zyski zatrzymane
					713 685	1.1.4	Kapitał rezerwowy
					48 302	1.1.5	Fundusze ogólnego ryzyka bankowego
					74 851	1.1.2.2.1	Zysk lub strata właściwa do przypisania właścicielom jednostki dominującej
		2 199 930	4 115	0	2 204 045		
Korekty funduszy własnych zgodnie z CRR							
					-74 851	1.1.2.2.2	Wynik netto, który nie może być zaliczony w dacie raportowania do funduszy własnych
					-3 726	1.1.9.5	Korekty wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny
					-586	1.1.10	Wartość firmy
					-105 732	1.1.11	Kwota netto innych wartości niematerialnych i prawnych
					-1 194	1.1.12	Aktywa z tyt. odroczonego podatku dochodowego
					97 774	1.1.12.6	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym TIER I, w tym korekty przejściowe z tyt. wdrożenia MSSF 9
					328 807	1.2.1.1	Opłacone instrumenty kapitałowe i pożyczki podporządkowane
					240 492		
Łącznie		2 199 930			2 444 537		

Źródło: Bank

3.2. Opis głównych cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I i instrumentów kapitału dodatkowego w Tier I oraz instrumentów w kapitale Tier II emitowanych przez Bank; pełne warunki dotyczące wszystkich instrumentów w kapitale podstawowym Tier I, instrumentów kapitału dodatkowego w Tier I oraz instrumentów w Tier II (CRR art. 437.1.b-c)

Tabela 4

Główne cechy instrumentów kapitałowych [wzór dotyczący głównych cech instrumentów kapitałowych (w PLN) z Załącznika II do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013]

1	Emitent	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.
2	Unikatowy identyfikator	PLBOS0000019	Seria P, PLBOS0000191	Seria RI, PLBOS0000217	Seria W, PLBOS0000266	Seria AA1, PLBOS0000282	Seria AA2, PLBOS0000290
3	Prawo lub prawa właściwe, którym podlega instrument	Kodeks spółek handlowych	Ustawa o obligacjach z 15.01 2015 r.	Ustawa o obligacjach z 15.01 2015 r.	Ustawa o obligacjach z 15.01 2015 r.	Ustawa o obligacjach z 15.01 2015 r.	Ustawa o obligacjach z 15.01 2015 r.
<i>Ujmowanie w kapitale regulacyjnym</i>							
4	Zasady przejściowe określone w rozporządzeniu CRR	Kapitał podstawowy Tier I	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
5	Zasady określone w rozporządzeniu CRR obowiązujące w okresie przejściowym	Kapitał podstawowy Tier I	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II	Kapitał Tier II
6	Kwalifikowane na poziomie jednostkowym lub (sub)skonsolidowanym/na poziomie jednostkowym oraz (sub)skonsolidowanym	Poziom jednostkowy	Poziom (sub-) jednostkowy i skonsolidowany	Poziom (sub-) jednostkowy i skonsolidowany	Poziom (sub-) jednostkowy i skonsolidowany	Poziom (sub-) jednostkowy i skonsolidowany	Poziom (sub-) jednostkowy i skonsolidowany
7	Rodzaj instrumentu (rodzaje określone przez każdy system prawny)	Akcje na okaziciela	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane	Obligacje podporządkowane
8	Kwota uznana w kapitale regulacyjnym (w złotych, według stanu na ostatni dzień sprawozdawczy)	929 476 710,00 kapitał zakładowy 532 181 189,00 kwota ze sprzedaży akcji powyżej ich wartości nominalnej	135 796 387	78 638 752	19 489 321	31 292 608	63 589 533

1	Emitent	Bank Ochrony Środowiska S.A.		Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.
2	Unikatowy identyfikator	PLBOS0000019		Seria P, PLBOS0000191	Seria R1, PLBOS0000217	Seria W, PLBOS0000266	Seria AA1, PLBOS0000282	Seria AA2, PLBOS0000290
9	Wartość nominalna instrumentu (w złotych)	10,00		150 000 000,00	83 000 000,00	32 500 000,00	34 214 000,00	65 786 000,00
9a	Cena emisyjna (w złotych)	Akcje serii A	10,00	150 000 000,00	83 000 000,00	32 500 000,00	34 214 000,00	65 786 000,00
		Akcje serii B	15,00					
		Akcje serii C	15,00					
		Akcje serii D	18,00					
		Akcje serii E	18,00					
		Akcje serii F	18,00					
		Akcje serii G	18,00					
		Akcje serii H	10,00					
		Akcje serii I	10,00					
		Akcje serii J	12,00					
		Akcje serii K	21,00					
		Akcje serii L	29,00					
		Akcje serii M	39,18					
		Akcje serii N	92,00					
9b	Cena wykupu (w złotych)	Nie dotyczy		150 000 000,00	83 000 000,00	32 500 000,00	34 214 000,00	65 786 000,00
		10	Kwalifikacja księgowa	Kapitał własny	Zobowiązanie - wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Zobowiązanie - wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Zobowiązanie - wyceniane wg amortyzowanego kosztu	Zobowiązanie - wyceniane wg amortyzowanego kosztu
11	Pierwotna data emisji	Akcje serii A	28.09.1990 r.	11.07.2014 r.	26.09.2014 r.	30.12.2015 r.	28.07.2017 r.	31.10.2017 r.
		Akcje serii B	03.07.1991 r.					
		Akcje serii C	29.05.1992 r.					
		Akcje serii D	14.05.1993 r.					
		Akcje serii E	25.05.1994 r.					
		Akcje serii F	05.12.1994 r.					
		Akcje serii G	17.05.1995 r.					
		Akcje serii H	17.05.1995 r.					

1	Emitent	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.
2	Unikatowy identyfikator	PLBOS0000019	Seria P, PLBOS0000191	Seria R1, PLBOS0000217	Seria W, PLBOS0000266	Seria AA1, PLBOS0000282	Seria AA2, PLBOS0000290
		Akcje serii I	17.05.1995 r.				
		Akcje serii J	26.04.1996 r.				
		Akcje serii K	26.04.1996 r.				
		Akcje serii L	21.06.1996 r.				
		Akcje serii M	17.10.1997 r.				
		Akcje serii N	19.12.2006 r.				
		Akcje serii O	09.12.2009 r.				
		Akcje serii P	23.09.2011 r.				
		Akcje serii U	27.04.2016 r.				
		Akcje serii V	13.02.2018 r.				
12	Wieczyste czy terminowe	Wieczyste	Terminowe	Terminowe	Terminowe	Terminowe	Terminowe
13	Pierwotny termin zapadalności	Brak terminu zapadalności	11.07.2024 r.	26.09.2024 r.	30.12.2022 r.	30.12.2024 r.	31.10.2024 r.
14	Opcja wykupu na żądanie emitenta podlegająca wcześniejszemu zatwierdzeniu przez organy nadzoru	Nie	Tak	Tak	Tak	Tak	Tak
15	Termin wykupu opcjonalnego, terminy wykupu warunkowego oraz kwota wykupu	Nie dotyczy	od 11.07.2019 r., 150 000 000	od 26.09.2019 r., 83 000 000	od 30.12.2020 r., 32 500 000	od 28.07.2022 r., 34 214 000	od 31.10.2022 r., 65 786 000
16	Kolejne terminy wykupu, jeżeli dotyczy	Nie dotyczy	W każdym dniu płatności odsetek	W każdym dniu płatności odsetek	W każdym dniu płatności odsetek	W każdym dniu płatności odsetek	W każdym dniu płatności odsetek
	<i>Kupony /Dywidendy</i>						
17	Stała lub zmienna dywidenda / stały lub zmienny kupon	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna	Stopa zmienna
18	Kupon odsetkowy oraz dowolny powiązany wskaźnik	Nie dotyczy	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża	WIBOR6M + marża

1	Emitent	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.
2	Unikatowy identyfikator	PLBOS0000019	Seria P, PLBOS0000191	Seria R1, PLBOS0000217	Seria W, PLBOS0000266	Seria AA1, PLBOS0000282	Seria AA2, PLBOS0000290
19	Istnienie zapisanych praw do niewypłacenia dywidendy	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
20a	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem terminu)	W pełni uznaniowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe
20b	W pełni uznaniowe, częściowo uznaniowe czy obowiązkowe (pod względem kwoty)	W pełni uznaniowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe	Obowiązkowe
21	Istnienie opcji z oprocentowaniem rosnącym lub innej zachęty wykupu	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
22	Nieskumulowane czy skumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane	Nieskumulowane
23	Zamienne czy niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne	Niezamienne
24	Jeżeli zamienne, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące zamianę	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
25	Jeżeli zamienne, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
26	Jeżeli zamienne, wskaźnik konwersji	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
27	Jeżeli zamienne, zmiana obowiązkowa czy opcjonalna	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
28	Jeżeli zamienne, należy określić rodzaj instrumentu, na który można dokonać zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

1	Emitent	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.	Bank Ochrony Środowiska S.A.
2	Unikatowy identyfikator	PLBOS0000019	Seria P, PLBOS0000191	Seria R1, PLBOS0000217	Seria W, PLBOS0000266	Seria AA1, PLBOS0000282	Seria AA2, PLBOS0000290
29	Jeżeli zamiennie, należy określić emitenta instrumentu, na który dokonuje się zamiany	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
30	Odpisy obniżające wartość	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie	Nie
31	W przypadku odpisu obniżającego wartość, zdarzenie lub zdarzenia wywołujące odpis obniżający wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
32	W przypadku odpisu obniżającego wartość, w pełni czy częściowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
33	W przypadku odpisu obniżającego wartość, trwale czy tymczasowo	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
34	W przypadku tymczasowego odpisu obniżającego wartość, opis mechanizmu odpisu obniżającego wartość	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
35	Pozycja w hierarchii podporządkowania w przypadku likwidacji (należy określić rodzaj instrumentu bezpośrednio uprzywilejowanego w odniesieniu do danego instrumentu)	Nie dotyczy	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku upadłości Emitenta lub jego likwidacji	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku upadłości Emitenta lub jego likwidacji	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku upadłości Emitenta lub jego likwidacji	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku upadłości Emitenta lub jego likwidacji	Posiadacz zostanie zaspokojony z tytułu Obligacji w ostatniej kolejności w przypadku upadłości Emitenta lub jego likwidacji
36	Niezgodne cechy przejściowe	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy
37	Jeśli tak, należy określić niezgodne cechy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy	Nie dotyczy

Źródło: Bank

3.3. Oddzielne informacje na temat charakteru i kwot następujących pozycji: (i) każdego filtru ostrożnościowego stosowanego zgodnie z art. 32–35 Rozporządzenia CRR; (ii) każdego odliczenia dokonanego zgodnie z art. 36, 56 oraz 66 Rozporządzenia CRR; (iii) pozycji nieodliczonych zgodnie z art. 47, 48, 56, 66 oraz 79 Rozporządzenia CRR; (CRR art. 437.1.d)

Tabela 5

Fundusze własne w okresie przejściowym (w PLN) [Wzór do celów ujawniania informacji na temat funduszy własnych w okresie przejściowym z Załącznika VI do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013]

2019		Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do artykułu rozporządzenia (UE) nr 575/2013	Kwoty ujęte przed przyjęciem rozporządzenia (UE) nr 575/2013 lub kwota rezydualna określona w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013
Kapitał podstawowy Tier I: instrumenty i kapitały rezerwowe				
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	1 462 328	art. 26 ust. 1, art. 27, 28, 29, wykaz EUNB, o którym mowa w art. 26 ust. 3	-
2	Zyski zatrzymane	-145 849	art. 26 ust. 1 lit. c)	-
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe, z uwzględnieniem niezrealizowanych zysków i strat zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości)	765 705	art. 26 ust. 1	-
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	48 302	art. 26 ust. 1 lit. f)	-
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	2 130 486		-
Kapitał podstawowy Tier I: korekty regulacyjne				
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	-3 726	art. 34, 105	-
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-106 318	art. 36 ust. 1 lit. b), art. 37 i art. 472 ust. 4	-
10	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności z wyłączeniem aktywów wynikających z różnic przejściowych (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art 38 ust. 3) (kwota ujemna)	-1 194	art. 36 ust. 1 lit. c), art. 38, art. 472 ust. 5	-
16	Posiadane przez instytucję bezpośrednio i pośrednio udziały kapitałowe w instrumentach własnych w kapitale podstawowym Tier I (kwota ujemna)	-1 292	art. 36 ust. 1 lit. f), art. 42, art. 472 ust. 8	-
20	Inne korekty w okresie przejściowym w kapitale podstawowym TIER I, w tym korekty przejściowe z tyt. wdrożenia MSSF 9	97 774		-
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-14 756		-

2019		Kwota w dniu ujawnienia	Odniesienie do artykułu rozporządzenia (UE) nr 575/2013	Kwoty ujęte przed przyjęciem rozporządzenia (UE) nr 575/2013 lub kwota rezydualna określona w rozporządzeniu (UE) nr 575/2013
29	Kapitał podstawowy Tier I	2 115 730		-
Kapitał dodatkowy Tier I: instrumenty				
44	Kapitał dodatkowy Tier I			-
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	2 115 730		-
Kapitał Tier II: instrumenty i rezerwy				
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane akcje emisyjne	328 807	art. 62 i 63	-
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	328 807		-
Kapitał Tier II: korekty regulacyjne				
58	Kapitał Tier II	328 807		-
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = Kapitał Tier I + kapitał Tier II)	2 444 537		-
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	14 913 455		
Współczynniki i bufor kapitałowe				
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,19	art. 92 ust. 2 lit. a), art. 465	-
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,19	art. 92 ust. 2 lit. b), art. 465	-
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,39	art. 92 ust. 2 lit. c)	-
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko	5,89	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych art. 128, 129, 130	-
65	w tym: wymóg utrzymania bufora zabezpieczającego	2,5		-
66	w tym: wymóg utrzymania bufora antycyklicznego	0		-
67	w tym: wymóg utrzymania bufora ryzyka systemowego	3		-
67a	w tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych art. 131	-
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,19	dyrektywa w sprawie wymogów kapitałowych art. 128	-

Źródło: Bank

3.4. Opis wszystkich ograniczeń zastosowanych do obliczania funduszy własnych zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz instrumentów, filtrów ostrożnościowych i odliczeń, do których te ograniczenia mają zastosowanie (CRR art. 437.1.e)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. w kalkulacji kapitału podstawowego ujmuje korektę z tytułu filtrów ostrożnościowych (korektę wartości z tytułu wymogów w zakresie ostrożnej wyceny, tj. korektę z tytułu wyceny ostrożnościowej dotyczącą wszystkich aktywów wycenianych wg wartości godziwej zgodnie z metodologią ustanowioną przez EBA (EBA/CP/2013/28) i na podstawie Art. 34 i 105 CRR.

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. stosuje rozwiązania przejściowe dotyczące złagodzenia wpływu wdrożenia MSSF9 na fundusze własne Grupy w oparciu o Art. 1 ust. 9 Rozporządzenia (UE) 2017/2395 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2017 roku zmieniającego Rozporządzenie CRR.

3.5. Kompleksowe wyjaśnienie podstawy służącej do obliczania współczynników kapitałowych, jeżeli te współczynniki kapitałowe są obliczane z wykorzystaniem elementów funduszy własnych ustalonych na podstawie innej niż podstawa określona w Rozporządzeniu CRR (CRR art. 437.1.f)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie ujawnia współczynników kapitałowych obliczonych z wykorzystaniem elementów funduszy własnych ustalonych na podstawie innej niż podstawa określona w Rozporządzeniu CRR.

4. Wymogi kapitałowe (CRR art. 438)

4.1. Skrótowy Opis podejścia stosowanego przez Bank do oceny adekwatności swojego kapitału wewnętrznego na potrzeby wsparcia bieżących i przyszłych działań (CRR art. 438.a)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. stosuje proces monitorowania i oceny adekwatności kapitału wewnętrznego – proces ICAAP, który został przyjęty przez Zarząd Banku i zatwierdzony przez Radę Nadzorczą Banku.

Kapitał wewnętrzny definiowany jest jako szacowana przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. kwota kapitału niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka, występujących w działalności Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., uwzględniająca zmiany otoczenia gospodarczego oraz przewidywany poziom ryzyka. Kapitał wewnętrzny powinien pokrywać przewidywany przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. poziom strat nieoczekiwanych, na które Grupa może być narażona w przyszłości.

Ryzyko istotne to takie ryzyko, które może mieć istotny, negatywny wpływ na kapitały i/lub fundusze własne Banku lub Grupy. Do ryzyk istotnych zalicza się ryzyka stale istotne oraz ryzyka, dla których okresowa ocena istotności, wykaże, że ryzyko jest istotne w danym okresie czasu.

Do ryzyk stale istotnych Bank zalicza:

- ryzyko kredytowe i kredytowe kontrahenta,
- ryzyko rynkowe, w tym z tytułu korekty wyceny kredytowej CVA,
- ryzyko operacyjne,
- ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej,
- ryzyko koncentracji,
- ryzyko płynności,
- ryzyko biznesowe i strategiczne,

- ryzyko rezydualne,
- ryzyko niewypłacalności,
- ryzyko systemowe,
- ryzyko modeli.

Zasady szacowania kapitału wewnętrznego

Ryzyko kredytowe

Kapitał wewnętrzny dla ryzyka kredytowego szacowany był w oparciu o wymóg regulacyjny z uwzględnieniem dodatkowego narzutu z tytułu kredytów nieobstugiwanych (NPE) oraz kredytów z utratą wartości (NPL).

Ryzyko rynkowe

Kapitał wewnętrzny dla ryzyka rynkowego, w tym z tytułu korekty wyceny kredytowej CVA, był równy regulacyjnym wymaganiom kapitałowym.

Ryzyko operacyjne

Kapitał wewnętrzny dla ryzyka operacyjnego był równy regulacyjnemu wymogowi kapitałowemu na to ryzyko.

Ryzyka pozostałe

Dla pozostałych ryzyk stale istotnych oraz ryzyk, dla których oceny istotności dokonuje się okresowo, kapitał wewnętrzny ustalany jest na podstawie metodyk, określonych w regulacjach wewnętrznych Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. Regulacje te stanowiły podstawę do monitorowania, oceny poziomu istotności oraz wyznaczania kapitału wewnętrznego dla poszczególnych ryzyk występujących w działalności Banku i Domu Maklerskiego BOŚ S.A.

Definicje rodzajów ryzyk uwzględnianych w procesie szacowania kapitału wewnętrznego

Ryzyko biznesowe i strategiczne

Ryzyko związane z nieosiągnięciem założonych i koniecznych celów ekonomicznych z powodu niepowodzenia rywalizacji rynkowej oraz z podejmowaniem niekorzystnych lub błędnych decyzji strategicznych, brakiem lub wadliwą realizacją przyjętej strategii oraz ze zmianami w otoczeniu zewnętrznym i niewłaściwą reakcją na te zmiany.

Ryzyko braku zgodności (compliance)

Ryzyko związane ze skutkami nieprzestrzegania przepisów prawa i przepisów wewnętrznych oraz standardów rynkowych.

Ryzyko cyklu gospodarczego

Ryzyko związane z negatywnym wpływem cyklu gospodarczego na działalność Banku.

Ryzyko ekologiczne

Ryzyko identyfikowane w portfelu transakcji proekologicznych, wynikające z wystąpienia czynników:

- techniczno-ekologicznych, związanych ze szczegółowymi technicznymi wymaganiami zawartymi w umowie kredytu,
- prawno-rynkowych, wynikających ze zmian w systemie wsparcia lub powstania nierównowagi rynkowej, prowadzącej do pogorszenia warunków ekonomicznych dla działalności firm

należących do podstawowych segmentów/sektorów finansowanych poprzez transakcje proekologiczne.

Ryzyko koncentracji

Zagrożenie wynikające z nadmiernych koncentracji z tytułu ekspozycji wobec poszczególnych klientów, grup powiązanych klientów, klientów działających w tym samym sektorze gospodarki, regionie geograficznym, prowadzących tę samą działalność lub dokonujących obrotu tymi samymi towarami, podmiotów należących do Grupy Kapitałowej Banku (zarówno w ujęciu transgranicznym, jak i krajowym), ekspozycji denominowanych w tej samej walucie lub indeksowanych do tej samej waluty, z tytułu stosowanych technik ograniczenia ryzyka kredytowego oraz dużych pośrednich ekspozycji kredytowych, takich jak pojedynczy wystawca zabezpieczenia, charakteryzujących się potencjałem do generowania strat na tyle dużych, by zagrozić kondycji finansowej Banku lub zdolności do prowadzenia podstawowej działalności lub doprowadzić do istotnej zmiany profilu ryzyka Banku. Bank wyznacza kapitał wewnętrzny na: (1) ryzyko koncentracji branżowej, (2) ryzyko koncentracji zabezpieczeń, (3) wobec klientów korporacyjnych określanych jako największe zaangażowania, zgodnie z przepisami wewnętrznymi Banku.

Ryzyko kraju

Niebezpieczeństwo, że kontrahent z danego kraju może nie być w stanie wypełnić swych zobowiązań wskutek m.in. restrykcji nałożonych przez władze centralne kraju kontrahenta na rozliczenia międzynarodowe, niepokoju wewnątrznych oraz z innych przyczyn związanych z sytuacją makroekonomiczną, bądź polityczno-społeczną kraju kontrahenta, obejmujące m.in. ryzyko konwersji waluty, które polega na tym, że władze danego kraju ograniczają administracyjnie możliwość zamiany jednej waluty na drugą oraz ryzyko transferu, które występuje, gdy na mocy decyzji władz kraju, z którymi Bank prowadzi transakcje, zostanie ograniczony lub całkowicie zakazany transfer należności, wskutek czego kontrahent nie będzie w stanie wypełnić swoich zobowiązań.

Ryzyko kredytowania w walutach obcych

Rzeczywiste lub potencjalne zagrożenie dla wyników i kapitałów Banku związane z kredytami w walutach obcych udzielanymi kredytobiorcom niezabezpieczonym.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko potencjalnej straty z tytułu niewykonania zobowiązania w określonym w umowie terminie przez klienta lub kontrahenta.

Ryzyko kredytowe kontrahenta

Ryzyko niewykonania zobowiązania przez kontrahenta transakcji przed ostatecznym rozliczeniem przepływów pieniężnych związanych z tą transakcją.

Ryzyko modeli

Jest specyficznym elementem ryzyka operacyjnego i oznacza potencjalną stratę, jaką może ponieść instytucja, w wyniku decyzji, które mogły zasadniczo opierać się na danych uzyskanych przy zastosowaniu modeli wewnętrznych, z powodu błędów w opracowaniu, wdrażaniu lub stosowaniu takich modeli; objawia się poprzez występowanie rozbieżności pomiędzy oszacowaniem zaraportowanym przez dany model a wielkością rzeczywistą, gdzie źródłami tych rozbieżności mogą być: immanentne ograniczenia modeli, ryzyko danych, ryzyko założeń modeli, ryzyko administrowania modelami.

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej

Ryzyko wynikające z podatności instytucji na zagrożenia z powodu dźwigni finansowej lub warunkowej dźwigni finansowej, które może wymagać podjęcia niezamierzonych działań korygujących jej plan

biznesowy, w tym awaryjnej sprzedaży aktywów mogącej przynieść straty lub spowodować konieczność korekty wyceny jej pozostałych aktywów.

Ryzyko niewypłacalności

Ryzyko wynikające z niezapewnienia kapitału, jak i braku możliwości osiągnięcia poziomu kapitału adekwatnego do ponoszonego przez Bank ryzyka prowadzonej działalności, niezbędnego do pokrycia nieoczekiwanych strat oraz spełniającego wymogi nadzorcze umożliwiające dalsze samodzielne funkcjonowanie Banku.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko związane z wystąpieniem straty wynikającej z niedostosowania lub zawodności procesów wewnętrznych, ludzi i systemów lub zdarzeń zewnętrznych, obejmujące również ryzyko prawne, z uwzględnieniem zdarzeń ryzyka operacyjnego charakteryzujących się niską częstotliwością występowania, lecz wysokimi stratami; w zakres ryzyka operacyjnego nie włącza się ryzyka reputacji i strategicznego.

Ryzyko płynności

Ryzyko zagrożenia utratą zdolności do finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, powodujące konieczność poniesienia nieakceptowalnych strat.

Ryzyko prawno-regulacyjne

Ryzyko związane z poniesieniem strat materialnych i niematerialnych, powstające m.in.: na skutek błędnego lub zbyt późnego opracowania lub uchwalenia regulacji prawnych, niestabilności uregulowań prawnych, zmian w orzecznictwie, błędnego ukształtowania stosunków prawnych, oraz niekorzystnych rozstrzygnięć sądów lub organów administracji publicznej rozstrzygających sprawy sporne powstające na tle stosunków prawnych danej organizacji z innymi podmiotami. Ryzyko to obejmuje także nieefektywność prowadzonego biznesu wskutek ponoszonych kosztów związanych z niestabilnością uregulowań prawnych lub zmian w orzecznictwie.

Ryzyko prowadzenia działalności

Rzeczywiste lub potencjalne ryzyko strat, jakie może ponieść dana instytucja w wyniku niewłaściwego świadczenia usług finansowych, w tym umyślnego uchybienia lub zaniedbania.

Ryzyko reputacji

Ryzyko postrzegania Banku przez otoczenie zewnętrzne, w tym klientów i potencjalnych klientów Banku, jego kontrahentów i potencjalnych kontrahentów, akcjonariuszy, organy nadzoru i Media, w sposób odmienny od oczekiwanego przez Bank lub formułowania niekorzystnej opinii na jego temat, wynikające z postępowania pracownika Banku, działań Banku lub osób trzecich.

Ryzyko rezydualne

Ryzyko związane z wystąpieniem straty w przypadku niewykonania zobowiązania, wynikającej z mniejszej kwoty odzysku od oczekiwanej przy uwzględnieniu ustanowionych zabezpieczeń.

Ryzyko rozliczenia /dostawy

Ryzyko wynikające z nierozliczenia po ustalonych datach rozliczenia / dostawy instrumentów dłużnych, instrumentów kapitałowych, walut obcych i towarów (z wyjątkiem transakcji odkupu i transakcji udzielania lub zaciągania pożyczek papierów wartościowych lub towarów). Ryzyko dotyczy transakcji, w których instrumentem bazowym są instrumenty dłużne oraz waluty obce, tj. FX swap i FX forward. Bank, dodatkowo, monitoruje ryzyko rozliczenia / dostawy dla transakcji IRS.

Ryzyko rozmycia

Ryzyko powstające w sytuacji, w której Bank, w ramach zabezpieczenia należności, przyjmuje wierzytelności, jakie dłużnik Banku posiada względem strony trzeciej (np. swego kontrahenta). Wielkość takiego zabezpieczenia ulega zmniejszeniu na skutek działania ryzyka rozmycia wówczas, gdy sama wierzytelność zostaje pomniejszona, na przykład w wyniku: odliczeń z tytułu zwrotu lub reklamacji jakości towarów, jakie dłużnik sprzedał stronie trzeciej; istnienia zobowiązań, jakie dłużnik Banku ma względem strony trzeciej; kompensat lub promocyjnych upustów, jakie dłużnik Banku stosuje wobec strony trzeciej.

Ryzyko rynkowe w księdze handlowej, w tym z tytułu korekty wyceny kredytowej CVA

Ryzyko utraty wartości aktywów, wzrostu poziomu zobowiązań lub zmiany wyniku finansowego w rezultacie wrażliwości na zmienność parametrów rynkowych (cen na rynku). Ryzyko rynkowe dotyczy pozycji bilansowych, jak i pozabilansowych. Ryzyko z tytułu korekty wyceny kredytowej (CVA) definiowane jest jako ryzyko dotyczące korekty wyceny portfela transakcji z kontrahentem w związku ze zmianą ryzyka kredytowego tego kontrahenta. Korekta ta odzwierciedla bieżącą wartość rynkową ryzyka kredytowego kontrahenta wobec Banku, ale nie odzwierciedla bieżącej wartości rynkowej ryzyka kredytowego banku wobec kontrahenta.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej

Obecne lub przyszłe ryzyko negatywnego wpływu niekorzystnych zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału i wynik odsetkowy Banku, obejmujące ryzyko niedopasowania, ryzyko bazowe i ryzyko opcji klienta.

Ryzyko systemowe

Ryzyko zakłócenia w funkcjonowaniu systemu finansowego, które może spowodować negatywne konsekwencje dla systemu finansowego i realnej gospodarki. Źródłem ryzyka systemowego mogą być w szczególności tendencje związane z nadmierną dynamiką kredytu bądź zadłużenia i związane z nimi nierównowagi w zakresie cen aktywów, niestabilne modele finansowania, rozkład ryzyka w systemie finansowym, powiązania pomiędzy instytucjami finansowymi, bądź nierównowagi makroekonomiczne i sektorowe.

Ryzyko zarażenia

Zagrożenie przeniesienia zakłóceń w funkcjonowaniu rynku lub uczestnika rynku finansowego na inny rynek lub innego uczestnika/uczestników rynku finansowego, w szczególności, gdy transmisja zakłóceń jest wyjątkowo silna (ekstremalna), a jej źródłem nie są powszechnie występujące czynniki rynkowe lub uwarunkowania ekonomiczne.

Ryzyko zbiorowego niewykonania zobowiązania przez kredytobiorców

Specyficzne ryzyko koncentracji wynikające z potencjalnej możliwości poniesienia przez instytucję znacznych strat kredytowych w wyniku koncentracji ekspozycji wobec grupy kredytobiorców charakteryzujących się podobnym zachowaniem pod względem niewykonania zobowiązań, a także związane z potencjalną możliwością wystąpienia zdarzenia (np. naturalnego lub społecznego/politycznego) o charakterze ogólnokrajowym skutkującego niewypełnieniem zobowiązań przez dużą grupę dłużników.

Przyjmując kryteria istotności, na dzień 31 grudnia 2019 roku, ryzykami istotnymi były ryzyka z grupy ryzyk stale istotnych oraz dodatkowo w Banku – ryzyko kraju oraz ryzyko kredytowania w walutach obcych.

Poza ryzykami stale istotnymi oraz podlegającymi cyklicznej ocenie istotności, Bank identyfikuje w swojej działalności i obserwuje ryzyka nieistotne.

Kapitał wewnętrzny dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniósł 1 931 352 tys. PLN.

Struktura kapitału wewnętrznego dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku przedstawiała się następująco:

Tabela 6

Struktura kapitału wewnętrznego dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku

Ryzyko	Kapitał wewnętrzny	Struktura
Ryzyko kredytowe oraz ryzyko kredytowe kontrahenta	1 074 472	55,6%
Ryzyko rynkowe w księdze handlowej	33 442	1,7%
Ryzyko operacyjne	83 986	4,4%
Ryzyko z tytułu CVA	1 290	0,1%
Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	66 589	3,5%
Ryzyko koncentracji sektorów branżowych	79 309	4,1%
Ryzyko koncentracji zabezpieczeń	97 967	5,1%
Ryzyko koncentracji największych zaangażowań	62 235	3,2%
Ryzyko płynności	65 199	3,4%
Ryzyko kraju	50 452	2,6%
Ryzyko biznesowe i strategiczne	18 329	0,9%
Ryzyko rezydualne	50 612	2,6%
Ryzyko modeli	47 856	2,5%
Ryzyko systemowe	43 301	2,2%
Ryzyko kredytowania w walutach obcych	156 313	8,1%
łącznie	1 931 352	100,0%

Źródło: Bank

Bank alokuje kapitał wewnętrzny na poszczególne linie (segmenty) biznesowe oraz wyznacza i monitoruje wartości ostrzegawcze w zakresie:

- maksymalnych kwot kapitału wewnętrznego przypadających na pokrycie poszczególnych rodzajów ryzyka,
- maksymalnych kwot kapitału wewnętrznego przypadających na pokrycie ryzyka związanego z danym portfelem biznesowym.

w celu optymalizacji procesu planowania strategicznego oraz określenia akceptowalnego poziomu ryzyka wyrażonego poziomem alokowanego kapitału.

W Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. dokonywany jest cyklicznie przegląd procesu ICAAP.

4.2. Rezultaty stosowanego przez Bank wewnętrznego procesu oceny adekwatności kapitałowej, w tym skład dodatkowych wymogów w zakresie funduszy własnych określonych przez Nadzór opisanych w art. 104 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2013/36/UE (CRR art. 438.b)

Informacja znajduje się w części Raportu dotyczącej buforów kapitałowych.

4.3. 8 % kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla każdej kategorii ekspozycji określonej w art. 112 Rozporządzenia CRR (w związku ze stosowaniem przez Bank metody standardowej do obliczania kwot ekspozycji ważonych ryzykiem, zgodnie z przepisami części trzeciej tytuł II (wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) rozdział 2 (Metoda standardowa) Rozporządzenia CRR) (CRR art. 438.c)

Na dzień 31 grudnia 2019 roku całkowity wymóg kapitałowy Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. kształtował się następująco:

Tabela 7

Przegląd aktywów ważonych ryzykiem [wzór EU OVI z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013

		Aktywa ważone ryzykiem		Minimalne wymogi kapitałowe	
		2019	2018	2019	
art. 438 lit. c) i d)	1	Ryzyko kredytowe (z wyjątkiem ryzyka kredytowego kontrahenta)	13 288 856	12 279 604	1 062 879
art. 438 lit. c) i d)	2	W tym metoda standardowa	13 288 856	12 279 604	1 062 879
art. 438 lit. c) i d)	3	W tym podstawowa metoda IRB (FIRB)	-	-	-
art. 438 lit. c) i d)	4	W tym zaawansowana metoda IRB (AIRB)	-	-	-
art. 438 lit. d)	5	W tym metoda IRB kapitału zgodnie z uproszczoną metodą ryzyka ważonego lub metodą modeli wewnętrznych	-	-	-
art. 107 art. 438 lit. c) i d)	6	Ryzyko kredytowe kontrahenta	158 167	164 289	12 653
art. 438 lit. c) i d)	7	W tym metoda wyceny według wartości rynkowej	141 581	143 575	11 326
art. 438 lit. c) i d)	8	W tym wycena pierwotnej wartości ekspozycji	-	-	-
	9	W tym metoda standardowa	-	-	-
	10	W tym metoda modeli wewnętrznych (IMM)	-	-	-
art. 438 lit. c) i d)	11	W tym kwota ekspozycji z tytułu swoich wkładów do funduszu kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania	458	330	37
art. 438 lit. c) i d)	12	W tym aktualizacja wyceny kredytowej	16 128	20 384	1 290
art. 438 lit. e)	13	Ryzyko rozliczenia	-	-	-
art. 449 lit. o) i i)	14	Ekspozycje sekurytyzacyjne w portfelu bankowym (po uwzględnieniu ograniczenia)	-	-	-
	15	W tym metoda IRB	-	-	-
	16	W tym metoda formuły nadzorczej (SFA) IRB	-	-	-
	17	W tym metoda wewnętrznych oszacowań (IAA)	-	-	-
	18	W tym metoda standardowa	-	-	-
art. 438 lit. e)	19	Ryzyko rynkowe	418 027	231 851	33 442
	20	W tym metoda standardowa	418 027	231 851	33 442
	21	W tym metoda modeli wewnętrznych	-	-	-
art. 438 lit. e)	22	Duże ekspozycje	-	-	-
art. 438 lit. f)	23	Ryzyko operacyjne	1 049 826	996 100	83 986
	24	W tym metoda wskaźnika bazowego	-	-	-
	25	W tym metoda standardowa	1 049 826	996 100	83 986
	26	W tym metoda zaawansowanego pomiaru	-	-	-

		Aktywa ważone ryzykiem		Minimalne wymogi kapitałowe	
		2019	2018	2019	
art. 437 ust. 2), art. 48 i art. 60	27	Kwoty poniżej progów dla odliczenia (podlegające wadze ryzyka 250%) - uwzględnione w wymogu na ryzyko kredytowe	286 545	263 299	22 694
art. 500	28	Korekta dla dolnej granicy	-	-	-
	29	Łącznie	14 914 877	13 671 845	1 193 190

Źródło: Bank

W celu wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka kredytowego w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. stosowana była metoda standardowa, określona w Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 2 Rozporządzenia CRR.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku kwota ekspozycji na ryzyko z tytułu ryzyka kredytowego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. w podziale na klasy aktywów kształtowała się następująco:

Tabela 8

Metoda standardowa - ekspozycja na ryzyko kredytowe i efekty ograniczania ryzyka kredytowego [wzór EU CR4 z Wytocznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

		2019					
Kategorie ekspozycji		a		c		e	
		Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Aktywa ważone ryzykiem	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem
1	Rządy centralne lub banki centralne	5 331 957	3 506	5 475 782	19 410	285 845	5,2%
2	Samorządy regionalne lub władze lokalne	1 021 727	10 138	1 036 109	2 522	207 510	20,0%
3	Podmioty sektora publicznego	5	540	30 005	246	15 125	50,0%
4	Wielostronne banki rozwoju	49 522	-	49 522	-	-	0,0%
5	Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-
6	Instytucje	204 517	1 211	204 517	606	76 517	37,3%
7	Przedsiębiorstwa	2 588 291	1 727 683	2 538 376	922 601	3 376 441	97,6%
8	Detaliczne	925 278	325 744	846 535	170 260	725 304	71,3%
9	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	6 703 324	762 712	6 620 379	361 565	6 864 517	98,3%
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 281 740	35 447	1 220 520	20 623	1 442 634	116,2%
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	66 327	-	66 327	-	99 491	150,0%
12	Obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	-

Kategorie ekspozycji	2019											
	a		b		c		d		e		f	
	Ekspozycje przed zastosowaniem współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniem ryzyka kredytowego		Ekspozycje po zastosowaniu współczynników konwersji kredytowej i ograniczeniu ryzyka kredytowego		Aktywa ważone ryzykiem i ich zagęszczenie		Aktywa ważone ryzykiem		Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem			
	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Kwota bilansowa	Kwota pozabilansowa	Aktywa ważone ryzykiem	Zagęszczenie aktywów ważonych ryzykiem				
13	Institucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-	-	-	-	-				
14	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	-	-	-	-	-	-	-				
15	Ekspozycje kapitałowe	31 468	-	31 468	-	32 197	102,3%					
16	Inne pozycje	297 045	4	297 045	4	163 276	55,0%					
17	łącznie	18 501 201	2 866 985	18 416 586	1 497 836	13 288 856	66,7%					

Źródło: Bank

Tabela 9

Podział geograficzny ekspozycji [wzór EU CRB-C z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

		2019												
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k	l	m
		Wartość netto												
		PL	CY	BS	LU	AT	BE	DK	CZ	US	CH	UA	Pozostałe	Łącznie
6	Metoda IRB ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
7	Rządy centralne lub banki centralne	5 334 992	-	-	-	-	-	-	471	-	-	-	-	5 335 463
8	Samorządy terytorialne	1 031 865	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1 031 865
9	Podmioty sektora publicznego	545	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	545
10	Wielostronne banki rozwoju	-	-	-	49 522	-	-	-	-	-	-	-	-	49 522
11	Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Instytucje	98 551	-	-	-	28 704	23 926	21 101	16 762	9 664	5 693	-	1 328	205 729
13	Przedsiębiorstwa	4 053 348	194 453	67 555	-	-	-	-	-	-	-	-	618	4 315 974
14	Detaliczne	1 250 431	-	-	-	-	-	-	3	0	0	55	533	1 251 022
15	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	7 462 632	-	-	-	-	149	-	-	-	-	212	3 042	7 466 036
16	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 316 457	-	-	-	-	-	-	-	0	-	298	431	1 317 187
17	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	66 327	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	66 327
18	Obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Należności od instytucji i przedsiębiorstw o krótkoterminowej ocenie kredytowej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Ekspozycje w papierach kapitałowych	31 311	-	-	-	-	135	-	-	22	-	-	-	31 468
22	Inne ekspozycje	297 049	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	297 049
23	Metoda standardowa ogółem	20 943 509	194 453	67 555	49 522	28 704	24 210	21 101	17 235	9 686	5 693	565	5 952	21 368 186
24	Łącznie	20 943 509	194 453	67 555	49 522	28 704	24 210	21 101	17 235	9 686	5 693	565	5 952	21 368 186

Źródło: Bank

Tabela 10

Koncentracja ekspozycji według rodzaju kontrahenta lub branży [wzór EU CRB-D z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

		2019											
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	s	u
		Wartość netto											
		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	Zakwaterowanie	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	Pozostałe branże i klienci niebranżowi	Łącznie
6	Metoda IRB ogółem	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Rządy centralne lub banki centralne	-	-	-	150	-	-	-	-	-	-	5 335 313	5 335 463
8	Samorządy terytorialne	-	-	-	830 517	-	-	-	-	-	-	201 348	1 031 865
9	Podmioty sektora publicznego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	545	545
10	Wielostronne banki rozwoju	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	49 522	49 522
11	Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
12	Instytucje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	205 729	205 729
13	Przedsiębiorstwa	622 449	515 536	669 025	-	657 131	51 139	164 703	19 985	29 321	47 599	1 539 086	4 315 974
14	Detaliczne	11 603	46 112	69 360	-	23 862	1 785	103	7 551	8 920	13 077	1 068 649	1 251 022
15	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	842 382	1 023 211	476 378	47 743	678 456	389 484	124 560	48 343	175 756	151 677	3 508 046	7 466 036
16	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	270 378	195 539	34 812	246	63 474	68 507	5 421	118 320	26 082	30 921	503 486	1 317 187

		2019											
		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	s	u
		Wartość netto											
		Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	Zakwaterowanie	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	Produkcja artykułów spożywczych	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	Pozostałe branże i klienci niebranżowi	Łącznie
17	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	66 327	66 327
18	Obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	Należności od instytucji i przedsiębiorstw o krótkoterminowej ocenie kredytowej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
21	Ekspozycje w papierach kapitałowych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	31 468	31 468
22	Inne ekspozycje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	297 049	297 049
23	Metoda standardowa ogółem	1 746 813	1 780 399	1 249 576	878 656	1 422 922	510 915	294 787	194 199	240 078	243 274	12 806 568	21 368 186
24	Łącznie	1 746 813	1 780 399	1 249 576	878 656	1 422 922	510 915	294 787	194 199	240 078	243 274	12 806 568	21 368 186

Źródło: Bank

Tabela II

Metoda standardowa – regulacyjna wartość ekspozycji w podziale na wagi ryzyka [wzór EU CR5 z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

Kategorie ekspozycji		2019																Łącznie	W tym bez ratingu	
		Waga ryzyka (wartość ekspozycji po uwzględnieniu technik ograniczania ryzyka kredytowego i CCF)	0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	250%	370%	1250%	Inne			Odliczone
1	Rządy centralne lub banki centralne	5 375 910	-	-	5 150	-	-	-	-	-	-	-	-	114 132	0	0	0	0	5 495 192	5 490 042
2	Samorządy regionalne lub władze lokalne	-	-	-	-	1 038 631	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	1 038 631	1 038 631
3	Podmioty sektora publicznego	-	-	-	-	2	-	30 249	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	30 251	2
4	Wielostronne banki rozwoju	49 522	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	49 522	49 522
5	Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-
6	Instytucje	-	-	-	-	86 815	-	118 308	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	205 123	76 823
7	Przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	3 460 977	3 460 977
8	Detaliczne	-	-	-	-	-	-	-	-	1 016 795	-	-	-	-	0	0	0	0	1 016 795	1 016 795
9	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	-	-	-	-	-	1 144 857	-	-	-	4 376 524	1 460 563	-	-	0	0	0	0	6 981 944	6 981 944
10	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	838 162	402 981	-	-	0	0	0	0	1 241 143	1 241 143
11	Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	66 327	-	-	0	0	0	0	66 327	66 327
12	Obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-
13	Instytucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-
14	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	0	0	0	0	-	-
15	Ekspozycje kapitałowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	30 981	-	486	0	0	0	0	0	31 468	31 468
16	Inne pozycje	133 684	-	-	-	112	-	-	-	-	163 253	-	-	0	0	0	0	0	297 049	297 049
17	łącznie	5 559 116	-	-	5 150	1 125 560	1 144 857	148 556	-	1 016 795	8 869 897	1 929 872	114 618	-	-	-	-	-	19 914 421	19 750 723

Źródło: Bank

4.4. Kwota wymogów w zakresie funduszy własnych obliczona zgodnie z art. 92 ust. 3 lit. b) i c) Rozporządzenia CRR (CRR art. 438.e)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. w 2019 roku kalkulowała łączny współczynnik kapitałowy na bazie całkowitego wymogu kapitałowego będącego sumą wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka:

- ryzyka z grupy ryzyka kredytowego i ryzyk okołokredytowych, w tym: (1) ryzyka kredytowego, (2) ryzyka kredytowego kontrahenta i (3) ryzyka rozliczenia i dostawy instrumentów do rozliczenia w późniejszym terminie²,
- ryzyka z grupy ryzyka rynkowego, w tym: (1) ryzyka pozycji z tytułu rynkowych instrumentów dłużnych, (2) ryzyka pozycji w instrumentach kapitałowych, (3) ryzyka walutowego, (4) ryzyka cen towarów,
- ryzyka związanego z korektą wyceny kredytowej (CVA),
- ryzyka operacyjnego.

Metody zastosowane do wyliczenia wymogów dla poszczególnych ryzyk

Ryzyko kredytowe

metoda standardowa, określona w Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 1, 2 i 4 Rozporządzenia CRR.

Ryzyko kredytowe kontrahenta

zasady określone w Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 6 sekcja 2 art. 274 Rozporządzenia CRR.

Ryzyko pozycji w rynkowych instrumentach dłużnych

- ryzyko szczególne instrumentów dłużnych – zasady określone w art. 335 i 336 Rozporządzenia CRR,
- ryzyko ogólne instrumentów dłużnych – metoda duracji, określona w art. 340 Rozporządzenia CRR.

Ryzyko pozycji w instrumentach kapitałowych

- ryzyko szczególne instrumentów kapitałowych – zasada z art. 342 Rozporządzenia CRR,
- ryzyko ogólne instrumentów kapitałowych – zasada z art. 343 Rozporządzenia CRR.

Ryzyko walutowe

zasada z art. 351 i 352 Rozporządzenia CRR.

Ryzyko cen towarów

zasada z art. 355–358 oraz 360 Rozporządzenia CRR,

Ryzyko związane z korektą wyceny kredytowej

zasada z art. 384 Rozporządzenia CRR.

Ryzyko operacyjne

zasada z art. 317–320 Rozporządzenia CRR.

4.5. Wymogi w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka operacyjnego (CRR art. 438.f)

W celu wyliczenia wymogu kapitałowego z tytułu ryzyka operacyjnego w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. stosowana była metoda standardowa, określona w art. 317–320 Rozporządzenia CRR.

---

² Na dzień 31 grudnia 2019 roku ryzyko nie występowało w rozumieniu art. 378 Rozporządzenia CRR.

W metodzie standardowej działalność Banku dzielona jest na osiem linii biznesowych: (1) bankowość inwestycyjna, (2) działalność dealerska, (3) detaliczna działalność brokerska, (4) bankowość detaliczna, (5) bankowość komercyjna, (6) płatności i rozliczenia, (7) usługi pośrednictwa (agencyjne), (8) zarządzanie aktywami.

Całkowity wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego jest kalkulowany jako suma indywidualnych wymogów kapitałowych z poszczególnych linii biznesowych, uwzględniający współczynnik procentowy przyporządkowany do danej linii biznesowej (z przedziału 12%-18%).

Bank spełnia również dodatkowe warunki stosowania metody standardowej (kryteria jakościowe) określone w Rozporządzeniu CRR, dotyczące posiadania zorganizowanego systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym. Szczegółowe informacje dotyczące funkcjonującego w Banku systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym znajdują się w części Raportu dotyczącej ryzyka operacyjnego.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wymóg kapitałowy dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. z tytułu ryzyka operacyjnego wyniósł 83 986 tys. PLN.

5. Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta (CRR art. 439)

Ryzyko kontrahenta zdefiniowano jako możliwość poniesienia przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. straty finansowej z tytułu niewywiązania się kontrahenta ze zobowiązań wobec Grupy. Ryzyko to generowane jest w wyniku nie rozliczenia przez kontrahenta transakcji zawartych przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. na rynku międzybankowym i transakcji pozagiełdowymi instrumentami pochodnymi.

Wyróżnia się:

- ryzyko przedrozliczeniowe – ryzyko upadłości kontrahenta lub wycofania się kontrahenta z kontraktu bądź koszt zastąpienia przepływów finansowych z kontraktów o dodatniej wartości rynkowej w przypadku niewykonania przez kontrahenta zobowiązania,
- ryzyko rozliczeniowe – ryzyko powstające w momencie wymiany strumieni pieniężnych, trwające od chwili dokonania płatności na rzecz kontrahenta do chwili otrzymania świadczenia wzajemnego.

5.1. Metody stosowane do przypisania kapitału wewnętrznego i limitów kredytowych do ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta (CRR art. 439.a)

Bank zarządzał ryzykiem kredytowym kontrahenta poprzez wprowadzenie odpowiednich limitów, podlegających monitorowaniu w trybie dziennym. Kapitał wewnętrzny z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta jest równy regulacyjnemu wymogowi kapitałowemu z tytułu tego ryzyka obliczonemu zgodnie z Częścią Trzecią Tytuł II Rozdział 6 Sekcja 3 art. 274 Rozporządzenia CRR.

Opis limitów kredytowych dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta

Rynek międzybankowy

Ryzyko kontrahenta ograniczane było poprzez limity transakcji oraz limity zaangażowania wobec partnerów na rynku międzybankowym odrębnie ustalone dla transakcji depozytowych, dokumentowych i zabezpieczeń oraz dla transakcji walutowych i instrumentów pochodnych dla poszczególnych banków – kontrahentów, przy czym ryzyko przedrozliczeniowe i ryzyko rozliczenia obciążało limity poszczególnych typów transakcji z różną wagą. Transakcje cross currency repo obciążały limit dla transakcji depozytowych i pochodnych różnymi wagami.

Metodologia wyznaczania limitów dla poszczególnych banków – kontrahentów w podziale na banki krajowe, zagraniczne i grupy kapitałowe oparta była na:

- ratingu zewnętrznym nadanym przez uznaną międzynarodową agencję ratingową,
- ocenie sytuacji finansowej banku – kontrahenta (rating wewnętrzny),
- jakościowej ocenie banku – kontrahenta pod względem struktury akcjonariatu, pozycji na rynku, współpracy z BOŚ S.A. i innych kryteriów.

Wysokość limitu uzależniona była od wielkości funduszy własnych banku – kontrahenta i wielkości funduszy własnych BOŚ S.A.

Klienci niebankowi

W przypadku klientów niebankowych ryzyko kontrahenta ograniczane było poprzez limity ustalane oddzielnie na poszczególne rodzaje transakcji pochodnych.

Maksymalna kwota limitu na transakcje pochodne obciążone ryzykiem kredytowym dla klientów korporacyjnych wyznaczana była z uwzględnieniem, m.in.:

- oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta,
- wielkości zagranicznych obrotów handlowych klienta (dla transakcji FX) lub kwoty kredytu podlegającej zabezpieczeniu (w przypadku transakcji IRS),
- potwierdzenia zabezpieczającego charakteru transakcji,
- oceny wpływu ryzyka wynikającego z zawarcia transakcji pochodnych na możliwość spłaty pozostałych zobowiązań klienta,
- terminowości obsługi zobowiązań klienta wobec Banku,
- adekwatnej wagi czynników rynkowych.

W ramach oceny ryzyka kredytowego kontrahenta przeprowadzane były testy warunków skrajnych dotyczące symulacji zmiany wyceny instrumentów pochodnych w zależności od zmian parametrów rynkowych oraz dokonywano oceny wpływu powstałego ryzyka kredytowego na łączne ryzyko kredytowe kontrahenta.

Monitorowanie ryzyka kredytowego z tytułu transakcji zawartych w ramach limitu prowadzone było poprzez:

- cykliczne monitorowanie sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta, które było prowadzone do dnia rozliczenia ostatniej transakcji zawartej w ramach limitu,
- monitorowanie i raportowanie stanu wykorzystania limitu oraz wyceny zawartych transakcji, które odbywało się z częstotliwością dzienną.

W Banku funkcjonował też tryb umożliwiający zawieszenie lub zniesienie limitu transakcyjnego, który może być stosowany w przypadku wystąpienia zdarzenia, stanowiącego przesłankę do podjęcia powyższych działań.

W celu oceny wpływu ekstremalnych niekorzystnych zmian czynników rynkowych na zawarte transakcje pochodne przeprowadzane są testy warunków skrajnych, których wyniki są uwzględniane w bieżącej ocenie ryzyka klienta.

Tabela 12

Analiza ekspozycji na CCR (ryzyko kredytowe kontrahenta) wg metody [wzór EU CCRI z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

		2019						
	a	b	c	d	e	f	g	
	Wartość referencyjna	Koszt odtworzenia / aktualna wartość rynkowa	Potencjalne przyszłe ekspozycje kredytowe	Efektywna EPE	Mnożnik	Ekspozycja po ograniczeniu ryzyka kredytowego	Aktywa ważone ryzykiem	
1	Wycena wg wartości rynkowej		90 551	72 520			163 071	92 502
2	Pierwotna ekspozycja	0				0	0	
3	Metoda standardowa		0			0	0	
4	Metoda modeli wewnętrznych (dla instrumentów pochodnych i transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych				0	0	0	0
5	W tym transakcje finansowania papierów wartościowych				0	0	0	0
6	W tym instrumenty pochodne i transakcje z długim terminem rozliczenia				0	0	0	0
7	W tym w ramach umów o kompensowaniu międzyproduktowym				0	0	0	0
8	Uproszczona metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych (dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych)					0	0	
9	Kompleksowa metoda ujmowania zabezpieczeń finansowych (dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych					98 094	49 079	
10	Wartość zagrożona dla transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych					0	0	
11	łącznie						141 581	

Źródło: Bank

Tabela 13

Metoda standardowa – ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta wg portfela regulacyjnego i ryzyka [wzór EU CCR3 z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

Kategorie ekspozycji		2019												W tym bez ratingu	
		Waga ryzyka													
		0%	2%	4%	10%	20%	35%	50%	70%	75%	100%	150%	Inne kwestie	Łącznie	
1	Rządy centralne lub banki centralne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2	Samorządy regionalne lub władze lokalne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
3	Podmioty sektora publicznego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	Wielostronne banki rozwoju	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
5	Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
6	Institucje	-	25 501	-	-	14 183	-	145 113	-	-	112	-	-	184 909	11 758
7	Przedsiębiorstwa	-	-	-	-	-	-	-	-	-	26 679	2 491	-	29 170	29 170
8	Detaliczne	-	-	-	-	-	-	-	-	47 021	-	-	-	47 021	47 021
9	Institucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	Inne pozycje	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	65	65	65
11	Łącznie	-	25 501	-	-	14 183	-	145 113	-	47 021	26 791	2 491	65	261 165	88 014

Źródło: Bank

5.2. Strategia ustanowienia zabezpieczenia i ustalania rezerw kredytowych (CRR art. 439.b)

Bank zawierał transakcje terminowe z klientem niebankowym, w których występowało ryzyko kontrahenta w ramach limitu transakcyjnego. Bank standardowo wymagał od klientów zawierających z Bankiem tego typu transakcje ustanawiania dodatkowego zabezpieczenia finansowego, w przypadku, gdy suma negatywnej z punktu widzenia klienta wyceny, powiększonej o wartość nominalną przedmiotowych transakcji obciążoną odpowiednią wagą czynników rynkowych, była wyższa niż limit transakcyjny. Odstępstwa od obowiązku złożenia dodatkowego zabezpieczenia finansowego dopuszczalne były jedynie w wyjątkowych przypadkach określonych w regulacjach wewnętrznych.

Bank posiada również transakcje terminowe z bankami, od których wymagał zabezpieczeń w ramach umów ramowych, w tym umów CSA (Credit Support Annex).

Bank posiada procedurę dotyczącą procesów wymiany zabezpieczeń dla transakcji pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym kontrahenta finansowego oraz w ujęciu dziennym monitorował bieżącą wycenę przedmiotowych transakcji dla poszczególnych kontrahentów i poziomy zabezpieczeń.

Bank kalkuluje korektę wyceny z tytułu ryzyka kredytowego kontrahenta (CVA) dla transakcji pochodnych, wyznaczaną w ujęciu portfelowym dla kontrahentów, których należności nie zostały zaklasyfikowane jako należności zagrożone oraz w ujęciu indywidualnym dla pozostałych przypadków. Strukturę zabezpieczeń dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta przedstawia poniższa tabela:

Tabela 14

Struktura zabezpieczeń dla ekspozycji na ryzyko kredytowe kontrahenta [wzór EU CCR5-B z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

	2019											
	a		b		c		d		e		f	
	Zabezpieczenie stosowane w transakcjach dotyczących instrumentów pochodnych						Zabezpieczenie stosowane w transakcjach finansowania papierów wartościowych					
	Wartość godziwa otrzymanych zabezpieczeń			Wartość godziwa przekazanych zabezpieczeń			Wartość godziwa otrzymanych zabezpieczeń			Wartość godziwa przekazanych zabezpieczeń		
	Wyodrębnione	Niwyodrębnione	Wyodrębnione	Niwyodrębnione	Wyodrębnione	Niwyodrębnione	Wyodrębnione	Niwyodrębnione	Wyodrębnione	Niwyodrębnione	Wyodrębnione	Niwyodrębnione
łącznie	5 420	0	45 286	2 528	0	30 902						

Źródło: Bank

5.3. Zasady dotyczące ekspozycji na ryzyko niekorzystnej korelacji (CRR art. 439.c)

Grupa nie identyfikuje jako istotne ekspozycji na ryzyko niekorzystnych korelacji.

W przypadku, gdy w ocenie Grupy BOŚ S.A. zaistniałyby okoliczności podwyższające ryzyko transakcji terminowych, miała ona prawo żądać od klienta uzupełnienia dodatkowego zabezpieczenia finansowego, przyjmując od klienta inne zabezpieczenie, gwarantujące bezpieczne wykonanie transakcji terminowych lub ograniczyć/ zawiesić przyznane limity skarbowe kontrahenta.

5.4. Wpływ wartości zabezpieczenia, jakie musiałby zapewnić Bank przy obniżeniu jego oceny wiarygodności kredytowej (CRR art. 439.d)

Wartość składanych przez BOŚ S.A. zabezpieczeń zgodnie z zawartymi umowami CSA nie jest uzależniona od oceny jego wiarygodności kredytowej i w związku z tym obniżenie wiarygodności kredytowej BOŚ S.A. nie ma wpływu na wartość wymaganego zabezpieczenia.

5.5. Wartość godziwa brutto (CRR art. 439.e)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowała umów o kompensowaniu zobowiązań jako ograniczających ryzyko kredytowe kontrahenta ze względu na niespełnienie warunków wskazanych w art. 295 Rozporządzenia CRR.

W związku z tym wartość godziwa brutto instrumentów pochodnych i transakcji FX spot równała się wartości netto.

Grupa nie wyceniała do wartości godziwej transakcji finansowania z użyciem papierów wartościowych; wycenie podlegał odrębnie dłużny papier wartościowy oraz pożyczka metodą liniową.

Na dzień 31 grudnia 2019 roku wartość godziwa brutto instrumentów pochodnych oraz wartość bilansowa netto transakcji cross currency repo oraz ich wartości netto ekspozycji kredytowych kształtowały się następująco:

Tabela 15

Wpływ kompensowania i ustanowionego zabezpieczenia na wartość ekspozycji [wzór EU CCR5-A z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

		2019				
		a	b	c	d	e
		Dodatnia wartość godziwa brutto lub wartość bilansowa netto	Korzyści wynikające z kompensowania	Skompensowana bieżąca ekspozycja kredytowa	Ustanowione zabezpieczenie	Wartość netto ekspozycji kredytowej
1	Instrumenty pochodne	90 551	0	0	0	163 071
2	Transakcje finansowania z użyciem papierów wartościowych	62 502	0	0	0	98 094
3	Kompensowanie międzyproduktowe Metoda standardowa	0	0	0	0	0
4	Łącznie	153 053	0	0	0	261 165

Źródło: Bank

5.6. Miary ustalania wartości ekspozycji zgodnie z przyjętą metodą (CRR art. 439.f)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. ustala wartości ekspozycji dla transakcji pochodnych narażonych na ryzyko kontrahenta korzystając z metody wyceny według wartości rynkowej zgodnie z Częścią Trzecią Tytuł II Rozdział 6 Sekcja 3 art. 274 Rozporządzenia CRR. Ekwiwalent bilansowy obliczany jest jako suma kosztu odtworzenia, gdzie przyjmuje się wartość rynkową danej transakcji, gdy jest ona dodatnia oraz przyszłej potencjalnej ekspozycji kredytowej.

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. wyznacza ekspozycję z tytułu transakcji finansowania papierów wartościowych przy wykorzystaniu kompleksowej metody ujmowania zabezpieczeń finansowych zgodnie z art. 223 Rozporządzenia CRR.

5.7. Wartość referencyjna kredytowych instrumentów pochodnych pełniących funkcję zabezpieczenia oraz rozkład bieżącej ekspozycji kredytowej według typów ekspozycji kredytowej (CRR art. 439.g-h)

Na dzień 31 grudnia 2019 roku Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowała zabezpieczających kredytowych transakcji pochodnych.

5.8. Oszacowanie współczynnika α jeżeli instytucja otrzymała zezwolenie właściwych organów na stosowanie własnego oszacowania współczynnika alfa zgodnie z art. 284 ust. 9 CRR (CRR art. 439.i)

Obowiązek ujawniania nie dotyczy Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.

5.9. Wartość ekspozycji wobec kontrahentów centralnych

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. kalkuluje dla ekspozycji wobec kwalifikującego się kontrahenta centralnego wymóg z tytułu transakcji pochodnych oraz z tytułu wniesionych wkładów do funduszu kwalifikującego się kontrahenta centralnego na wypadek niewykonania zobowiązania wyznaczony zgodnie z metodą określoną w części III, tytuł II, rozdział 6, sekcja 9 Rozporządzenia CRR, co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 16

Ekspozycje wobec kontrahentów centralnych [wzór EU CCR8 z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

		2019	
		a	b
		Ekspozycja po ograniczeniu ryzyka kredytowego	Aktywa ważone ryzykiem
1	Ekspozycje wobec kwalifikujących się kontrahentów centralnych		
2	Ekspozycje dla transakcji z kwalifikującymi się kontrahentami centralnymi (z wyłączeniem początkowych depozytów zabezpieczających i wkładów do funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania); w tym:	25 501	510
3	(i) instrumenty pochodne będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym;	13 901	278
4	(ii) giełdowe instrumenty pochodne;	11 600	232
5	(iii) transakcje finansowania z użyciem papierów wartościowych	0	0
6	(iv) pakiety kompensowania, dla których zatwierdzono kompensowanie międzyproduktowe	0	0
7	Wyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	0	0
8	Niewyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	0	0
9	Wniesione z góry wkłady do funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania	14 833	458
10	Alternatywny sposób obliczania wymogów w zakresie funduszy własnych z tytułu ekspozycji		
11	Ekspozycje wobec niekwalifikujących się kontrahentów centralnych		
12	Ekspozycje dla transakcji z niekwalifikującymi się kontrahentami centralnymi (z wyłączeniem początkowych depozytów zabezpieczających i wkładów do funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania); w tym:	0	0
13	(i) instrumenty pochodne będące przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym;	0	0
14	(ii) giełdowe instrumenty pochodne;	0	0
15	(iii) transakcje finansowania z użyciem papierów wartościowych;	0	0
16	(iv) pakiety kompensowania, dla których zatwierdzono kompensowanie międzyproduktowe.	0	0
17	Wyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	0	0
18	Niewyodrębnione początkowe depozyty zabezpieczające	0	0
19	Wniesione z góry wkłady do funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania	0	0
20	Wkłady nierzeczywiste do funduszy na wypadek niewykonania zobowiązania	0	0

Źródło: Bank

6. Bufory Kapitałowe (CRR art. 440)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. dąży do utrzymywania funduszy własnych na poziomie adekwatnym do rozmiarów działalności i generowanego ryzyka.

Głównymi miernikami adekwatności kapitałowej były:

- 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1),
- 2) współczynnik kapitału Tier I (T1),
- 3) łączny współczynnik kapitałowy (TCR),
- 4) relacja funduszy własnych do kapitału wewnętrznego,
- 5) wskaźnik dźwigni.

Łączny współczynnik kapitałowy Grupy Kapitałowej skonsolidowanej ostrożnościowo, wg stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku wyniósł 16,39%, natomiast współczynnik kapitału Tier I wyniósł 14,19%.

Bank nie posiada kapitału dodatkowego Tier I w związku z czym współczynnik kapitału Tier I (T1) równał się współczynnikowi kapitału podstawowego Tier I (CET1).

Zgodnie z art. 92 Rozporządzeniem CRR minimalny poziom współczynników kapitałowych wynosi:

- 1) współczynnik kapitału podstawowego Tier I (CET1) – 4,5%,
- 2) współczynnik kapitału Tier I (T1) – 6,0%,
- 3) łączny współczynnik kapitałowy (TCR) – 8,0%.

Bank oraz Grupa Kapitałowa Banku utrzymywały w 2019 r., w celu zabezpieczenia ryzyka wynikającego z zabezpieczonych hipoteką walutowych kredytów i pożyczek dla gospodarstw domowych – na podstawie zalecenia Komisji Nadzoru Finansowego z dnia 12 listopada 2019 r. oraz zalecenia z dnia 13 listopada 2019 r. – dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych ponad wartość wynikającą z wymogów obliczonych zgodnie ze szczegółowymi zasadami określonymi w Rozporządzeniu CRR odpowiednio dla:

- 1) Banku (ujęcie jednostkowe) na poziomie: 0,54 p.p. dla łącznego współczynnika kapitałowego; 0,40 p.p. dla współczynnika kapitału Tier I oraz 0,30 p.p. dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I,
- 2) dla Grupy Kapitałowej Banku (ujęcie skonsolidowane) na poziomie: 0,52 p.p. dla łącznego współczynnika kapitałowego; 0,39 p.p. dla współczynnika kapitału Tier I oraz 0,29 p.p. dla współczynnika kapitału podstawowego Tier I.

Zgodnie z Rozporządzeniem CRR oraz ustawą z dnia 5 sierpnia 2015 roku o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w systemie finansowym, instytucje finansowe mają obowiązek utrzymywania dodatkowych buforów kapitałowych dla współczynników kapitałowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku:

- 1) wskaźnik bufora zabezpieczającego wynosił – 2,5 p.p.,
- 2) wskaźnik bufora antycyklicznego wynosił – 0 p.p.,
- 3) wskaźnik bufora ryzyka systemowego wynosił – 3 p.p.

Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie zostały objęte buforami innej instytucji o znaczeniu systemowym.

W konsekwencji, minimalne współczynniki kapitałowe uwzględniające poziomy rekomendowane przez KNF, dodatkowy wymóg kapitałowy (na zabezpieczone hipoteką walutowe kredyty i pożyczki dla gospodarstw domowych) oraz bufor kapitałowe, według stanu na 31 grudnia 2019 roku wynosily:

- 1) dla Banku:
  - a) $TCR=8+0,54+2,5+3=14,04\%$
  - b) $TI=6+0,40+2,5+3=11,90\%$
- 2) dla Grypy Kapitałowej Banku
  - a) $TCR=8+0,52+2,5+3=14,02\%$
  - b) $TI=6+0,39+2,5+3=11,89\%$

Art. 440 b Rozkład geograficzny kwot ekspozycji i kwot ekspozycji ważonych ryzykiem dla ekspozycji kredytowych Banku stosowany jako podstawa obliczania bufora antycyklicznego

Tabela 17

Rozkład geograficzny odnośnych ekspozycji kredytowych na potrzeby obliczania bufora antycyklicznego [Tabela 1 z Załącznika I do Rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/1555 z dnia 28 maja 2015 r. uzupełniającego rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat przestrzegania przez instytucje wymogu w zakresie bufora antycyklicznego zgodnie z art. 440]

		2019						
		Ogólne ekspozycje kredytowe	Ekspozycja zaliczana do portfela handlowego	Wymogi w zakresie funduszy własnych			Wagi stosowane przy wymogu w zakresie funduszy własnych	Wskaźnik bufora antycyklicznego
		wartość ekspozycji według metody standardowej	Suma długich i krótkich pozycji portfela handlowego	Z czego: Ogólne ekspozycje kredytowe	Z czego: Ekspozycje zaliczone do portfela handlowego	Ogółem		
		010	030	070	080	100	110	120
010	Podział według państwa							
1	PL	12 903 404	453 679	1 000 069	33 442	1 033 511	98%	0,00%
2	CY	195 602		15 648	-	15 648	1%	0,00%
3	BS	67 555		5 404		5 404	1%	-
4	NO	842		32		32	0%	0,00%
5	GB	777		51		51	0%	0,00%
6	NL	580		45		45	0%	0,00%
7	UA	563		33		33	0%	-
8	VN	541		65		65	0%	-
9	RU	516		41		41	0%	-
10	DE	471		47		47	0%	0,00%
11	FR	339		41		41	0%	0,00%
12	MT	313		38		38	0%	0,00%
13	BE	284		29		29	0%	0,00%
14	IE	75		5		5	0%	0,00%
15	BG	35		2		2	0%	0,00%
16	DO	29		2		2	0%	-
17	US	22		2		2	0%	-

		2019						
		Ogólne ekspozycje kredytowe	Ekspozycja zaliczana do portfela handlowego	Wymogi w zakresie funduszy własnych			Wagi stosowane przy wymogu w zakresie funduszy własnych	Wskaźnik bufora antycyklicznego
		wartość ekspozycji według metody standardowej	suma długich i krótkich pozycji portfela handlowego	Z czego: Ogólne ekspozycje kredytowe	Z czego: Ekspozycje zaliczone do portfela handlowego	Ogółem		
		010	030	070	080	100	110	120
18	CZ	3		0		0	0%	0,00%
19	SC	2		0		0	0%	-
20	CO	2		0		0	0%	-
21	SK	1		0		0	0%	0,00%
22	DZ	1		0		0	0%	-
23	LV	1		0		0	0%	0,00%
24	BY	0		0		0	0%	-
25	CM	0		0		0	0%	-
26	NP	0		0		0	0%	-
27	LT	0		0		0	0%	0,00%
28	RO	0		0		0	0%	0,00%
29	GE	0		0		0	0%	-
30	HU	0		0		0	0%	0,00%
31	CH	0		0		0	0%	-
32	IT	0		0		0	0%	0,00%
33	PH	0		0		0	0%	-
34	BD	0		0		0	0%	-
35	TR	0		0		0	0%	-
36	TN	0		0		0	0%	-
020	łącznie	13 171 959	453 679	1 021 554	33 442	1 054 996		

Źródło: Bank

* Wartość ekspozycji według metody standardowej równa 0 wynika z zaokrąglenia do mln PLN, nie jest równoznaczna z brakiem ekspozycji dla danego państwa

7. Wskaźniki globalnego znaczenia systemowego (CRR art. 441)

Bank Ochrony Środowiska S.A. oraz Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie zostały objęte wskaźnikami globalnego znaczenia systemowego.

8. Korekty z tytułu ryzyka kredytowego (CRR art. 442)

8.1. Stosowane w rachunkowości definicje pozycji przeterminowanych i o utraconej jakości. Opis strategii przyjętych w celu określenia korekt z tytułu szczególnego i ogólnego ryzyka kredytowego; Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji (Art. 442 a-c)

Identyfikacja ekspozycji zagrożonych utratą wartości – tryb postępowania

Bank identyfikuje ekspozycje zagrożone utratą wartości i tworzy odpisy aktualizujące zgodnie z Standardem MSSF 9, który opiera się na koncepcji strat oczekiwanych (expected loss). Wycena aktywów finansowych odbywa się wg zamortyzowanego kosztu i wg wartości godziwej przez inne dochody całkowite.

Wysokość odpisu na oczekiwane straty kredytowe określana jest w zależności od zmiany poziomu ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia aktywa finansowego (trzy koszyki) i odnosi się do oczekiwanej straty kredytowej, przy czym dla ekspozycji, w przypadku których nie zidentyfikowano istotnego wzrostu poziomu ryzyka od początkowego ujęcia oczekiwane straty kredytowe określone są w horyzoncie najbliższych 12 miesięcy lub daty zapadalności ekspozycji jeżeli okres ten jest krótszy niż 12 miesięcy, a dla ekspozycji, dla których zidentyfikowano istotny wzrost poziomu ryzyka od początkowego ujęcia w horyzoncie pozostałego czasu życia ekspozycji.

W okresach miesięcznych na każdy dzień sprawozdawczy Bank dokonywał przeglądu ekspozycji kredytowych biorąc pod uwagę racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, włączając w to dane dotyczące przeszłości, który miał na celu:

- identyfikację ekspozycji kredytowych, dla których zmaterializowało się zdarzenie niewykonanie zobowiązania - zaistniały przesłanki utraty wartości (Koszyk/Faza 3),
- identyfikację ekspozycji kredytowych, dla których ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją kredytową znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia, ale jeszcze nie uprawdopodobniło się zdarzenie niewywiązania się z zobowiązania (Koszyk/Faza 2),
- wyznaczenie odpisu na oczekiwane straty kredytowe w oparciu o podział ekspozycji na trzy Koszyki w zależności od zmian dotyczących jakości kredytowej.

Do Koszyka/Fazy 1 klasyfikowane są ekspozycje, dla których od momentu początkowego ujęcia nie nastąpił istotny wzrost ryzyka kredytowego rozumianego jako wzrost prawdopodobieństwa niewypłacalności. Co do zasady wszystkie nowo udzielone ekspozycje z wyłączeniem aktywów POCI klasyfikowane są jako ekspozycje w Koszyku/Fazie 1.

Przesłanką niewykonania zobowiązania i utraty wartości ekspozycji kredytowej jest w szczególności:

- opóźnienie w spłacie materialnie istotnej kwoty kapitału lub odsetek przekraczające 90 dni, z wyłączeniem ekspozycji kredytowych banków, dla których przyjmuje się opóźnienie w spłacie kapitału lub odsetek przekraczające 7 dni,
- pogorszenie się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej, wskazującej na zagrożenie dla spłaty zadłużenia,
- pogorszenie wskaźników finansowych dotyczących m.in.: płynności finansowej klienta oraz możliwości obsługi zadłużenia,

- przyznanie klientowi przez Bank, ze względów ekonomicznych lub prawnych wynikających z trudności ekonomiczno-finansowych klienta udogodnienia w warunkach finansowania (zawarcie umowy restrukturyzacyjnej),
- ogłoszenie upadłości, wysokie prawdopodobieństwo upadłości lub innej reorganizacji wpływające na pogorszenie się sytuacji finansowej i wypłacalności dłużnika,
- wystąpienie innych zdarzeń, będących równoważnymi z wejściem klienta w stan niewypłacalności, skutkującymi niemożliwością terminowej spłaty zadłużenia.

W przypadku ekspozycji kredytowych związanych z finansowaniem projektów elektrowni wiatrowych, dodatkowo za przesłankę utraty wartości uznaje się fakt występowania deficytu środków pieniężnych w trakcie okresu kredytowania oraz ujemnej wyceny przedsięwzięcia dla scenariusza potencjalnej restrukturyzacji zadłużenia w modelowanej przez Bank perspektywie do końca okresu finansowania.

Ponadto Bank identyfikuje aktywa POCI (ang. Purchased or Originated Credit Impaired), tj. aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe na dzień początkowego ujęcia. Aktywa zaklasyfikowane jako POCI w momencie początkowego ujęcia, traktowane są jako POCI we wszystkich następujących okresach do momentu ich wyksięgowania, niezależnie od przyszłych zmian szacunków dotyczących generowanych przez nie przepływów pieniężnych.

Identyfikacja ekspozycji, dla których ryzyko kredytowe związane z daną ekspozycją kredytową znacznie wzrosło od momentu początkowego ujęcia obejmuje porównanie poziomu ryzyka niewywiązania ze zobowiązania w czasie oczekiwanego okresu udzielonego finansowania na dzień sprawozdawczy oraz na datę początkowego ujęcia. Bank uznaje, że dla danego aktywa został zidentyfikowany istotny wzrost ryzyka kredytowego, jeśli zostanie spełnione kryterium ilościowe lub jakościowe lub jeśli przeterminowanie przekroczy 30 dni, wystąpienie danego kryterium jest weryfikowane na poziomie ekspozycji. Bank stosuje odmienne kryteria ilościowe dla poszczególnych segmentów.

W przypadku ekspozycji klientów detalicznych, miarę, na podstawie której dokonywana jest klasyfikacja do Koszyka 2, Bank wyznacza jako różnicę:

- bieżącej oceny ryzyka kredytowego określonej jako dożywotnie PD w horyzoncie od daty sprawozdawczej do daty zapadalności wyznaczone na podstawie charakterystyk obowiązujących na datę sprawozdawczą,
- pierwotnej oceny ryzyka kredytowego określonej jako dożywotnie PD w okresie od daty sprawozdawczej do daty zapadalności wyznaczone na podstawie charakterystyk obowiązujących na datę początkowego ujęcia.

Ocena istotnego pogorszenia ryzyka kredytowego przeprowadzana jest przez porównanie obserwowanej wartości relatywnej zmiany w ocenie ryzyka z wartością teoretyczną, która stanowi próg, powyżej którego Bank uznaje, iż nastąpiło istotne pogorszenie ryzyka kredytowego.

Próg alokacji na poziomie pojedynczej ekspozycji wyznaczany jest poprzez model statystyczny w oparciu m.in. o informacje na temat oceny ryzyka kredytowego na datę początkowego ujęcia oraz czas od daty początkowego ujęcia ekspozycji.

W przypadku ekspozycji klientów korporacyjnych klasyfikacja do Koszyka 2, następuje w sytuacji pogorszenia się w okresie kredytowania sytuacji ekonomiczno-finansowej dłużnika, wyrażające się zaklasyfikowaniem do klasy ratingowej 12 lub 13 lub reklasyfikacji do ratingu 9-11 w przypadku, gdy rating wyznaczony na moment początkowego ujęcia był niższy 6.

Niezależnie od powyższego zastosowanie mają dodatkowo następujące kryteria jakościowe:

- występuje opóźnienie w spłacie (powyżej określonego progu materialności) powyżej 30 dni na datę sprawozdawczą lub co najmniej raz w ciągu trzech ostatnich dat raportowych,

- ekspozycja kredytowa restrukturyzowana, dla której ustąpiła przesłanka utraty wartości oraz upłynął okres kwarantanny, w którym przesłanka ta nie była identyfikowana,
- wystąpienia statusu forborne.

Poza ww. kryteriami, Bank określił inne specyficzne kryteria jakościowe np.: specyficzne dla klientów danego segmentu, identyfikowane w ramach monitorowania klientów korporacyjnych (ekspozycje o podwyższonym ryzyku „watch lista”) lub identyfikowane w wyniku wieloczynnikowej i całościowej analizy ryzyka kredytowego.

Co do zasady ekspozycje, dla których wystąpią przeterminowania powyżej 30 dni przekraczające 100 PLN, są klasyfikowane do Koszyka 2. Dopuszcza się odrzucenie założenia, że wystąpienie przeterminowania powyżej 30 dni oznacza znaczący wzrost ryzyka tylko w sytuacji, gdy brak płatności wynikał z przeoczenia administracyjnego, a nie z trudności finansowych klienta.

Zgodnie z paragrafem 5.5.10 Standardu MSSF 9, Bank wyodrębnia ekspozycje o niskim ryzyku kredytowym. Ekspozycja kredytowa wiąże się z niskim ryzykiem niewykonania zobowiązania, w przypadku, gdy pożyczkobiorca ma wysoką krótkoterminową zdolność spełniania swych obowiązków w zakresie wynikającym z umowy, a niekorzystne zmiany warunków gospodarczych i biznesowych w dłuższej perspektywie mogą – lecz niekoniecznie muszą – ograniczyć zdolność pożyczkobiorcy do wypełniania jego obowiązków w zakresie wynikających z umowy przepływów pieniężnych.

Bank stosuje kryterium niskiego ryzyka (Low Credit Risk) dla ekspozycji z portfela klienta segmentu finansów publicznych, które nie spełnią jakościowych czynników klasyfikacji do Koszyka 2 oraz dla których nie zidentyfikowano przesłanek utraty wartości.

Pomiar utraty wartości przeprowadzany był dwiema metodami:

- metodą indywidualną,
- metodą grupową, w tym ekspozycje zaklasyfikowane do koszyka 1 i koszyka 2 oraz ekspozycje indywidualnie nieistotne zaklasyfikowane do koszyka 3.

Metoda indywidualna pomiaru utraty wartości stosowana była w odniesieniu do ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych, spełniających zdefiniowane przez Bank kryteria odnoszące się do wysokości zaangażowania, dla których wystąpiły zdarzenia, które w ocenie Banku, rozpoznawane były jako przesłanka indywidualnej utraty wartości lub ekspozycji znajdujących się w okresie kwarantanny oraz:

- ekspozycji kredytowych indywidualnie nieistotnych, dla których jest identyfikowana przesłanka utraty wartości lub ekspozycje znajdują się w okresie kwarantanny, o ile na moment rozpoznania utraty wartości były znaczące indywidualnie oraz spełniały dodatkowe warunki określone przez Bank,
- ekspozycji kredytowych nieistotnych, posiadających nietypowe charakterystyki ryzyka kredytowego.

Pomiar utraty wartości ekspozycji kredytowych metodą indywidualną oparty jest na wyliczeniu bieżącej wartości oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych z zastosowaniem pierwotnej efektywnej stopy procentowej. W szacowaniu przyszłych przepływów pieniężnych uwzględnia się przepływy z zabezpieczeń. W przypadku ekspozycji kredytowych związanych z finansowaniem projektów elektrowni wiatrowych bieżąca wartość oczekiwanych przyszłych przepływów pieniężnych szacowana jest w oparciu o opracowany model wyceny pozwalający na symulowanie indywidualnych przepływów pieniężnych prawdopodobnych do wygenerowania w ramach realizacji poszczególnych projektów przy zadanych, możliwych do modyfikacji parametrach wyceny.

W przypadku obniżenia wartości bieżącej możliwych do realizacji przepływów pieniężnych, poniżej wartości bilansowej ekspozycji kredytowej tworzony jest odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości odpowiadający przewidywanej stracie kredytowej z tytułu niewywiązania się dłużnika ze zobowiązań wobec Banku.

Grupowa metoda pomiaru utraty wartości stosowana była w odniesieniu do:

- ekspozycji kredytowych indywidualnie nieistotnych,
- ekspozycji kredytowych indywidualnie istotnych, w przypadku których nie rozpoznano utraty wartości w wyniku analizy indywidualnej.

Bank na potrzeby szacowania odpisów z tytułu strat oczekiwanych kontynuuje wykorzystywanie własnych oszacowań parametrów ryzyka bazujących na modelach wewnętrznych uwzględniających wymogi MSSF 9 (takie jak: oszacowanie parametrów w horyzoncie czasu życia ekspozycji czy uwzględnienie przyszłych warunków makroekonomicznych). Kalkulacja odpisów do Koszyków 1 i 2 opiera się na zdefiniowaniu i wyznaczeniu dla każdej ekspozycji następujących parametrów:

- PD (prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania),
- LGD (strata w sytuacji wystąpienia niewykonania zobowiązania),
- EAD (wartość ekspozycji na moment wystąpienia niewykonania zobowiązania).

Oczekiwane straty kredytowe stanowią iloczyn indywidualnych dla każdej ekspozycji oszacowanych wartości wyżej wymienionych parametrów oraz CCF (w przypadku zobowiązań pozabilansowych), a finalna wartość strat oczekiwanych jest sumą strat oczekiwanych w poszczególnych okresach (w zależności od koszyka w horyzoncie 12 miesięcy lub pozostałego czasu życia) zdyskontowanych efektywną stopą procentową. Oszacowane parametry zgodnie z założeniami MSSF 9 podlegają korekcie z tytułu oczekiwań w zakresie sytuacji makroekonomicznej. Bank koryguje parametry ryzyka w celu uwzględnienia przyszłych informacji makroekonomicznych (m.in. takich jak: wskaźniki rynku pracy, WIBOR, kursy walutowe, inflacja) dla portfeli, dla których zidentyfikował zależność. Wykorzystano scenariusze opracowywane wewnętrznie. Źródłem informacji o wartościach czynników makroekonomicznych są prognozy sporządzone przez analityków ekonomicznych Banku.

Poziom odpisów z tytułu utraty wartości na należności uznane za indywidualnie nieistotne, dla których stwierdzono wystąpienie przesłanki utraty wartości dokonywany jest w oparciu o parametry pomiaru utraty wartości szacowane metodami statystycznymi na podstawie danych historycznych, dla wyodrębnionych portfeli, grupowanych dla celów łącznego pomiaru utraty wartości według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego. Historyczne trendy strat są oczyszczane ze zdarzeń jednorazowych.

Dla celów pomiaru utraty wartości metodą grupową ekspozycje łączone były według podobnych charakterystyk ryzyka kredytowego. Parametry decydujące o zaklasyfikowaniu należności kredytowych do homogenicznych grup ryzyka odzwierciedlały zdolność dłużnika do spłaty całości zaangażowania zgodnie z warunkami umowy.

W 2019 roku Bank dokonywał cyklicznego przeglądu metodyki ustalania parametrów wykorzystywanych do pomiaru utraty wartości metodą grupową.

Odwrócenie straty, czyli ponowna klasyfikacja kredytu jako bez utraty wartości, możliwe jest po wystąpieniu kryterium ustąpienia przesłanki oraz upływie określonego okresu kwarantanny, w którym przesłanka nie jest identyfikowana.

Jeżeli modyfikacja przepływów pieniężnych wynikających ze zmiany warunków umownych danego aktywa finansowego skutkuje powstaniem różnicy pomiędzy wartością przyszłych przepływów pieniężnych wynikających ze zmodyfikowanego aktywa finansowego zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową, a wartością przyszłych przepływów wynikających z aktywa finansowego

przed modyfikacją zdyskontowanych tą samą stopą procentową przekracza 10%, to traktowana jest jako modyfikacja istotna. Modyfikacja istotna powoduje:

- wyłączenie pierwotnego aktywa z bilansu oraz ujęcie w rachunku zysków i strat nierozliczonych kosztów i prowizji,
- rozpoznanie nowego, zmodyfikowanego składnika aktywów finansowych oraz jeżeli istnieją dowody na to, że zmodyfikowany składnik aktywów finansowych jest przy początkowym ujęciu dotknięty utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe, wyliczenia efektywnej stopy procentowej skorygowanej o ryzyko kredytowe.

Pozostałe modyfikacje, w przypadku których renegocjacje lub modyfikacje umownych przepływów pieniężnych aktywa finansowego nie prowadzą do wyłączenia z bilansu istniejących aktywów finansowych, traktowane są jako modyfikacje nieistotne. Dla tych ekspozycji dokonywana jest ponowna wycena jego wartości skutkując ujęciem w rachunku zysków i strat wyniku z modyfikacji.

Bank dokonuje wyłączenia składników aktywów finansowych z bilansu wtedy i tylko wtedy, gdy wygasają umowne prawa do przepływów pieniężnych z tych aktywów lub przenosi składnik aktywów finansowych, a przeniesienie spełnia warunki wyłączenia z bilansu. W szczególności Bank dokonuje spisania należności kredytowych z bilansu w ciężar utworzonych odpisów z tytułu utraty wartości, gdy te należności są uznane za nieściągalne.

Szczegółowe zasady rozpoznawania ekspozycji zagrożonych utratą wartości oraz pomiaru utraty wartości, w tym zasady wyznaczania liczby dni przeterminowania, określone zostały w przepisach wewnętrznych Banku. Dodatkowo, zasady te zostały opisane w „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. za okres dwunastu miesięcy zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku”.

Tabela 18

Całkowita kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego, a także średnia kwota ekspozycji w danym okresie z podziałem na różne kategorie ekspozycji

Kategorie ekspozycji	Kwota ekspozycji po rozliczeniu równoważących się transakcji i bez uwzględnienia skutków ograniczenia ryzyka kredytowego	Średnia kwota ekspozycji w 2019 roku (kwartalnie)
Rządy centralne lub banki centralne	5 335 467	5 544 675
Samorządy regionalne lub władze lokalne	1 031 934	1 162 649
Podmioty sektora publicznego	545	505
Wielostronne banki rozwoju	49 522	49 644
Organizacje międzynarodowe	-	-
Instytucje	205 732	202 895
Przedsiębiorstwa	4 348 616	3 557 616
Detaliczne	1 261 216	1 218 082
Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	7 575 687	7 486 660
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 075 470	2 235 245
Ekspozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	66 327	66 327
Obligacje zabezpieczone	-	-
Instytucje i przedsiębiorstwa posiadające krótkoterminową ocenę kredytową	-	-
Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	-	-
Ekspozycje kapitałowe	31 468	24 447
Inne pozycje	297 049	281 841
łącznie	22 279 033	21 830 587

Źródło: Bank

8.2. Rozkład geograficzny ekspozycji w podziale na obszary ważne pod względem istotnych kategorii ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (Art. 442 d)

Bank ustala limity łącznego zaangażowania wobec poszczególnych krajów określające maksymalne zaangażowanie wobec określonego obszaru. Zasadą jest, że suma wykorzystania limitów dla banków z danego kraju nie może przekroczyć ustalonego dla kraju limitu. Wysokość limitu dla banku zależy od przyznanej bankowi kategorii ryzyka.

Bank monitoruje zaangażowanie centrów biznesowych w poszczególne branże działalności gospodarczej. Z uwagi na kryterium geograficzne możliwe jest ustalenie kwotowego limitu branżowego dla pojedynczego centrum biznesowego. W roku 2019 limity na wybrane branże obowiązywały w 5 centrach biznesowych.

Biorąc pod uwagę położenie geograficzne placówek na terenie kraju żadne znaczące różnice w ryzyku nie zostały zidentyfikowane.

Podział geograficzny ekspozycji [wzór EU CRB-C z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013] został zaprezentowany w rozdziale 4.

8.3. Rozkład ekspozycji w zależności od branży lub typu kontrahenta z podziałem na kategorie ekspozycji, w tym określenie ekspozycji wobec MŚP, wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (Art. 442 e)

Koncentracja ekspozycji według rodzaju kontrahenta lub branży [wzór EU CRB-D z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013] została zaprezentowana w rozdziale 4.

8.4. Zestawienie rezydualnych terminów zapadalności dla wszystkich ekspozycji z podziałem na kategorie ekspozycji wraz z dodatkowymi szczegółowymi podziałami w stosownych przypadkach (Art. 442 f)

Tabela 19

Zapadalność ekspozycji [wzór EU CRB-E z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013];

		2019					
		a	b	c	d	e	f
		Wartość ekspozycji netto					Łącznie
		Na żądanie	<1 rok	1-5 lat	>5 lat	Brak określonego terminu zapadalności	
6	Metoda IRB ogółem	0	0	0	0	0	-
7	Rządy centralne lub banki centralne	271 255	1 629 621	2 026 235	1 276 667	131 685	5 335 463
8	Samorządy terytorialne	7 500	58 878	495 496	469 990	0	1 031 865
9	Podmioty sektora publicznego	-	89	457	-	-	545
10	Wielostronne banki rozwoju	-	-	-	49 522	-	49 522

		2019							
		a	b	c			d	e	f
		Wartość ekspozycji netto							
		Na żądanie	<1 rok	1-5 lat	>5 lat	Brak określonego terminu zapadalności		Łącznie	
11	Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-	-	
12	Instytucje	58 756	126 369	1 211	15 074	4 317	205 729		
13	Przedsiębiorstwa	195 983	753 385	1 316 268	2 046 529	3 810	4 315 974		
14	Detaliczne	211 486	184 057	295 849	557 844	1 786	1 251 022		
15	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	361 127	472 291	1 106 817	5 525 801	-	7 466 036		
16	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	98 454	206 901	203 857	807 672	302	1 317 187		
17	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	-	-	-	66 327	66 327		
18	Obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	-		
19	Należności od instytucji i przedsiębiorstw o krótkoterminowej ocenie kredytowej	-	-	-	-	-	-		
20	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	-	-	-	-	-	-		
21	Ekspozycje w papierach kapitałowych	-	-	-	-	31 468	31 468		
22	Inne ekspozycje	-	4	-	-	297 045	297 049		
23	Metoda standardowa ogółem	1 204 562	3 431 595	5 446 190	10 749 100	536 739	21 368 186		
24	Łącznie	1 204 562	3 431 595	5 446 190	10 749 100	536 739	21 368 186		

Źródło: Bank

8.5. Jakość kredytowa ekspozycji (Art. 442 g-i)

Tabela 20

Jakość kredytowa ekspozycji według kategorii ekspozycji i instrumentu [wzór EU CRT-A z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

		2019					
		a	b	c	d	e	g
		Wartość bilansowa brutto Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania	Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Wartość netto (a+b-c-d)
15	Metoda IRB ogółem	-	-	-	-	-	-
16	Rządy centralne lub banki centralne	-	5 335 467	4	-	-	5 335 463
17	Samorządy terytorialne	-	1 031 934	69	-	-	1 031 865
18	Podmioty sektora publicznego	-	545	0	-	-	545
19	Wielostronne banki rozwoju	-	49 522	-	-	-	49 522
20	Organizacje międzynarodowe	-	-	-	-	-	-
21	Instytucje	-	205 732	3	-	-	205 729
22	Przedsiębiorstwa	-	4 348 616	32 642	-	-	4 315 974
23	w tym MŚP	-	1 021 012	8 642	-	-	1 012 370
24	Detaliczne	-	1 261 216	10 194	-	34	1 251 022
25	w tym MŚP	-	421 702	2 394	-	-	419 309
26	Zabezpieczone hipoteką na nieruchomości	-	7 575 687	109 652	-	-	7 466 036
27	w tym MŚP	-	2 235 709	45 671	-	-	2 190 038
28	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 075 470	-	758 284	-	27 435	1 317 187
29	Pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	-	66 327	-	-	-	66 327
30	Obligacje zabezpieczone	-	-	-	-	-	-
31	Należności od instytucji i przedsiębiorstw o krótkoterminowej ocenie kredytowej	-	-	-	-	-	-
32	Przedsiębiorstwa zbiorowego inwestowania	-	-	-	-	-	-
33	Ekspozycje w papierach kapitałowych	-	31 468	-	-	-	31 468
34	Inne ekspozycje	-	297 049	-	-	52	297 049
35	Metoda standardowa ogółem	2 075 470	20 203 563	910 847	-	27 521	21 368 186
36	Łącznie	2 075 470	20 203 563	910 847	-	27 521	21 368 186
37	w tym pożyczki	2 006 184	11 098 471	889 241	-	27 521	12 215 415
38	w tym dłużne papiery wartościowe	26 713	5 398 779	7 057	-	-	5 418 434
39	w tym ekspozycje pozabilansowe	42 272	2 804 569	14 549	-	-	2 832 292

Źródło: Bank

Tabela 21

Jakość kredytowa ekspozycji według rodzaju kontrahenta lub branży [wzór EU CRI-B z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

		2019					
		a	b	c	d	e	g
		Wartość bilansowa brutto				Wartość netto	
		Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania	Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	(a+b-c-d)
1	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	311 857	1 525 436	90 480	0	132	1 746 813
2	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	258 171	1 608 764	86 536	0	6	1 780 399
3	Handel hurtowy, z wyłączeniem handlu pojazdami samochodowymi	74 480	1 225 978	50 883	0	276	1 249 576
4	Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	486	878 490	319	0	-	878 656
5	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków	146 172	1 363 158	86 408	0	182	1 422 922
6	Zakwaterowanie	86 983	446 396	22 464	0	-	510 915
7	Działalność sportowa, rozrywkowa i rekreacyjna	6 368	289 411	992	0	25	294 787
8	Produkcja artykułów spożywczych	170 726	77 190	53 718	0	65	194 199
9	Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	60 537	217 947	38 406	0	3	240 078
10	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń	82 322	213 060	52 108	0	68	243 274
11	Pozostałe branże i klienci niebranżowi	877 368	12 357 733	428 533	0	26 764	12 806 568
19	łącznie	2 075 470	20 203 563	910 847	0	27 521	21 368 186

Źródło: Bank

Tabela 22

Jakość kredytowa ekspozycji w podziale geograficznym [wzór EU CRI-C z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

		2019					
		a	b	c	d	e	g
		Wartość bilansowa brutto Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	Ekspozycje, których nie dotyczy niewykonanie zobowiązania	Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego	Korekta z tytułu ogólnego ryzyka kredytowego	Skumulowane umorzenia	Wartość netto (a+b-c-d)
1	PL	2 071 786	19 777 743	906 020	0	27 509	20 943 509
2	CY	-	196 275	1 823	0	-	194 453
3	BS	-	67 555	-	0	-	67 555
4	LU	-	49 522	-	0	-	49 522
5	AT	-	28 704	-	0	-	28 704
6	BE	-	24 211	0	0	-	24 210
7	DK	-	21 101	-	0	-	21 101
8	CZ	-	17 235	-	0	-	17 235
9	US	1	9 686	0	0	-	9 686
10	CH	-	5 693	0	0	-	5 693
11	UA	3 128	273	2 836	0	0	565
12	Pozostałe kraje	556	5 564	168	0	12	5 952
13	łącznie	2 075 470	20 203 563	910 847	0	27 521	21 368 186

Źródło: Bank

Szczegółowe informacje w zakresie zmiany stanów odpisów aktualizujących na utratę wartości kredytów i pożyczek, w ujęciu konsolidacji księgowej, znajdują się w „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku”.

9. Ekspozycje nieobstugiwane i restrukturyzowane (informacje ujawniane zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2018/10 z dnia 17 grudnia 2018 r. dotyczącymi ujawniania w zakresie ekspozycji nieobstugiwanych i restrukturyzowanych)

W roku 2019 w celu wypełnienia Wytycznymi EBA/GL/2018/10 z dnia 17 grudnia 2018 r. dotyczącymi ujawniania w zakresie ekspozycji nieobstugiwanych i restrukturyzowanych wdrożony został Plan Operacyjny zarządzania ekspozycjami nieobstugiwanymi i restrukturyzowanymi.

Wolumen portfela należności nieobstugiwanych w 2019 roku zmniejszył się m.in. w wyniku realizacji sprzedaży pakietu wierzytelności detalicznych. W 2019 roku zawarte zostały nowe umowy na outsourcing obsługi wierzytelności. Bank w 2019 roku nie dokonywał przejęć zabezpieczeń na majątek.

W odniesieniu do ekspozycji nieobstugiwanych i restrukturyzowanych, zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2018/10 z dnia 17 grudnia 2018 r. dotyczącymi ujawniania w zakresie ekspozycji nieobstugiwanych i restrukturyzowanych, Grupa Kapitałowa Banku Ochrony Środowiska S.A. ujawnia:

Tabela 23

Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych [wzór 1 z Wytycznych EBA/GL/2018/10 z dnia 17 grudnia 2018 r. dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych];

		2019						
		a	b	c	d	e	f	g
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna ekspozycji, wobec których zastosowano środki restrukturyzacji				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw		Zabezpieczenie i gwarancje finansowe otrzymane z powodu ekspozycji restrukturyzowanych
		Nieobsługiwane ekspozycje restrukturyzowane						
		Obsługiwane ekspozycje restrukturyzowane	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań		W tym ekspozycje dotknięte utratą wartości	Obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	Nie-obsługiwanych ekspozycji restrukturyzowanych	
1	Kredyty i zaliczki	11 879	786 891	700 197	700 195	-786	-440 982	331 160
2	Banki centralne	0	0	0	0	0	0	0
3	Instytucje rządowe	0	0	0	0	0	0	0
4	Instytucje kredytowe	0	0	0	0	0	0	0
5	Inne instytucje finansowe	0	3 123	3 123	3 123	0	-3 123	0
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	12	530 184	459 541	459 541	-1	-273 645	241 084
7	Gospodarstwa domowe	11 867	253 584	237 533	237 531	-785	-164 214	90 076
8	Dłużne papiery wartościowe	0	0	0	0	0	0	0
9	Udzielone zobowiązania do udzielenia pożyczki	0	317	317	317	0	125	0
10	Łącznie	11 879	787 208	700 514	700 512	-786	-440 857	331 160

Źródło: Bank

Tabela 24

Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania [wzór 3 z Wytycznych EBA/GL/2018/10 z dnia 17 grudnia 2018 r. dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobsługiwanych i restrukturyzowanych]

		2019									
		a	b	c		d	e		f	g	h
		Ekspozycje obsługiwane			Ekspozycje nieobsługiwane						
		Nie-przeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni		Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni	Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni		Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni	Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok	Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat	Przeterminowane > 5 lat	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania
1	Kredyty i zaliczki	11 559 519	11 534 400	25 119	2 081 746	882 726	112 911	54 928	655 554	375 627	1 572 582
2	Banki centralne	271 255	271 255	0	0	0	0	0	0	0	0
3	Institucje rządowe	891 601	891 600	1	490	4	0	0	486	0	487
4	Institucje kredytowe	166 771	166 771	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Inne instytucje finansowe	6 308	6 308	0	9 298	0	0	0	3 124	6 174	9 298
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	6 539 283	6 539 022	261	1 571 958	750 926	94 666	29 464	462 967	233 935	1 092 528
7	w tym MŚP	5 058 300	5 058 039	261	1 462 147	735 976	94 665	26 592	459 293	145 621	982 717
8	Gospodarstwa domowe	3 684 301	3 659 444	24 857	500 000	131 796	18 245	25 464	188 977	135 518	470 269
9	Dłużne papiery wartościowe	5 216 675	5 216 675	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Banki centralne	1 319 835	1 319 835	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Institucje rządowe	3 797 772	3 797 772	0	0	0	0	0	0	0	0
12	Institucje kredytowe	99 068	99 068	0	0	0	0	0	0	0	0
13	Inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

		2019															
		a	b	c	d	e	f	g			i						
		Ekspozycje obsługiwane				Ekspozycje nieobsługiwane											
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna															
		Nie- przeterminowane lub przeterminowane ≤ 30 dni		Przeterminowane > 30 dni ≤ 90 dni		Małe prawdopodobieństwo spłaty ekspozycji nieprzeterminowanych albo przeterminowanych ≤ 90 dni		Przeterminowane > 90 dni ≤ 180 dni		Przeterminowane > 180 dni ≤ 1 rok		Przeterminowane > 1 rok ≤ 5 lat		Przeterminowane > 5 lat		W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Ekspozycje pozabilansowe	2 750 193			96 675												24 406
16	Banki centralne	0			0												0
17	Institucje rządowe	13 641			0												0
18	Institucje kredytowe	1 214			0												0
19	Inne instytucje finansowe	25 032			0												0
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 493 015			96 288												24 142
21	Gospodarstwa domowe	217 291			387												264
22	Łącznie	19 526 387	16 751 075	25 119	2 178 421	882 726	112 911	54 928	655 554	375 627	1 596 988						

Źródło: Bank

Udział ekspozycji nieobsługiwanych (wielkość z kolumny (a) wiersz (i) powyższej tabeli) w ekspozycjach ogółem (suma wielkości z kolumny (d) wiersz (i) oraz kolumny (a) wiersz (i) powyższej tabeli) wynosi 15,3%.

Tabela 25

Jakość kredytowa ekspozycji nieobstugiwanych i związane z nimi utrata wartości, rezerwy i korekty wyceny według klas portfeli i ekspozycji [wzór 4 z Wytycznych EBA/GL/2018/10 z dnia 17 grudnia 2018 r. dotyczących ujawniania w zakresie ekspozycji nieobstugiwanych i restrukturyzowanych];

		2019									
		a		d		g		j		o	
		Wartość bilansowa brutto/kwota nominalna				Skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z tytułu ryzyka kredytowego i rezerw				Otrzymane zabezpieczenie i gwarancje finansowe tytułu ekspozycji nieobstugiwanych	
		Ekspozycje obstugiwane		Ekspozycje nieobstugiwane		Ekspozycje obstugiwane – skumulowana utrata wartości i rezerwy		Ekspozycje nieobstugiwane – skumulowana utrata wartości, skumulowane ujemne zmiany wartości godziwej z powodu ryzyka kredytowego i rezerw			
1	Kredyty i zaliczki	11 559 519	2 081 746	-202 787	-970 161	1 004 624					
2	Banki centralne	271 255	0	0	0	0					
3	Institucje rządowe	891 601	490	-74	-350	136					
4	Institucje kredytowe	166 771	0	-1 038	0	0					
5	Inne instytucje finansowe	6 308	9 298	0	-8 545	752					
6	Przedsiębiorstwa niefinansowe	6 539 283	1 571 958	-152 668	-640 939	858 535					
7	w tym MŚP	5 058 300	1 462 147	-124 256	-572 927	827 772					
8	Gospodarstwa domowe	3 684 301	500 000	-49 007	-320 327	145 201					
9	Dłużne papiery wartościowe	5 216 675	0	-107	0	0					
10	Banki centralne	1 319 835	0	0	0	0					
11	Institucje rządowe	3 797 772	0	-103	0	0					
12	Institucje kredytowe	99 068	0	-4	0	0					
13	Inne instytucje finansowe	0	0	0	0	0					
14	Przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	0	0	0					
15	Ekspozycje pozabilansowe	2 750 193	96 675	20 525	6 935	0					
16	Banki centralne	0	0	0	0	0					
17	Institucje rządowe	13 641	0	3	0	0					
18	Institucje kredytowe	1 214	0	12	0	0					
19	Inne instytucje finansowe	25 032	0	148	0	0					
20	Przedsiębiorstwa niefinansowe	2 493 015	96 288	19 398	6 898	0					
21	Gospodarstwa domowe	217 291	387	964	37	0					
22	łącznie	19 526 387	2 178 421	-182 369	-963 226	1 004 624					

Źródło: Bank

10. Aktywa wolne od obciążeń (CRR Art. 443)

Aktywa uznaje się za obciążone, jeżeli są one przedmiotem zastawu lub jakiegokolwiek umowy mającej na celu ochronę, zabezpieczenie lub wsparcie jakości kredytowej danej transakcji, z której zakresu nie mogą zostać swobodnie wycofane.

Tabela 26

Aktywa obciążone i aktywa nieobciążone [formularz A z Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/2295 z dnia 4 września 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych]

		2019			
		Wartość bilansowa aktywów obciążonych	Wartość godziwa aktywów obciążonych	Wartość bilansowa aktywów nieobciążonych	Wartość godziwa aktywów nieobciążonych
		010	040	060	090
010	Aktywa instytucji sprawozdającej	1 768 015		16 723 555	
030	Instrumenty udziałowe	0		105 621	
040	Dłużne papiery wartościowe	1 671 985	1 663 519	3 589 117	3 597 690
050	w tym: obligacje zabezpieczone	0	0	0	0
060	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	0	0	0	0
070	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	1 671 985	1 663 519	2 168 769	2 177 338
080	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	0	0	99 065	99 068
090	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	0	0	1 449	0
120	Inne aktywa	96 030		13 028 817	
121	w tym: kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	75 845		12 045 277	

Źródło: Bank

Tabela 27

Otrzymane zabezpieczenie [formularz B z Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/2295 z dnia 4 września 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych]

		2019	
		Wartość godziwa otrzymanego obciążonego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych	Nieobciążone Wartość godziwa otrzymanego zabezpieczenia lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych, które mogą zostać obciążone
		010	040
130	Zabezpieczenie otrzymane przez instytucję sprawozdającą	-	90 946 993
140	Kredyty na żądanie	-	-
150	Instrumenty udziałowe	-	-
160	Dłużne papiery wartościowe	-	-
170	w tym: obligacje zabezpieczone	-	-
180	w tym: papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	-	-
190	w tym: wyemitowane przez sektor instytucji rządowych i samorządowych	-	-
200	w tym: wyemitowane przez instytucje finansowe	-	-

210	w tym: wyemitowane przez przedsiębiorstwa niefinansowe	-	-
220	Kredyty i zaliczki inne niż kredyty na żądanie	-	-
230	Inne otrzymane zabezpieczenia	-	90 946 993
231	w tym: wartość przyjętych zabezpieczeń w formie hipotek	-	88 417 144
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż własne obligacje zabezpieczone lub papiery wartościowe zabezpieczone aktywami	-	-
241	Nieoddane w zastaw wyemitowane własne obligacje zabezpieczone i papiery wartościowe zabezpieczone aktywami		-
250	Aktywa, otrzymane zabezpieczone i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe OGÓŁEM	1 768 015	

Źródło: Bank

Tabela 28

Źródła obciążenia [formularz C z Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) 2017/2295 z dnia 4 września 2017 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych dotyczących ujawniania informacji na temat aktywów obciążonych i nieobciążonych]

2019			
		Odpowiadające im zobowiązania, zobowiązania warunkowe lub papiery wartościowe stanowiące przedmiot udzielonej pożyczki	Aktywa, otrzymane zabezpieczenie i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery wartościowe zabezpieczone aktywami
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	1 317 805	1 768 015
011	w tym:	0	0
	Instrumenty pochodne	58 564	96 030
	Depozyty:	1 259 241	1 671 985
	- Umowy z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	481 483	534 001
	- Depozyty zabezpieczone inne niż umowy z udzielonym przyrzeczeniem odkupu	777 758	1 137 984

Źródło: Bank

11. Korzystanie z ECAI (zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej) (CRR Art. 444)

11.1. Nazwy wyznaczonych ECAI (zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej) i agencji kredytów eksportowych oraz przyczyny ewentualnych zmian tych podmiotów w okresie, za który informacje podlegają ujawnieniu (Art. 444 a)

W rachunku wymogów kapitałowych Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. korzysta z ocen wiarygodności kredytowej przyznanych przez instytucje oceny wiarygodności kredytowej zgodnie z przepisami Rozporządzenia CRR. Przepisy wewnętrzne Banku Ochrony Środowiska S.A. regulują zasady stosowania ratingów zewnętrznych oraz określają nazwy zewnętrznych instytucji wiarygodności kredytowej, których ratingi mogą być wykorzystane.

W 2019 roku w procesie kalkulacji wymogów kapitałowych Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. wykorzystywała informacje o ratingach zewnętrznych wystawionych przez agencje:

- Fitch Ratings Limited,
- Moody's Investors Service,
- S&P Global Ratings.

11.2. Kategorie ekspozycji, do których stosuje się poszczególne ECAI lub agencje kredytów eksportowych (Art. 444 b)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. stosowała oceny wiarygodności kredytowej nadawane przez zewnętrzne instytucje wiarygodności kredytowej wymienione w części Art. 444a dla następujących klas bazylejskich ekspozycji:

- wobec rządów centralnych i banków centralnych,
- wobec podmiotów sektora publicznego,
- wobec instytucji.

11.3. Opis procesu stosowanego do przenoszenia oceny kredytowej emitenta i oceny kredytowej emisji na pozycje nieuwzględnione w portfelu handlowym (Art. 444 c)

W 2019 roku Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. w ograniczonym zakresie wykorzystywała w procesie kalkulacji wymogów kapitałowych oceny wiarygodności kredytowej, nadawane przez wymienione w części 11.1. agencje ratingowe.

Zewnętrzne oceny wiarygodności kredytowej wykorzystywane były do określenia wag ryzyka ekspozycji wobec podmiotów, które posiadały taką ocenę. W przypadku, gdy oceny takiej nie było, wagi ryzyka przypisywane były ekspozycjom zgodnie z postanowieniami Części Trzeciej Tytuł II Rozdział 2, Rozporządzenia CRR.

11.4. Przyporządkowanie ratingu zewnętrznego nadanego przez każdą z wyznaczonych ECAI lub agencji kredytów eksportowych do wag ryzyka, które odpowiadają stopniom jakości kredytowej określonym w części trzeciej tytuł II rozdział 2 Rozporządzenia CRR, z uwzględniając fakt, iż ujawnienie tych informacji nie jest konieczne, jeśli instytucja stosuje standardowy system przyporządkowywania ocen, opublikowany przez EUNB (Art. 444 d)

Tabela 29

Przyporządkowanie ratingu zewnętrznego do stopni jakości kredytowej określonych w Części Trzeciej Tytuł II (Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego) Rozdział 2 (Metoda standardowa) Rozporządzenia CRR

Fitch Ratings Limited		Moody's Investor Services		S&P Global Ratings	
Rating zewnętrzny	Stopień jakości kredytowej	Rating zewnętrzny	Stopień jakości kredytowej	Rating zewnętrzny	Stopień jakości kredytowej
AAA	1	Aaa	1	AAA	1
AA+	1	Aa1	1	AA+	1
AA	1	Aa2	1	AA	1
AA-	1	Aa3	1	AA-	1
A+	2	A1	2	A+	2
A	2	A2	2	A	2
A-	2	A3	2	A-	2
BBB+	3	Baa1	3	BBB+	3
BBB	3	Baa2	3	BBB	3
BBB-	3	Baa3	3	BBB-	3
BB+	4	Ba1	4	BB+	4
BB	4	Ba2	4	BB	4
BB-	4	Ba3	4	BB-	4
B+	5	B1	5	B+	5
B	5	B2	5	B	5
B-	5	B3	5	B-	5
CCC	6	Caa1	6	CCC+	6
CC	6	Caa2	6	CCC	6
C	6	Caa3	6	CCC-	6
D/RD	6	Ca	6	CC	6
		C	6	C	6
				D	6
				NR	6

Źródło: Bank

11.5. Wartość ekspozycji oraz wartość ekspozycji po ograniczeniu ryzyka kredytowego związane z każdym stopniem jakości kredytowej, określonym w części trzeciej tytuł II rozdział 2 CRR, według kategorii ekspozycji, a także wartości ekspozycji odliczone od funduszy własnych (Art. 444 e)

Metoda standardowa - regulacyjna wartość ekspozycji w podziale na wagi ryzyka [wzór EU CR5 z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013] została przedstawiona w rozdziale 4.

Metoda standardowa - ekspozycje na ryzyko kredytowe kontrahenta wg portfela regulacyjnego i ryzyka [wzór EU CCR3 z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013], zostały przedstawione w rozdziale 5.

12. Ekspozycja na ryzyko rynkowe (CRR Art. 445)

12.1. Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu ryzyka rynkowego obliczonego zgodnie z przepisami art. 92 ust. 3 lit. b) i c) Rozporządzenia CRR, oddzielnie dla każdego rodzaju ryzyka (Art. 445 a)

Tabela 30

Ryzyko rynkowe w ramach metody standardowej [wzór EU MRI z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

	2019	
	a Aktywa ważone ryzykiem	b Wymogi kapitałowe
Produkty bezwarunkowe		
1 Ryzyko stopy procentowej (ogólne i szczegółowe)*	52 508	4 201
2 Ryzyko kapitałowe (ogólne i szczegółowe)**	101 516	8 121
3 Ryzyko walutowe	152 955	12 236
4 Ryzyko cen towarów	111 048	8 884
Opcje		
5 Metoda uproszczona	0	0
6 Metoda delta plus	0	0
7 Metoda opierająca się na scenariuszu	0	0
8 Sekurytyzacja (ryzyko szczegółowe)	0	0
9 Łącznie	418 027	33 442

Źródło: Bank

* Ryzyko instrumentów dłużnych (ogólne i szczególne)

**Ryzyko ogólne i szczególne instrumentów kapitałowych

12.2. Kwota wymogu w zakresie funduszy własnych z tytułu szczególnego ryzyka stopy procentowej związanego z pozycjami sekurytyzacyjnymi (Art. 445 b)

Bank nie posiada pozycji sekurytyzacyjnych.

13. Ekspozycja na ryzyko operacyjne (CRR Art. 446, Rekomendacja M Komisji Nadzoru Finansowego)

13.1. Zarządzanie ryzykiem operacyjnym

Główne założenia w zakresie podejścia Banku do zarządzania ryzykiem operacyjnym oraz podział kompetencji w tym obszarze określa „Polityka zarządzania ryzykiem operacyjnym w Banku Ochrony Środowiska S.A.” przyjęta Uchwałą Rady Nadzorczej Banku.

Bank posiada system zarządzania ryzykiem operacyjnym, w którym odpowiedzialność za bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym spoczywa na wszystkich pracownikach Banku, a w szczególności na dyrektorach komórek organizacyjnych Centrali oraz Placówek Banku – zgodnie z zakresem odpowiedzialności i zadań.

Bank określa podstawowe limity na ryzyko operacyjne, w tym w szczególności limit tolerancji oraz apetytu na ryzyko operacyjne w skali całego Banku, a także docelowy profil ryzyka operacyjnego. Stopień wykorzystania przyjętych limitów tolerancji i apetytu na ryzyko operacyjne kontrolowany jest poprzez monitorowanie wielkości ponoszonych strat z tytułu zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego.

W ramach systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym wyodrębnia się systemowe oraz bieżące zarządzania tym ryzykiem.

Systemowe zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na tworzeniu przepisów wewnętrznych, procedur i rozwiązań związanych z ryzykiem operacyjnym, m.in. w zakresie zasobów ludzkich, organizacji Banku, zarządzania procesami, systemów teleinformatycznych, bezpieczeństwa, procesów obsługi klientów, rachunkowości, bankowości elektronicznej i kart płatniczych, zlecenia usług podmiotom zewnętrznym, zarządzania modelami.

Bieżące zarządzanie ryzykiem operacyjnym polega na zapobieganiu zdarzeniom ryzyka operacyjnego powstającym m.in. przy sprzedaży produktów, w procesach wewnętrznych oraz systemach, podejmowaniu działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zdarzeń ryzyka operacyjnego, likwidowaniu negatywnych skutków zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz bieżącym rejestrowaniu zdarzeń ryzyka operacyjnego.

Bank gromadzi informacje o istotnych zdarzeniach ryzyka operacyjnego w bazie danych zdarzeń ryzyka operacyjnego, postępując się w tym celu dedykowaną aplikacją informatyczną.

Gromadzone informacje wykorzystywane są do:

- bieżącego monitorowania poziomu ryzyka operacyjnego,
- monitorowania działań jednostek i komórek organizacyjnych związanych z zaistniałymi zdarzeniami,
- pomiaru lub szacowania strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- generowania raportów dotyczących zaistniałych zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, w tym raportów na potrzeby instytucji zewnętrznych.

Informacje z zakresu ryzyka operacyjnego, obejmujące w szczególności poziom i profil ryzyka operacyjnego, poziom wykorzystania limitów na ryzyko operacyjne oraz wielkość strat z tytułu zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego, są częścią okresowej sprawozdawczości zarządczej.

Bank analizuje informacje na temat ryzyka operacyjnego w ramach Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., dokonuje oceny istotności podmiotów zależnych pod kątem generowania ryzyka operacyjnego, opiniuje przepisy wewnętrzne podmiotów zależnych w tym obszarze oraz przekazuje podmiotom rekomendacje działań w zakresie systemowego zarządzania ryzykiem operacyjnym.

13.2. Pomiar ryzyka operacyjnego

Pomiar poziomu ryzyka operacyjnego ma na celu określenie ekspozycji na ryzyko operacyjne. Pomiar dokonywany jest z wykorzystaniem metod ilościowych, jakościowych oraz mieszanych, i dotyczy m.in:

- obliczania wymogu kapitałowego na ryzyko operacyjne wg. metody standardowej,
- wyznaczania kapitału wewnętrznego na ryzyko operacyjne równego wymogowi kapitałowemu z tytułu ryzyka operacyjnego,
- obliczania i monitorowania kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
- przeglądu ryzyka operacyjnego (samoocena potencjalnego ryzyka operacyjnego),

- testów warunków skrajnych.

Ocena poziomu ryzyka operacyjnego dokonywana jest w odniesieniu do:

- zdarzeń ryzyka operacyjnego gromadzonych w bazie zdarzeń ryzyka operacyjnego,
- podejmowanych działań operacyjnych,
- przeglądu ryzyka operacyjnego,
- procesów i aplikacji informatycznych w Banku,
- wyników audytu wewnętrznego i kontroli wewnętrznej,
- bieżącej i planowanej działalności całego Banku,
- otoczenia zewnętrznego Banku.

13.3. Wielkość strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w 2019 roku w podziale na rodzaje zdarzeń i kategorie zdarzeń

Suma strat brutto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poniesionych w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. w 2019 roku nie uwzględniających pomniejszych o wartości odzyskane bezpośrednio oraz z tytułu mechanizmu transferu ryzyka, wyniosła 7 224,4 tys. PLN:

Tabela 31

Straty brutto z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego poniesione w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. w 2019 roku

Rodzaj zdarzenia	Kategoria zdarzenia	Kwota straty brutto
Oszustwa wewnętrzne	Kradzież i oszustwo	331,7
Oszustwa zewnętrzne	Kradzież i oszustwo	251,4
Klienci, produkty i praktyki operacyjne	Niewłaściwe praktyki biznesowe lub rynkowe	4 128,5
	Obsługa klientów, ujawnianie informacji o klientach, zobowiązania względem klientów	0,1
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi	Dokumentacja dotycząca klienta	931,1
	Uczestnicy procesów nie będący klientami banku (np. izby rozliczeniowe, transport gotówki)	1,2
	Wprowadzanie do systemu, wykonywanie, rozliczanie i obsługa transakcji	1 111,5
	Zarządzanie rachunkami klientów	1,5
Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemów	Systemy	131,9
Zasady dotyczące zatrudniania oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	Stosunki pracownicze	335,5
łącznie		7 224,4

Źródło: Bank

Do najistotniejszych zdarzeń ryzyka operacyjnego pod względem strat finansowych w 2019 roku w Banku należały straty z tytułu pozwów sądowych klientów dot. kredytów hipotecznych denominowanych do CHF (koszty utworzonych rezerw) oraz błędów ludzkich i nieprawidłowej realizacji transakcji, związane m.in.: z błędami przy realizacji transakcji oraz w dokumentacji kredytowej.

W przypadku zaistniałych zdarzeń ryzyka operacyjnego podejmowano adekwatne do zaistniałego ryzyka działania mitygujące służące wyjaśnieniu przyczyn i minimalizacji strat w przyszłości.

13.4. Działania zarządcze oraz zasady ograniczania ryzyka operacyjnego

Bank przy realizacji wszystkich działań dąży do optymalizacji ryzyka operacyjnego. Priorytetem działań zarządczych w obszarze ryzyka operacyjnego jest monitorowanie tych procesów, w których ekspozycja na to ryzyko, wynikająca z wyznaczonego profilu, jest największa.

W celu ograniczania ekspozycji na ryzyko operacyjne Bank stosuje m.in. następujące instrumenty (metody, techniki i narzędzia):

- organizacja pracy zapewniająca ograniczenie powstania ryzyka operacyjnego poprzez, m.in. rozdzielenie funkcji wykonawczych od kontrolnych, ustalenie limitów w zakresie podejmowania decyzji lub dokonywania operacji w Banku, zarządzanie prawami dostępu do pomieszczeń i systemów w celu ograniczenia możliwości dokonywania działań przez nieuprawnione osoby,
- kontrola wewnętrzna,
- strategiczne limity wewnętrzne na ryzyko operacyjne tj. limit tolerancji i apetytu,
- polityka kadrowa,
- okresowe przeglądy ryzyka operacyjnego oparte o proces samooceny,
- mapy ryzyka budowane w celu identyfikacji źródeł występowania potencjalnych zagrożeń oraz dokonania oceny poziomu ryzyka z tytułu,
- testy warunków skrajnych z tytułu ryzyka operacyjnego,
- wartości progowe kluczowych wskaźników ryzyka operacyjnego (KRI),
- klauzule w zawieranych umowach z podmiotami zewnętrznymi, ograniczające ryzyko operacyjne,
- ubezpieczenie mienia bankowego w wyspecjalizowanych firmach,
- dokumentowanie stosowanych w Banku rozwiązań metodycznych, procesowych, organizacyjnych i informatycznych,
- automatyzacja czynności w wyniku zastosowania rozwiązań informatycznych, oraz zwiększenie jakości działań poprzez wykorzystywanie specjalistycznego oprogramowania,
- plany ciągłości działania i plany awaryjne opracowywane dla krytycznych procesów biznesowych Banku,
- analiza adekwatności obliczonych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka operacyjnego do rzeczywiście ponoszonego ryzyka operacyjnego przez Bank,
- szkolenia wewnętrzne dla pracowników Banku mające na celu uświadomienie i zrozumienie roli, wpływu oraz sposobów postępowania w zakresie ryzyka operacyjnego.

Działania zarządcze ryzyka operacyjnego w poszczególnych podmiotach zależnych uwzględniają specyfikę i skalę działalności oraz istotność tych podmiotów pod kątem generowania ryzyka operacyjnego. W 2019 roku istotny wpływ na profil ryzyka operacyjnego Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. miał jeden podmiot zależny – Dom Maklerski BOŚ S.A. Pozostałe spółki Grupy Kapitałowej BOŚ S.A., ze względu na ich profil oraz skalę działania, nie generują istotnego ryzyka operacyjnego w Grupie.

13.5. Informacje o najpoważniejszych, zdaniem Banku, zdarzeniach ryzyka operacyjnego jakie wystąpiły w 2019 roku

W roku 2019 w Banku nie wystąpiły poważne zdarzenia ryzyka operacyjnego (tj. nie zanotowano zdarzeń, których zaistnienie zagrażałoby bezpiecznemu funkcjonowaniu organizacji).

14. Ekspozycje w papierach kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym (CRR Art. 447)

14.1. Akcje/udziały zakupione ze względów strategicznych (Art. 447 a)

Tabela 32

Akcje w jednostkach zależnych

Wyszczególnienie	2019	2018
Akcje w jednostkach zależnych	113 897	77 590

Źródło: Bank

Zgodnie z przyjętymi w dniu 28 grudnia 2017 roku Zasadami kwalifikacji i wyceny kapitałowych papierów wartościowych posiadanych przez Bank Ochrony Środowiska S.A. (Zasady) – akcje i udziały posiadane przez Bank w jednostkach zależnych nie podlegają klasyfikacji do modeli biznesowych według MSSF 9 i wyceniane są według ceny nabycia, z uwzględnieniem odpisów z tytułu utraty wartości.

Tabela 33

Akcje i udziały zakwalifikowane do portfela modelu biznesowego pozostałego (rezydualnego)

Wyszczególnienie	2019	2018
Akcje i udziały zaklasyfikowane do portfela modelu biznesowego pozostałego (rezydualnego)	85 510	85 027

Źródło: Bank

Zgodnie z w/w Zasadami – akcje i udziały posiadane przez Bank w jednostkach innych niż zależne i stowarzyszone, kwalifikowane są do modelu biznesowego pozostałego (rezydualnego) i wyceniane są według kategorii Opcja wyceny wartości godziwej przez inne całkowite dochody. Zmiany wyceny zostały odniesione na kapitał.

14.2. Akcje/udziały zakupione w celu osiągnięcia zysków kapitałowych zaklasyfikowane jako przeznaczone do obrotu (Art. 447 b)

Kategoria ta obejmuje aktywa finansowe przeznaczone do obrotu. Zyski i straty z tytułu aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat odnoszone są na wynik działalności handlowej. Składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie.

14.3. Rodzaje charakter i kwoty ekspozycji w kapitałowych papierach wartościowych (Art. 447 c)

Tabela 34

Kapitałowe papiery wartościowe na dzień 31 grudnia 2019 roku

Rodzaj i charakter ekspozycji	Ekspozycje notowane na giełdzie	Inne ekspozycje	Razem
Papiery wartościowe dostępne do sprzedaży	18 543	66 484	85 027
Papiery wartościowe przeznaczone do obrotu	-	-	-
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	-	-	-
łącznie	18 543	66 484	85 027

Źródło: Bank

14.4. Zrealizowane zyski lub straty ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w danym okresie (Art. 447 d)

W 2019 roku, zarówno w Banku jak i spółkach zależnych, nie było zrealizowanych zysków lub strat ze sprzedaży i likwidacji w ujęciu skumulowanym w zakresie ekspozycji kapitałowych nieuwzględnionych w portfelu handlowym.

14.5. Kwota ogółem niezrealizowanych zysków lub strat, łączne niezrealizowane zyski lub straty z aktualizacji wyceny oraz wszelkie takie kwoty ujęte w kapitale podstawowym Tier I (Art. 447 e)

Na dzień 31 grudnia 2019 roku niezrealizowane zyski z instrumentów kapitałowych zaliczonych do kapitału z aktualizacji wyceny w Banku wyniosły 11 309 tys. PLN, natomiast niezrealizowane straty wyniosły 18 tys. zł.

15. Ekspozycja na ryzyko stopy procentowej przypisane pozycjom nieuwzględnionym w portfelu handlowym (CRR Art. 448)

15.1. Charakter ryzyka stopy procentowej i zasadnicze założenia (w tym założenia dotyczące przedterminowej spłaty kredytów i zachowania depozytów o nieustalonym terminie wymagalności) oraz częstotliwość pomiarów ryzyka stopy procentowej (Art. 448 a)

W Banku Ochrony Środowiska S.A. i w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest rozumiane jako potencjalny negatywny wpływ zmiany stóp procentowych na aktualny i prognozowany wynik finansowy lub wartość ekonomiczną kapitału własnego. Zgodnie z przyjętą w Banku definicją, księga bankowa obejmuje te pozycje bilansowe i pozabilansowe, które nie zostały zakwalifikowane do księgi handlowej, w tym w szczególności: kredyty, depozyty oraz papiery wartościowe znajdujące się w portfelu inwestycyjnym Banku. Do pozycji narażonych na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej zalicza się wszystkie odsetkowe pozycje bilansowe i pozabilansowe, nieuwzględniane w księdze handlowej.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej obejmuje cztery podstawowe rodzaje: ryzyko przeszacowania, ryzyko opcji klienta, ryzyko bazowe oraz ryzyko krzywej dochodowości. Bank dokonuje pomiaru każdego z wyżej wymienionych rodzajów ryzyka. Pomiar dokonywany jest w oparciu o harmonogramy przepływów kapitałowych oraz przeszacowań wynikające z umów podpisanych z kontrahentami. Dla produktów o nieokreślonych terminach wymagalności/zapadalności, do których zalicza się m.in. środki na rachunkach bieżących oraz oszczędnościowych, określone zostały tzw. portfele replikacyjne odzwierciedlające prawdopodobne terminy przepływów kapitałowych. Ponadto, w pomiarze uwzględniane są potencjalne zachowania klientów takie jak przedpłaty kredytów oraz zerwania depozytów.

Monitorowanie i raportowanie ryzyka stopy procentowej w księdze bankowej odbywa się z częstotliwością miesięczną.

15.2. Wahania w zakresie zysku, wartości gospodarczej lub innego stosownego wskaźnika używanego przez kierownictwo Banku i do oceny skutków szokowych wzrostów lub spadków stóp procentowych (Art. 448 b)

Bank dokonuje analizy wpływu zmian stóp procentowych na wartość ekonomiczną kapitału własnego (WEK), a także na wynik odsetkowy (WO) Banku, bada ekspozycję Banku na ryzyko opcji klienta, ryzyko bazowe oraz krzywej dochodowości oraz przeprowadza testy warunków skrajnych (stress-test).

Wpływ zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy (zmiany o ± 100 p.b.) oraz na wartość ekonomiczną kapitału (zmiany o ± 200 p.b.) zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 35

Wpływ zmiany stóp procentowych na wynik odsetkowy (zmiany o ± 100 p.b.) oraz na wartość ekonomiczną kapitału (zmiany o ± 200 p.b.)

	Δ WO		Δ WEK	
	-100 p.b.	+100 p.b.	-200 p.b.	+200 p.b.
31-12-2019	-43 737	33 718	29 975	-66 589
31-12-2018	-50 171	36 338	19 631	-58 542
Zmiana	6 434	-2 620	10 344	-8 047

Źródło: Bank

W 2019 roku, analogicznie jak w 2018 roku, powyższe miary znajdowały się w ramach limitów/wartości ostrzegawczych. Asymetryczny wpływ zmian stóp procentowych na WO i WEK wynika z charakterystyki oprocentowania poszczególnych pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych, w tym m.in. ograniczenia spadku oprocentowania poszczególnych źródeł finansowania do poziomu 0, przy założeniu o ujemnych rynkowych stopach procentowych. Zmiany wartości miar WO i WEK cechują się pewną cyklicznością, co związane jest z regularnym przybliżaniem się terminu przeszacowania pozycji o zmiennym oprocentowaniu oraz zapadalności pozycji, których oprocentowanie jest stałe.

W 2019 roku Bank wdrożył Wytyczne EBA/GL/2018/02 w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego, w tym w szczególności zaimplementował nadzorczy test wartości odstających (Supervisory Outlier Test, SOT), dokonał przeglądu zasad wyznaczania kapitału wewnętrznego na ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej, analizy wrażliwości produktów na zmiany stóp procentowych, założeń wykorzystywanych do pomiaru ryzyka oraz zasad walidacji modeli stosowanych w procesie zarządzania przedmiotowym ryzykiem. Wyniki nadzorczego testu wartości odstających (SOT) dla 6 standardowych scenariuszy szokowych dla ryzyka stopy procentowej, określonych w Wytycznych, przedstawione zostały w poniższej tabeli.

Tabela 36

Wyniki nadzorczego testu wartości odstających (SOT) dla 6 standardowych scenariuszy szokowych dla ryzyka stopy procentowej, określonych w Wytycznych EBA/GL/2018/02 w sprawie zarządzania ryzykiem stopy procentowej z tytułu działalności zaliczanej do portfela bankowego

	ΔWEK w danym scenariuszu SOT					
	równoległy wzrost szoku	równoległy spadek szoku	wystromienie krzywej	wypłaszczenie krzywej	wzrost szoku dla stóp krótkoterm.	spadek szoku dla stóp krótkoterm.
31-12-2019	-53 584	17 877	7 251	-37 277	-52 785	12 520
30-06-2019*	-34 942	16 564	-1 421	-15 969	-25 777	2 523
Zmiana	-18 642	1 313	8 672	-21 308	-27 008	9 997

Źródło: Bank

*Analiza SOT przeprowadzana jest i raportowana od czerwca 2019 r.

Wyniki przeprowadzonej analizy nadzorczego testu wartości odstających wskazują, że Bank najbardziej narażony jest na spadek wartości ekonomicznej kapitału (WEK) na skutek scenariusza równoległego wzrostu stóp procentowych. Mimo zwiększenia wrażliwości wartości ekonomicznej kapitału pomiędzy czerwcem a grudniem 2019 roku, poziom tej miary znajduje się wyraźnie poniżej nadzorczych wartości ostrzegawczych, co świadczy o umiarkowanym narażeniu na ryzyko zmian stóp procentowych.

Ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej jest stale istotne, z uwagi na charakter działalności Banku oraz strukturę portfela papierów wartościowych. Bank szacuje kapitał wewnętrzny na to ryzyko.

16. Ekspozycja na pozycje sekurytyzacyjne (CRR Art. 449)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie posiadała ekspozycji sekurytyzacyjnych.

17. Polityka w zakresie wynagrodzeń (CRR Art. 450)

17.1. Informacje dotyczące procesu decyzyjnego stosowanego przy ustalaniu polityki wynagrodzeń, a także liczbę posiedzeń głównego organu odpowiedzialnego za nadzór nad wynagrodzeniami zorganizowanych w danym roku obrachunkowym, w tym – w stosownych przypadkach – informacje na temat składu i zakresu zadań komitetu ds. wynagrodzeń, konsultanta zewnętrznego, z którego usług skorzystano przy ustalaniu polityki wynagrodzeń, oraz roli odpowiednich zainteresowanych stron (Art. 450 a)

Kierując się ostrożnym i stabilnym zarządzaniem ryzykiem, kapitałem i płynnością oraz szczególną dbałością o długoterminowe dobro Banku Ochrony Środowiska S.A i interes akcjonariuszy oraz mając na względzie przepisy Rozporządzenia MRiF³, Bank wprowadził Politykę wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BOŚ S.A.⁴ (dalej „Polityka wynagrodzeń” albo „Polityka”). Polityka ta ma na celu

³ Rozporządzenie MRiF – Rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 6 marca 2017 r. w sprawie systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, polityki wynagrodzeń oraz szczegółowego sposobu szacowania kapitału wewnętrznego w bankach (Dz.U. 2017, poz. 637), które zastąpiło uchwałę nr 258/2011 KNF od dnia 1 maja 2017r.

⁴ Stanowiska kierownicze to stanowiska mające istotny wpływ na profil ryzyka w Banku, identyfikowane według kryteriów Rozporządzenia UE, w związku z Rozporządzeniem MRiF.

wspieranie realizacji strategii oraz długoterminowych interesów Banku, a także przyczynia się do prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem.

W procesie aktualizacji Polityki wynagrodzeń związanej z dostosowaniem zapisów do:

- Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 roku w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającej dyrektywę 2002/87/WE i uchylającej dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE, a także
- Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) Nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 roku uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych (dalej „Rozporządzenie UE”)

Bank korzystał ze wsparcia firmy doradczej PwC w odniesieniu do kryteriów jakościowych i kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji.

Polityka wynagrodzeń w zaktualizowanej formie obowiązuje od początku 2017 roku.

[Zaangażowanie organów nadzorczych, Komitetu ds. Wynagrodzeń i Nominacji oraz departamentu odpowiedzialnego za zarządzanie kadrami w Banku w procesie ustalania i aktualizacji Polityki wynagrodzeń](#)

Rada Nadzorcza

- powołała spośród swoich członków Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji, w 3-osobowym składzie,
- zatwierdziła Politykę wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w BOŚ S.A.,
- zatwierdziła Politykę wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Grupie Kapitałowej BOŚ S.A.,
- podejmuje decyzje o ustaleniu, przyznaniu, ograniczeniu, odmowie wypłaty lub realizacji wynagrodzenia zmiennego członkom Zarządu,
- zapoznaje się z corocznym raportem z przeglądu wdrożenia Polityki wynagrodzeń, dokonywanego przez Departament Audytu Wewnętrznego.

Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji

- opiniuje Politykę wynagrodzeń w Banku oraz Grupie Kapitałowej BOŚ S.A. oraz opiniuje Listę stanowisk kierowniczych mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku oraz jej coroczną aktualizację,
- projektuje wynagrodzenia członków Zarządu, w tym wysokość i składniki wynagrodzenia zmiennego, czynniki kształtujące wynagrodzenia zmienne i kryteria oceny wyników pracy oraz rekomenduje je Radzie Nadzorczej,
- opiniuje i monitoruje wynagrodzenie zmienne osób zajmujących stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, osób odpowiedzialnych za kierowanie komórką do spraw zgodności oraz kierowanie komórką audytu wewnętrznego.

W roku 2019 Komitet ds. Wynagrodzeń i Nominacji pracował w następującym składzie:

- w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 18 czerwca 2019 r. (zakończenie X kadencji Rady Nadzorczej):
  - Piotr Sadownik – Przewodniczący Komitetu,
  - Dariusz Wasilewski – Wiceprzewodniczący Komitetu,
  - Janina Goss – Członek Komitetu;

- w okresie od 2 lipca 2019 r.⁵ do 31 grudnia 2019 r.:
  - Piotr Sadownik – Przewodniczący Komitetu,
  - Ireneusz Purgacz – Wiceprzewodniczący Komitetu,
  - Janina Goss – Członek Komitetu.

Posiedzenia Komitetu ds. Wynagrodzeń i Nominacji zwoływane są w miarę potrzeb, jednak nie rzadziej niż 2 razy w roku. W 2019 r. odbyło się 10 posiedzeń Komitetu.

Zarząd Banku

- uchwalił Politykę wynagrodzeń w Banku i w Grupie Kapitałowej oraz dba o ich aktualizację,
- prowadzi Listę stanowisk kierowniczych mających istotny wpływ na profil Ryzyka Banku zgodnie z Rozporządzeniem UE w związku z Rozporządzeniem MRIF oraz dokonuje corocznej aktualizacji Listy,
- odpowiada za wdrożenie zasad Polityki wynagrodzeń,
- podejmuje decyzje o ustaleniu, przyznaniu, ograniczeniu, wstrzymaniu, odmowie wypłaty lub realizacji wynagrodzenia zmiennego w odniesieniu do podległych osób zajmujących stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku, po zasięgnięciu opinii Komitetu ds. Wynagrodzeń i Nominacji.

Departament Kadr i Szkolenia

- opracowuje projekty Polityk wynagrodzeń w Banku i w Grupie Kapitałowej i zapewnia ich aktualizację,
- dba o prawidłowy przebieg procesów i operacji związanych z wdrożeniem i funkcjonowaniem Polityki wynagrodzeń,
- prowadzi sekretariat Komitetu ds. Wynagrodzeń i Nominacji.

Wdrożenie Polityki wynagrodzeń podlegało przeglądowi dokonанemu przez komórkę audytu wewnętrznego. Raport z przeglądu został przedstawiony Zarządowi Banku, Komitetowi Audytu Wewnętrznego, Komitetowi ds. Wynagrodzeń i Nominacji i Radzie Nadzorczej Banku.

Bank objął spółki zależne Polityką wynagrodzeń, za wyjątkiem Domu Maklerskiego Banku Ochrony Środowiska S.A., który wprowadził politykę wynagrodzeń na podstawie i zgodnie z wymogami Rozporządzenia MRIF i podlega przeglądowi przez audyt wewnętrzny tego podmiotu.

17.2. Informacje na temat powiązania między wynagrodzeniem pracowników a ich wynikami (Art. 450 b)

W przypadku wynagrodzenia zmiennego zależnego od wyników, podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena efektów pracy danej osoby zajmującej stanowisko kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku, wyników linii biznesowej/komórki organizacyjnej/jednostki organizacyjnej w obszarze odpowiedzialności tej osoby i wyników Banku. Przez wyniki rozumie się: założone w strategii i/lub planie finansowym Banku na dany rok zadania efektywnościowe, finansowe, sprzedażowe i cele indywidualne (w tym niefinansowe).

Dyrektorzy komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zgodności, komórki prawnej, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, komórki odpowiedzialnej za sprawy kadrowe są wynagradzani w zakresie wynagrodzenia zmiennego za

---

⁵ W dniu 18 czerwca 2019 r. rozpoczęła się XI kadencja Rady Nadzorczej, natomiast skład osobowy Komitetu ds. Wynagrodzeń i Nominacji został ustalony w dniu 2 lipca 2019 r.

osiągnięcie celów wynikających z pełnionych przez nich funkcji; wynagrodzenie zmienne tych osób nie jest uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku.

Premia dla osób zajmujących stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku w obszarze biznesowym jest zależna od wyniku zarządczego tego obszaru. Na potrzeby wyznaczania wyniku zarządczego w ramach systemu wewnętrznych stawek transferowych uwzględniany jest koszt ryzyka płynności poprzez ustalanie dodatkowej stawki finansowania, a koszt ryzyka kredytowego poprzez budżetowanie kosztów dotworzenia odpisów z tytułu utraty wartości aktywów i ich uwzględnianie w siatce celów systemu motywacyjnego (do decyzji biznesowych). Koszty kapitału, płynności i ryzyka są uwzględniane przy zawieraniu transakcji, w bieżącej działalności, w kalkulowanej marży.

Pomiar wyników finansowych poprzez uwzględnienie korekty o ryzyko w perspektywie długoterminowej dokonywany jest przez wskaźnik rentowności aktywów ważonych ryzykiem (RORAA) zarówno na poziomie Banku jak i obszaru biznesowego.

17.3. Najważniejsze informacje na temat cech charakterystycznych systemu wynagrodzeń, w tym informacje na temat kryteriów stosowanych przy pomiarze wyników i korekcie ryzyka, polityki odrażania wypłaty i kryteriów nabywania uprawnień (Art. 450 c)

Polityka wynagrodzeń określa zasady ustalania i wypłaty wynagrodzenia zmiennego, czynniki kształtujące wynagrodzenie stałe i zmienne, zasady dokonywania oceny pracy oraz wskazuje na metodologię wyłaniania osób zajmujących stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Stale składniki wynagrodzenia odzwierciedlają wymagane na danym stanowisku kompetencje, złożoność pracy, zakres odpowiedzialności i doświadczenie zawodowe oraz praktykę płacową stosowaną w sektorze bankowym. Stanowią one na tyle dużą część wynagrodzenia łącznego, że umożliwia to prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym obniżanie lub nieprzyznawanie w ogóle zmiennych składników wynagrodzenia.

Przez zmienne składniki wynagrodzenia w Banku rozumie się:

- 1) premie,
- 2) prowizje,
- 3) nagrody,
- 4) inne składniki wynagrodzenia, jeśli nie są wypłacane miesięcznie lub ich wysokość zależy od zrównoważonych i dostosowanych do ryzyka wyników finansowych Banku, linii biznesowej/wyników komórki organizacyjnej/ jednostki organizacyjnej, w której zatrudniony jest pracownik lub indywidualnych wyników pracownika.

Polityka wynagrodzeń zakłada m.in.:

- wypłatę co najmniej 50% ustalonego wynagrodzenia zmiennego w akcjach Banku Ochrony Środowiska S.A. Przez akcje rozumie się:
  - akcje Banku Ochrony Środowiska S.A. notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, których wartość ustala się jako średnią cenę ważoną akcji Banku w obrotach sesyjnych na GPW w okresie od 1 grudnia roku poprzedzającego rok przyznania premii do 31 stycznia roku, w którym następuje przyznanie premii,

- akcje wirtualne tzw. akcje fantomowe, o wartości odpowiadającej cenie akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie,
- odroczenie wypłaty 40% wynagrodzenia zmiennego w trzech równych rocznych ratach, przy czym co najmniej 50% każdej transzy jest wypłacane w akcjach Banku, a pozostała część w gotówce,
- ocenę wyników obejmującą okres 3 lat tak, aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

W 2019 r. dokonano modyfikacji systemu motywacyjnego dla osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku (nie dotyczy członków Rady Nadzorczej i członków Zarządu Banku), polegającej m.in. na zrównaniu wszystkich stanowisk kierowniczych mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku w prawie do premii oraz wyodrębnieniu z tej listy stanowisk nowej Grupy C (z dotychczasowej Grupy B), do której należą tzw. stanowiska kontrolne.

Na koniec 2019 roku na Listę osób zajmujących stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku było wpisanych 21 stanowisk⁶. W związku z fluktuacją oraz zmianami organizacyjnymi w trakcie roku, Listą stanowisk kierowniczych objęto w sumie 45 osób, w tym 12 członków Rady Nadzorczej, wobec których nie stosuje się przepisów Rozporządzenia MRiF i Polityki dotyczących zmiennych składników wynagrodzenia.

Wynagrodzenie zmienne, w tym część odroczone, jest przyznawane i wypłacane w zależności od sytuacji finansowej Banku oraz, gdy jest uzasadnione wynikami Banku, linii biznesowej/ komórki organizacyjnej/ jednostki organizacyjnej w obszarze odpowiedzialności pracownika oraz efektami pracy tej osoby.

Wynagrodzenie zmienne, w tym część odroczone, jest:

- 1) ograniczane lub wstrzymywane, między innymi w sytuacji, o której mowa w art. 142 ust. 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe,
- 2) ograniczane lub Bank może odmówić jego wypłaty bądź realizacji, w szczególności gdy:
  - a) wyniki Banku niekorzystnie i znacząco odbiegają od zatwierdzonego planu finansowego na dany rok,
  - b) dowiedziono znaczącego uchybienia lub błędu osoby zajmującej stanowisko kierownicze,
  - c) dowiedziono niewłaściwego postępowania osoby zajmującej stanowisko kierownicze lub popełnienia istotnych błędów,
  - d) osoba zajmująca stanowisko kierownicze uczestniczyła w działaniach, których wynikiem były znaczne straty Banku lub była odpowiedzialna za takie działania,
  - e) osoba zajmująca stanowisko kierownicze nie spełniła odpowiednich standardów dotyczących rękopisami bezpiecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem,
- 3) ograniczane w sytuacji korzystania przez Bank z wyjątkowej interwencji publicznej.

---

⁶ według zasad zawartych w Rozporządzeniu UE jako mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku, został zidentyfikowany Prezes Zarządu Domu Maklerskiego BOŚ S.A. (spółki z Grupy Kapitałowej BOŚ S.A.), którego w zakresie wynagrodzenia zmiennego obowiązują zasady określone w Rozporządzeniu MRiF, a także polityki wynagrodzeń w Domu Maklerskiego BOŚ S.A. W związku z powyższym oraz wobec faktu, iż Prezes Domu Maklerskiego BOŚ S.A. nie jest osobą zatrudnioną w Banku na żadnej z możliwych podstaw, nie mają do niego zastosowania postanowienia Polityki wynagrodzeń ani innych regulacji płacowych w tym zakresie obowiązujących pozostałe osoby wymienione na Liście, zajmujące stanowiska kierownicze w BOŚ S.A.

17.4. Stosunek stałych składników wynagrodzenia do zmiennych składników wynagrodzenia, ustalony zgodnie z art. 94 ust. 1 lit. g) dyrektywy 2013/36/UE (Art. 450 d)

Zgodnie z Polityką maksymalny poziom wynagrodzenia zmiennego każdej z osób zajmujących stanowisko kierownicze nie przekracza 100% wynagrodzenia stałego. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Banku Ochrony Środowiska S.A. może wyrazić zgodę na zwiększenie maksymalnego poziomu wynagrodzenia zmiennego w stosunku do wynagrodzenia stałego do 200%, zgodnie z procedurą przewidzianą w § 25 ust. 2 pkt 4) lit. b i c) Rozporządzenia MRiF. Zwiększenie maksymalnego poziomu wynagrodzenia zmiennego, o którym mowa w zdaniu poprzedzającym, nie dotyczy członków Zarządu Banku.

17.5. Informacje na temat kryteriów dotyczących osiągniętych wyników, stanowiących podstawę uprawnień do akcji, opcji na akcje lub zmiennych elementów wynagrodzenia (Art. 450 e)

Wysokość wynagrodzenia zmiennego zależy od:

- efektywności, wydajności i jakości pracy pracownika mierzonej wykonaniem ustalonych zadań indywidualnych, z wykorzystaniem kryteriów ilościowych, wartościowych, wskaźnikowych, jakościowych i terminowych,
- efektywności i wydajności linii biznesowej/komórki organizacyjnej/ jednostki organizacyjnej leżącej w obszarze odpowiedzialności pracownika, mierzonej stopniem realizacji postawionych celów finansowych i/lub sprzedażowych,
- wyników finansowych całego Banku, mierzonych stopniem realizacji wielkości zaplanowanych.

Polityka wynagrodzeń zakłada m.in.:

- wypłatę co najmniej 50% ustalonego wynagrodzenia zmiennego w akcjach Banku Ochrony Środowiska S.A. Przez akcje rozumie się:
  - akcje Banku Ochrony Środowiska S.A. notowane na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie, których wartość ustala się jako średnią cenę ważoną akcji Banku w obrotach sesyjnych na GPW w okresie od 1 grudnia roku poprzedzającego rok przyznania premii do 31 stycznia roku, w którym następuje przyznanie premii,
  - akcje wirtualne tzw. akcje fantomowe, o wartości odpowiadającej cenie akcji notowanych na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie,
- odroczenie wypłaty 40% wynagrodzenia zmiennego w trzech równych rocznych ratach, przy czym co najmniej 50% każdej transzy jest wypłacane w akcjach Banku, a pozostała część w gotówce.

Ocena wyników obejmuje okres co najmniej 3 lat tak, aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą.

17.6. Główne parametry oraz uzasadnienie wszelkiego rodzaju systemu składników zmiennych i wszelkich innych świadczeń niepieniężnych (Art. 450 f)

Zmiennymi składnikami wynagrodzenia w Banku Ochrony Środowiska S.A. są: premie, prowizje, nagrody oraz inne składniki wynagrodzeń, o ile nie są wypłacane miesięcznie lub ich wysokość zależy od wyników finansowych Banku, linii biznesowej/komórki organizacyjnej/ jednostki organizacyjnej leżącej w obszarze odpowiedzialności pracownika oraz indywidualnych wyników pracownika.

Wynagrodzenie zmienne członków Zarządu uzależnione jest w szczególności od poziomu realizacji celów zarządczych i nie mogą przekroczyć 100% wynagrodzenia stałego w poprzednim roku obrotowym.

Cele zarządcze mogą stanowić w szczególności:

- wzrost zysku netto Banku i Grupy Kapitałowej Banku,
- C/I Banku i Grupy Kapitałowej Banku,
- zwrot na aktywach ważonych ryzykiem Banku i Grupy Kapitałowej Banku (RORAA) oraz wyników nadzorowanej linii biznesowej,
- cele indywidualne.

Osoby zajmujące stanowiska kierownicze, nie będące członkami Zarządu, mogą otrzymać wynagrodzenie zmienne z indywidualnym wskaźnikiem premiowym, który przynajmniej w 25% uzależniony jest od realizacji mierników finansowych (np. wynik na działalności bankowej z uwzględnieniem odpisów Obszaru Biznesowego, wynik finansowy netto Banku) oraz mierników wskaźnikowych (np. C/I, RORAA na poziomie Banku, RORAA na poziomie Obszaru Biznesowego), przy czym wynagrodzenie zmienne dla dyrektorów: komórki audytu wewnętrznego, komórki ds. zgodności, komórki prawnej, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie, komórki odpowiedzialnej za sprawy kadrowe nie może być uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności.

W sytuacji, gdy:

- wysokość całkowitego wynagrodzenia zmiennego w ujęciu miesięcznym jest mniejsza niż 80% średniego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze finansowym wg GUS
- oraz
- stosunek wynagrodzenia zmiennego do stałego jest niższy niż 30%,

osoba zajmująca stanowisko kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku nie podlega mechanizmowi odraczania i wypłaty części wynagrodzenia zmiennego w akcjach Banku.

17.7. Zagregowane informacje ilościowe dotyczące wynagrodzenia, z podziałem na obszary działalności Banku (Art. 450 g)

W 2019 r. ustalono wynagrodzenie zmienne za 2018 rok dla osób zajmujących stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Wynagrodzenie zmienne za wyniki 2019 roku – na dzień publikacji niniejszego Raportu – nie zostało jeszcze rozliczone i przyznane.

Tabela 37

Wysokość wynagrodzenia osób zajmujących stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku w podziale na linie biznesowe za lata 2018 – 2019

Linie biznesowe	Wynagrodzenie całkowite za 2018 r.* (stałe i zmienne)	Wynagrodzenie stałe za 2019 r.**
Obszar nadzorczy (Rada Nadzorcza)	969	1 119
Obszar Biznesowy*	1 484	1 130
Obszar Finansów	1 170	835
Obszar Ryzyka	2 252	1 991
Obszar Zarządczy	2 006	2 008
Łącznie	7 881	7 083
w tym: członkowie Zarządu**	1 963	1 638

Źródło: Bank

* Dane nie uwzględniają przyznanych płatności w akcjach fantomowych, które zostaną wypłacone po upływie okresu retencyjnego, tj. po okresie 6 miesięcy liczonego od dnia przyznania zmiennego składnika wynagrodzenia, po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną z kursów zamknięcia ustalonych na pięciu pierwszych sesjach po upływie okresu retencyjnego – 46 790 sztuk akcji o wartości 341 tys. PLN;

** Dane uwzględniają również 2 członków Zarządu oraz 2 członków Rady Nadzorczej, nie wchodzących w skład Zarządu i Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2019 roku. Wynagrodzenie zmienne za wyniki 2019 roku – na dzień publikacji niniejszych Informacji – nie zostało jeszcze rozliczone i przyznane. Bank dokona aktualizacji przedstawionych Informacji po weryfikacji spełnienia warunków koniecznych do naliczenia wynagrodzenia zmiennego przysługującego za rok 2019, nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości Informacji o Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczących adekwatności kapitałowej wg stanu na 31 grudnia 2020 r.

17.8. Zagregowane informacje ilościowe na temat wynagrodzeń, z podziałem na kadre kierowniczą wyższego szczebla i członków personelu, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku (Art. 450 h)

17.8.1. Kwoty wynagrodzeń przyznanych za dany rok obrachunkowy, z podziałem na wynagrodzenie stałe, w tym opis stałych składników, i na wynagrodzenie zmienne, oraz liczbę beneficjentów (Art. 450 h i)

Wynagrodzenie zmienne za wyniki 2019 roku – na dzień publikacji niniejszego Raportu – nie zostało jeszcze przyznane. Bank dokona aktualizacji informacji po weryfikacji spełnienia warunków koniecznych do naliczenia wynagrodzenia zmiennego przysługującego za rok 2019, nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości analogicznego Raportu wg stanu na 31 grudnia 2020 r.

Tabela 38

Wynagrodzenia stałe i zmienne członków Zarządu Banku i pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze za rok 2019

Lp.	Grupa	Liczba osób	Wynagrodzenie stałe	Wynagrodzenie zmienne	Wynagrodzenie całkowite
A	Członkowie Rady Nadzorczej, Członkowie Zarządu oraz, o ile zostały zaliczone przez Bank do osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku, osoby podległe bezpośrednio Członkowi Zarządu w tym:	28	3 920	-	3 920
	członkowie Rady Nadzorczej*	16	1 119	-	1 119

Lp.	Grupa	Liczba osób	Wynagrodzenie stałe	Wynagrodzenie zmienne	Wynagrodzenie całkowite
	członkowie Zarządu*		1 638	-	1 638
B	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze, o ile zostały zaliczone przez Bank do osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku	17	3 163	-	3 163
	Łącznie	45	7 083	-	7 083

Źródło: Bank

*Dane uwzględniają również 2 członków Zarządu oraz 2 członków Rady Nadzorczej, nie wchodzących w skład Zarządu i Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2018 roku.

17.8.2. Kwoty i formy przyznanego wynagrodzenia zmiennego, z podziałem na świadczenia pieniężne, akcje i instrumenty związane z akcjami oraz inne rodzaje, oddzielnie dla części wynagrodzenia płatnej z góry i części z odroczoną wypłatą (Art. 450 h ii)

Tabela 39

Naliczone wynagrodzenie zmienne Członków Rady Nadzorczej, Członków Zarządu Banku i pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku z podziałem na świadczenia pieniężne i instrumenty finansowe, część nieodroczone i część odroczone (przyznana i jeszcze nie przyznana)

Lp.	Grupa	Naliczone wynagrodzenie zmienne*		Przyznane wynagrodzenie zmienne – część nieodroczone*		Wynagrodzenie zmienne z odroczoną wypłatą – część jeszcze nieprzyznana*	
		Akcje (sztuki)	Gotówka	Akcje** (sztuki)	Gotówka	Akcje (sztuki)	Gotówka
1	członkowie Rady Nadzorczej, członkowie Zarządu oraz osoby zajmujące stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku, należące do Grupy A w tym:	77 982	568	46 790	341	31 192	227
	członkowie Zarządu***	77 982	568	46 790	341	31 192	227
2	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku, należące do Grupy B i C	-	-	-	-	-	-
	Łącznie	77 982	568	46 790	341	31 192	227

Źródło: Bank

*Dane dotyczą wynagrodzenia zmiennego za 2018r.

** Z uwagi na niedysponowanie przez Bank na ten cel odpowiednią liczbą akcji rzeczywistych, ustalone wynagrodzenie zmienne za 2018 r. zostanie wypłacone w akcjach fantomowych po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną z kursów zamknięcia ustalonych na pięciu pierwszych sesjach po upływie okresu retencyjnego (okres 6 miesięcy liczony od dnia przyznania członkowi Zarządu uchwałą Rady Nadzorczej zmiennego składnika wynagrodzenia), tj. do końca czerwca 2020 r.

*** Dane uwzględniają również 1 członka Zarządu nie wchodzącego w skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2019 roku.

Wynagrodzenie zmienne za wyniki 2019 roku – na dzień publikacji niniejszego Raportu – nie zostało jeszcze przyznane. Bank dokona aktualizacji informacji po weryfikacji spełnienia warunków

koniecznych do naliczenia wynagrodzenia zmiennego przysługującego za rok 2019, nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości analogicznego Raportu wg stanu na 31 grudnia 2020 r.

17.8.3. Kwoty wynagrodzenia z odroczoną wypłatą przyznanego za poprzednie okresy wykonywania pracy, z podziałem na kwotę przysługującą w danym roku obrachunkowym i kwotę przysługującą w następnych latach (Art. 450 h iii)

Tabela 40

Wynagrodzenie zmienne Członków Rady Nadzorczej, Członków Zarządu Banku i pozostałych osób zajmujących stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku z odroczoną wypłatą, z podziałem na kwoty, które będą rozliczane w następnych latach

Lp.	Grupa	Wynagrodzenie zmienne z odroczoną wypłatą – część jeszcze nie przyznana*
1	członkowie Rady Nadzorczej, członkowie Zarządu oraz osoby zajmujące stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku, należące do Grupy A w tym:	455
	członkowie Zarządu**	455
2	Pozostałe osoby zajmujące stanowiska kierownicze mające istotny wpływ na profil ryzyka Banku, należące do Grupy B i C	-
łącznie		455

Źródło: Bank

*Dane dotyczą wynagrodzenia zmiennego za 2018 r.; rozliczenie I transzy nastąpi w 2020 r. (podana wartość uwzględnia wysokość wyliczonej gotówki i wartości akcji rzeczywistych)

** Dane uwzględniają również 1 członka Zarządu nie wchodzącego w skład Zarządu na dzień 31 grudnia 2019 roku.

W latach 2014 – 2017 nie przyznano wynagrodzenia zmiennego podlegającego odroczeniu. Wynagrodzenie zmienne za wyniki roku 2018 zostało rozliczone i przyznane w roku 2019; Rozliczenie pierwszej transzy będzie miało miejsce w roku 2020, drugiej transzy w roku 2021 i trzeciej (ostatniej) transzy w roku 2022.

Wynagrodzenie zmienne za wyniki 2019 roku – na dzień publikacji niniejszego raportu – nie zostało jeszcze rozliczone i przyznane. Bank dokona aktualizacji informacji po weryfikacji spełnienia warunków koniecznych do naliczenia wynagrodzenia zmiennego przysługującego za rok 2019, nie później niż w dniu podania do publicznej wiadomości analogicznego Raportu wg stanu na 31 grudnia 2020 r.

17.8.4. Kwoty wynagrodzenia z odroczoną wypłatą przysługującego w danym roku obrachunkowym, wypłaconego w tym roku obrachunkowym i zmniejszonego na skutek korekt wyników (Art. 450 h iv)

W roku 2019 nie wystąpiła konieczność rozliczenia wynagrodzenia zmiennego podlegającego odroczeniu, ponieważ w 2018 roku ustalono, że w związku z realizacją przez Bank Programu Postępowania Naprawczego – zgodnie z art. 142 ust. 1 ustawy – Prawo bankowe, osobom mającym istotny wpływ na profil ryzyka Banku (w tym członkom Zarządu BOŚ S.A.) nie przyznano wynagrodzenia zmiennego za wyniki 2017 roku. Wynagrodzenie zmienne za wyniki roku 2018 zostało rozliczone i przyznane w roku 2019; rozliczenie pierwszej transzy będzie miało miejsce w roku 2020, drugiej transzy w roku 2021 i trzeciej (ostatniej) transzy w roku 2022.

17.8.5. Gwarantowane wypłaty wynagrodzenia zmiennego w danym roku obrachunkowym oraz liczbę beneficjentów takich wypłat (Art. 450 h v)

W roku 2019 nie odnotowano płatności związanych z podjęciem zatrudnienia przez kadre kierowniczą wyższego szczebla i pracowników, których działania mają istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

17.8.6. Odprawy przyznane w poprzednich okresach i wypłacone w danym roku obrachunkowym (Art. 450 h vi)

W roku 2019 Bank nie dokonywał wypłaty odpraw członkom Zarządu Banku ani pozostałym osobom zajmującym stanowiska kierownicze w Banku.

17.8.7. Liczba osób, które otrzymały wynagrodzenie w wysokości co najmniej 1 mln EUR w danym roku obrachunkowym: dla osób, które otrzymały wynagrodzenia w przedziale między 1 mln EUR a 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 500 000 EUR, a dla osób, które otrzymały wynagrodzenia w kwocie co najmniej 5 mln EUR – w podziale na przedziały wynagrodzeń o wielkości 1 mln EUR (Art. 450 i)

W 2019 r. żadna z osób zatrudnionych w Banku Ochrony Środowiska S.A. nie otrzymała łącznego wynagrodzenia przekraczającego równowartość 1 000 000 euro.

17.9. Informacje na temat tego, czy Bank korzysta z odstępstwa określonego w art. 94 ust. 3 dyrektywy 2013/36/UE

Bank nie korzystał z odstępstwa określonego w art. 94 ust. 3 dyrektywy 2013/36/UE.

18. Dźwignia finansowa (CRR Art. 451)

18.1. Wskaźnik dźwigni oraz sposób, w jaki Bank stosuje art. 499 ust. 2 Rozporządzenia CRR (Art. 451 a)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A., zgodnie z *art. 429 ust. 2 CRR* podjęła decyzję o ujawnianiu wskaźnika dźwigni przy zastosowaniu w pełni wprowadzonej definicji kapitału Tier I.

Wartość wskaźnika dźwigni, obliczonego zgodnie z *art. 429 CRR* na 31 grudnia 2019 roku wyniosła 10,4%.

Wskaźnik dźwigni dla Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. obliczany jest w cyklu kwartalnym.

18.2. Struktura miary ekspozycji całkowitej, o której mowa w art. 429 ust. 4 jak również uzgodnienie miary ekspozycji całkowitej ze stosownymi informacjami ujawnianymi w publikowanych sprawozdaniach finansowych (Art. 451 b)

Tabela 41

Wspólne ujawnienie wskaźnika dźwigni [wzór LRCOM z Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013]

		2019	2018
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych i transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych)			
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych, ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	18 664 161	18 344 308
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	-14 755	-3 696
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	18 649 405	18 340 612
Ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych			
4	Koszt odtworzenia związany z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (tj. z pominięciem kwalifikującego się zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce)	90 551	94 794
5	Kwoty narzutu w odniesieniu do potencjalnej przyszłej ekspozycji związanej z wszystkimi transakcjami na instrumentach pochodnych (metoda wyceny według wartości rynkowej)	72 520	53 963
EU-5a	Ekspozycja obliczona według metody wyceny pierwotnej ekspozycji	-	-
6	Ubruttowanie zapewnionego zabezpieczenia instrumentów pochodnych, jeżeli odliczono je od aktywów bilansowych zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości	-	-
7	(Odliczenia aktywów wiarytelności w odniesieniu do zmiennego depozytu zabezpieczającego w gotówce zapewnionego w transakcjach na instrumentach pochodnych)	-	-
8	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	-	-
9	Skorygowana skuteczna wartość nominalna wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych	-	-
10	(Skorygowana skuteczna wartość nominalna kompensat i odliczeń narzutów w odniesieniu do wystawionych kredytowych instrumentów pochodnych)	-	-
11	Całkowite ekspozycje z tytułu instrumentów pochodnych (suma wierszy 4-10)	163 071	148 757
Ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych			
12	Aktywa z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto (bez uwzględnienia kompensowania), po korekcie z tytułu transakcji księgowych dotyczących sprzedaży	65	168
13	(Skompensowane kwoty zobowiązań gotówkowych i wiarytelności gotówkowych w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych brutto)	-	-
14	Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta w odniesieniu do aktywów z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych	65	168
EU-14a	Odstępstwo dotyczące transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych: Ekspozycja na ryzyko kredytowe kontrahenta zgodnie z art. 429b ust. 4 i art. 222 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	-	-

		2019	2018
15	Ekspozycje z tytułu transakcji zawieranych poprzez pośrednika	-	-
EU-15a	(Wyłączone ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych rozliczanych za pośrednictwem klienta w odniesieniu do składnika rozliczanego z kontrahentem centralnym)	-	-
16	Całkowite ekspozycje z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (suma wierszy 12–15a)	130	336
Inne ekspozycje pozabilansowe			
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	2 881 533	1 842 019
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	-1 346 775	-892 519
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17 i 18)	1 534 758	949 500
Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 7 i 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe)			
EU-19a	(Wyłączenie ekspozycji wewnątrz grupy (na zasadzie nieskonsolidowanej) zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowych i pozabilansowych))	-	-
EU-19b	(Ekspozycje wyłączone zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 (bilansowe i pozabilansowe))	-	-
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej			
20	Kapitał Tier I	2 115 730	2 094 575
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a i EU-19b)	20 347 365	19 439 206
Wskaźnik dźwigni			
22	Wskaźnik dźwigni	10,4	10,8
Wybór przepisów przejściowych i kwota wyłączonych pozycji powierniczych			
EU-23	Wybór przepisów przejściowych na potrzeby określenia miary kapitału	przejściowe	przejściowe
EU-24	Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 rozporządzenia (UE) nr 575/2013	-	-

Źródło: Skonsolidowane Sprawozdanie LR na dzień 31 grudnia 2019 roku

Tabela 42

Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) [wzór LRSpl z Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013]

		2019	2018
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych), w tym:	18 566 132	18 233 410
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	64 931	12 274
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego, w tym:	18 501 202	18 221 136
EU-4	Obligacje zabezpieczone	-	-
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	5 331 957	5 368 022
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego, których nie traktuje się jak państwa	1 071 254	1 381 963
EU-7	Instytucje	204 517	298 312
EU-8	Zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	6 703 324	6 708 040
EU-9	Ekspozycje detaliczne	925 278	862 562

		2019	2018
EU-10	Przedsiębiorstwa	2 588 291	1 502 238
EU-11	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	1 281 740	1 794 845
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa niegenerujące zobowiązania kredytowego)	394 840	305 155

Źródło: Bank

Tabela 43

Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni [wzór LRSum z Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013]

		Kwota mająca zastosowanie	
		2019	2018
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	18 486 997	18 249 437
2	Korekta z tytułu jednostek objętych konsolidacją na potrzeby rachunkowości, ale nieobjętych zakresem konsolidacji regulacyjnej	4 573	3 499
3	(Korekta z tytułu aktywów powierniczych ujętych w bilansie zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, ale wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 13 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	-	-
4	Korekta z tytułu instrumentów pochodnych	72 520	53 963
5	Korekta z tytułu transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych (SFT)	130	336
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	1 534 758	949 500
EU-6a	(Korekta z tytułu ekspozycji wewnątrz grupy wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 7 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	-	-
EU-6b	(Korekta z tytułu ekspozycji wykluczonych z miary ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni zgodnie z art. 429 ust. 14 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)	-	-
7	Inne korekty	248 387	183 706
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	20 347 365	19 440 441

Źródło: Bank

18.3. Kwota wyłączonych pozycji powierniczych zgodnie z art. 429 ust. 11 CRR (Art. 451 c)

Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosuje możliwości przewidzianej w art. 429 ust. 11 Rozporządzenia CRR.

18.4. Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej (Art. 451 d)

Prowadzona w roku 2019 przez Grupę Kapitałową BOŚ S.A. polityka zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej miała na celu należyte zabezpieczenie Grupy Kapitałowej BOŚ S.A. przed tym ryzykiem.

Polityki i procedury wewnętrzne dotyczące zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej koncentrowały się na:

- określeniu podstawowych celów zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej w perspektywie krótkoterminowej,
- zapewnieniu zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie,
- monitorowaniu wartości wskaźnika w cyklach co najmniej kwartalnych,
- wprowadzeniu planów awaryjnych na wypadek wystąpienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej.

Wskaźnik dźwigni finansowej raportowany jest w cyklach miesięcznych, w ujęciu jednostkowym.

18.5. Opis czynników, które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie, którego dotyczy ujawniony wskaźnik (Art. 451 e)

Informacja na temat funduszy własnych, w tym kapitału Tier I i kapitału podstawowego Tier I zaprezentowana została w Tabeli 5 Fundusze własne [wzór do celów ujawniania informacji na temat funduszy własnych z Załącznika IV do Rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającego wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013].

19. Wymogi dotyczące płynności (Wytyczne EBA/GL/2017/01 z dnia 21 czerwca 2017 r. w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wypływów netto w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art. 435 rozporządzenia (UE) nr 575/2013)

Informacje nt. celów i strategii zarządzania ryzykiem płynności oraz informacje ilościowe i jakościowe dotyczące wysokości i elementów składowych wskaźnika pokrycia wypływów netto (LCR), zgodnie z Wytycznymi EBA/GL/2017/01 w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wypływów netto w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art. 435 rozporządzenia (UE) nr 575/2013 znajdują się w „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku” oraz „Sprawozdaniu Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. w 2019 roku”.

Tabela 44

Tabela EU LIQ1 dotycząca zarządzania ryzykiem płynności, Załącznik II do Wytycznych EBA/GL/2017/01 z dnia 21 czerwca 2016 r. w sprawie ujawniania wskaźnika pokrycia wypływów netto w uzupełnieniu do ujawniania informacji na temat zarządzania ryzykiem płynności na podstawie art. 435 rozporządzenia (UE) nr 575/2013]

Ujęcie skonsolidowane		Całkowita wartość nieważona				Całkowita wartość ważona			
Waluta i jednostki (mln zł)		(średnia)				(średnia)			
Koniec kwartału:		03.2019	06.2019	09.2019	12.2019	03.2019	06.2019	09.2019	12.2019
Liczba punktów danych użytych do obliczenia średnich:		12	12	12	12	12	12	12	12
AKTYWA PŁYNNE WYSOKIEJ JAKOŚCI									
1	Aktywa płynne wysokiej jakości ogółem					3 664	3 512	3 491	3 524
WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH									
2	Depozyty detaliczne i depozyty klientów będących małymi przedsiębiorstwami, w tym:	8 127	7 782	7 555	7 441	629	609	598	593
3	Depozyty stabilne	5 653	5 338	5 102	4 970	283	267	255	248
4	Depozyty mniej stabilne	2 474	2 444	2 454	2 471	347	343	343	345
5	Niezabezpieczone finansowanie hurtowe	3 606	3 455	3 403	3 418	1 561	1 465	1 433	1 423
6	Depozyty operacyjne (wszyscy kontrahenci) i depozyty w ramach sieci współpracy banków spółdzielczych	-	-	-	-	-	-	-	-
7	Depozyty nieoperacyjne (wszyscy kontrahenci)	3 499	3 399	3 354	3 390	1 454	1 409	1 385	1 395
8	Dług niezabezpieczony	107	56	48	28	107	56	48	28
9	Zabezpieczone finansowanie hurtowe					6	6	6	6
10	Dodatkowe wymogi	2 061	2 129	2 313	2 587	276	275	291	318
11	Wpływy związane z ekspozycją na instrumenty pochodne i inne wymogi w zakresie zabezpieczeń	111	96	89	86	96	86	83	82
12	Wpływy związane z utratą finansowania z tytułu produktów dłużnych	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Instrumenty kredytowe i instrumenty wsparcia płynności	1 949	2 033	2 224	2 501	180	189	208	236
14	Inne zobowiązania umowne związane z finansowaniem	452	421	434	436	423	393	407	409
15	Inne zobowiązania warunkowe związane z finansowaniem	15	14	15	14	-	-	-	-
16	WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM					2 895	2 749	2 735	2 749
WYPŁYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH									
17	Zabezpieczone transakcje kredytowe (np. z udzielonym przyrzeczeniem odkupu)					-	-	-	-
18	Wpływy z w pełni obsługiwanych ekspozycji	226	224	226	235	172	171	175	183
19	Inne wpływy środków pieniężnych	225	212	197	187	225	212	197	187
EU-19a	(Różnica pomiędzy sumą ważonych wpływów ogółem a sumą ważonych wpływów ogółem wynikających z transakcji w państwach trzecich, w których występują ograniczenia transferu lub transakcji denominowanych w walutach niewymienialnych)					-	-	-	-
EU-19b	(Nadwyżka wpływów z powiązanych wyspecjalizowanych instytucji kredytowych)					-	-	-	-

Ujęcie skonsolidowane Waluta i jednostki (mln zł)		Całkowita wartość nieważona (średnia)				Całkowita wartość ważona (średnia)			
		03.2019	06.2019	09.2019	12.2019	03.2019	06.2019	09.2019	12.2019
Koniec kwartału:									
20	WPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH OGÓŁEM	450	436	423	422	397	382	372	370
EU-20a	Wpływy całkowicie wyłączone	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20b	Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 90%	-	-	-	-	-	-	-	-
EU-20c	Wpływy podlegające ograniczeniu wynoszącemu 75%	450	436	423	422	397	382	372	370
		WARTOŚĆ SKORYGOWANA OGÓŁEM							
21	ZABEZPIECZENIE PRZED UTRATĄ PŁYNNOŚCI					3 664	3 512	3 491	3 524
22	WPLYWY ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH NETTO OGÓŁEM					2 497	2 367	2 363	2 380
23	WSKAŹNIK POKRYCIA WYPŁYWÓW NETTO (%)					147	149	148	148

Źródło: Bank

20. Stosowanie metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego (CRR Art. 452)

W roku 2019 Bank nie stosował metody IRB w odniesieniu do ryzyka kredytowego.

21. Stosowanie technik ograniczenia ryzyka kredytowego (CRR Art. 453)

W 2019 roku Bank stosował techniki redukcji ryzyka kredytowego (*ang. Credit Risk Mitigant – CRM*) celem ograniczenia ryzyka generowanego przez ekspozycje kredytowe, zgodnie z wytycznymi rekomendowanymi przez zewnętrzne organy nadzorcze. Bank stosując techniki redukcji ryzyka kredytowego zakładał, że ekspozycja kredytowa objęta technikami redukcji ryzyka kredytowego nie będzie generować ryzyka kredytowego wyższego niż ekspozycja, której ryzyko kredytowe nie zostało ograniczone. Jedynie pewne typy zabezpieczeń oraz pewne typy podmiotów wystawiających gwarancje spełniają wymagania pozwalające wykorzystywać je do redukcji wymogów kapitałowych.

Ponadto w regulacjach dotyczących adekwatności kapitałowej oraz w regulacjach wewnętrznych Banku określono, że proces zarządzania prawnymi zabezpieczeniami ekspozycji kredytowych oraz warunki w umowach o zabezpieczenie muszą spełniać minimalne wymogi w zakresie:

- procedury monitorowania wartości rynkowej,
- ubezpieczenia,
- braku wątpliwości prawnych dotyczących prawidłowości ustanowienia zabezpieczenia.

W roku 2019 Bank, w celu prezentacji w rachunku adekwatności kapitałowej technik ograniczania ryzyka kredytowego, stosował metodę kompleksową uznawania zabezpieczeń.

Techniki ograniczania ryzyka kredytowego przy obliczaniu wymogu kapitałowego metodą standardową uwzględniają:

- ochronę kredytową rzeczywistą – techniki redukcji ryzyka kredytowego, w których zmniejszenie ryzyka kredytowego z tytułu ekspozycji kredytowej wynika z prawa Banku do upłynnienia, dokonania transferu lub przejęcia przyjętych na zabezpieczenie aktywów lub środków pieniężnych. Zgodnie z obowiązującą metodą, Bank stosował następujące rodzaje prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych w ramach rzeczywistej ochrony kredytowej:

- zdeponowane środki pieniężne lub bankowe instrumenty pieniężne wystawione przez Bank,
  - dłużne papiery wartościowe spełniające określone wymogi,
  - złoto,
  - zabezpieczenia w postaci hipotek na nieruchomościach.
- ochronę kredytową nieruchomości – techniki redukcji ryzyka kredytowego, w których zmniejszenie ryzyka kredytowego wynika z zobowiązania strony trzeciej do zapłacenia określonej kwoty w przypadku niewykonania zobowiązania przez dłużnika lub wystąpienia innych, określonych w umowie zdarzeń kredytowych. Bank stosował następujące rodzaje prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych w ramach nieruchomościowej ochrony kredytowej:
    - gwarancje oraz regwarancje,
    - wymienione poniżej rodzaje prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych w ramach rzeczywistej ochrony kredytowej, które na potrzeby rachunku adekwatności kapitałowej traktowane były jak gwarancje:
      - zdeponowane środki pieniężne lub bankowe instrumenty pieniężne w posiadaniu banku będącego stroną trzecią,
      - polisy ubezpieczeniowe,
      - papiery wartościowe z opcją odkupu na żądanie.

21.1. Najważniejsze cechy polityk i procesów dotyczących kompensowania pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz wskazanie zakresu, w jakim Bank stosuje kompensowanie pozycji bilansowych (Art. 453 a)

Według stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku, w Banku nie było stosowane kompensowanie pozycji bilansowych i pozabilansowych zgodnie z art. 205 Rozporządzenia CRR.

Bank w aktywach finansowych i zobowiązaniach finansowych ujętych w sprawozdaniu finansowym nie stosuje kompensaty wartości posiadanych instrumentów finansowych. W „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku” zaprezentowano informację o potencjalnym ujęciu instrumentów finansowych, dla których istnieje możliwość przeprowadzenia kompensat zgodnie z właściwymi umowami.

21.2. Najważniejsze cechy polityk i procesów służących oszacowaniu uznanych zabezpieczeń i zarządzaniu nimi (Art. 453 b)

Prowadzona w roku 2019 przez Bank polityka zabezpieczeń miała na celu należyte zabezpieczenie interesu Banku, w tym przede wszystkim ustanowienie zabezpieczeń umożliwiających wysoki poziom odzysku z wierzytelności w przypadku konieczności prowadzenia działań windykacyjnych.

Podczas ustanawiania zabezpieczeń dopuszczalne było stosowanie jednocześnie kilku form zabezpieczania wierzytelności.

Polityka i procedury wewnętrzne Banku dotyczące zarządzania zabezpieczeniami wprowadzały obowiązek spełnienia wymagań dotyczących uznawalności prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych i głównie koncentrowały się na:

- skutecznym ustanowieniu zabezpieczenia, które na wypadek wystąpienia niewypłacalności klienta umożliwiało sprawne przeprowadzenie procesów windykacyjnych,
- zgodności działania Banku z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie,

- monitorowaniu wartości zabezpieczeń z częstotliwością zapewniającą posiadanie przez Bank aktualnych danych dotyczących wartości przyjętych prawnych zabezpieczeń transakcji kredytowych,
- wprowadzeniu planów awaryjnych na wypadek wystąpienia sytuacji znacznego obniżenia wartości przyjętych zabezpieczeń wskutek zmian czynników makroekonomicznych.

Do wyceny prawnych zabezpieczeń stosowane było podejście ostrożnościowe, uwzględniające podczas ustanawiania zabezpieczenia długoterminową wartość rynkową oraz możliwą zmienność wartości przyjętego zabezpieczenia w czasie.

Wycena zabezpieczeń opierała się na następujących zasadach:

- w odniesieniu do zabezpieczeń rzeczowych – określeniu bieżącej wartości rynkowej przy założeniu funkcjonowania dla tych zabezpieczeń rynku umożliwiającego szybkie upłynnienie w przypadku wystąpienia niewypłacalności dłużnika Banku,
- możliwości obniżenia wartości zabezpieczenia, jeżeli jego rodzaj, lokalizacja i charakter (np. poziom zużycia, czas eksploatacji) wskazują na niepewność co do możliwości utrzymania wartości rynkowej.

Wartość zabezpieczenia podlegała okresowemu monitorowaniu.

21.3. Opis głównych rodzajów zabezpieczeń przyjętych przez Bank w celu ograniczania ryzyka kredytowego (Art. 453 c)

Zasady ograniczania ryzyka kredytowego w Banku były ściśle powiązane z zakresem prawnych zabezpieczeń uznawanych i stosowanych przez Bank w procesie kredytowym. Bank wymagał, aby transakcja była zabezpieczona na określonym poziomie. Poziom zabezpieczenia zależał w szczególności od: rodzaju transakcji, oceny sytuacji ekonomiczno-finansowej klienta i długości okresu kredytowania.

Przy wyborze formy zabezpieczenia Bank dokonywał weryfikacji podstawowych kryteriów decydujących o jego skuteczności, w tym:

- płynności zabezpieczenia, tj. możliwości zbycia przedmiotu zabezpieczenia bez istotnego obniżenia jego ceny w czasie,
- wartości możliwej do uzyskania podczas ewentualnego postępowania windykacyjnego,
- dostępu i możliwości kontroli przedmiotu zabezpieczenia w okresie trwania ekspozycji.

Bank przyjmował zabezpieczenia rzeczowe i osobiste.

Podstawowe stosowane przez Bank formy zabezpieczenia obejmowały w szczególności:

- dla ekspozycji wobec osób fizycznych – nieruchomości mieszkalne, zastawy rejestrowe na ruchomościach, poręczenia osób fizycznych, przelew wierzycelności z różnych form ubezpieczenia,
- dla ekspozycji wobec klientów innych niż osoby fizyczne – nieruchomości komercyjne, zabezpieczenia gotówkowe lub równoważne z gotówką, gwarancje i poręczenia banków oraz podmiotów o dobrej sytuacji finansowo-ekonomicznej, zastawy rejestrowe na ruchomościach bądź zbiorze rzeczy ruchomych lub praw stanowiących organizacyjną całość, przelew wierzycelności.

Dla potrzeb określenia wartości zabezpieczenia Bank dokonywał korekty wartości przedmiotu przyjętego na zabezpieczenia stosując wskaźniki korygujące ustalone indywidualnie dla poszczególnych przedmiotów, w szczególności z wykorzystaniem stóp odzysku dla danego przedmiotu zabezpieczenia oraz wiedzy eksperckiej osób zaangażowanych operacyjnie w proces windykacji.

Bank stosował zalecenia Rekomendacji S w sprawie maksymalnych poziomów LtV i wymaganego wkładu własnego kredytów zabezpieczonych hipotecznie.

W szczególności, w przypadku nieruchomości podstawą do określenia wartości przyjmowanego zabezpieczenia była wycena sporządzona przez osobę posiadającą niezbędne kwalifikacje i doświadczenie w zakresie oceny wartości nieruchomości. Bank weryfikował wartość z wyceny wykorzystując dane „m.in. z Systemu Analiz i Monitorowania Rynku Obrotu Nieruchomościami (AMRON) oraz Cenatorium Sp. z o.o.

Ustanowienie zabezpieczenia, o ile było ono wymagane, stanowiło warunek uruchomienia finansowania.

Wartość zabezpieczenia podlegała monitorowaniu w całym okresie trwania transakcji. W procesie monitorowania wartości nieruchomości Bank stosował m.in. portfelową aktualizację wartości przy wykorzystaniu metod statystycznych.

W przypadku zmniejszenia lub utraty wartości przez przedmiot stanowiący zabezpieczenie Bank, poprzez odpowiednie postanowienia w umowie o zawarcie transakcji kredytowej, był uprawniony do żądania ustanowienia dodatkowego zabezpieczenia.

21.4. Główne rodzaje gwarantów i kontrahentów kredytowych instrumentów pochodnych oraz ich wiarygodność kredytowa (Art. 453 d)

W roku 2019 Bank Ochrony Środowiska S.A. nie realizował transakcji w zakresie kredytowych instrumentów pochodnych.

Główni gwaranci, od których Bank otrzymał gwarancję lub poręczenie zabezpieczające spłatę udzielonych transakcji kredytowych, na dzień 31 grudnia 2019 roku, to:

- podmioty niefinansowe: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 127,5 mln PLN (33,5% ogółu gwarancji i poręczeń zaksięgowanych na dzień 31 grudnia 2019 roku),
- Bank Gospodarstwa Krajowego: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 188,9 mln PLN (49,5% ogółu j.w.),
- instytucje samorządowe: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 24,9 mln PLN (6,5% ogółu j.w.),
- monetarne instytucje finansowe: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 0,5 mln PLN (0,1% ogółu j.w.),
- pozostali gwaranci: wartość gwarancji i poręczeń otrzymanych: 39,7 mln PLN (10,4% ogółu j.w.).

Ogółem wartość otrzymanych gwarancji i poręczeń od wszystkich wymienionych podmiotów na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 381,5 mln PLN.

Przed przyjęciem gwarancji lub poręczenia Bank ocenia wiarygodność dostawcy zabezpieczenia.

21.5. Informacje na temat koncentracji ryzyka rynkowego lub kredytowego w ramach podjętych działań w zakresie ograniczenia ryzyka kredytowego (Art. 453 e)

Wartość brutto kredytów w CHF w portfelu kredytowym BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 950 mln zł. Najwięcej kredytów brutto w CHF stanowiły kredyty mieszkaniowe (98,8%). Wartość brutto kredytów mieszkaniowych w CHF w portfelu kredytowym BOŚ S.A. na dzień 31 grudnia 2019 roku wynosiła 939 – mln PLN (wartość netto 895 mln PLN). Udział kredytów mieszkaniowych posiadających przesłankę utraty wartości i wykazujących utratę wartości udzielonych w CHF wyniósł 6,9%. Udział kredytów mieszkaniowych w CHF w całym portfelu kredytowym Grupy BOŚ S.A. (netto) wyniósł 7,5% i zmniejszył się o 0,8 p.p. w relacji do stanu na koniec 2018 roku.

Pozycja walutowa w CHF zamykana jest transakcjami FX SWAP, transakcjami typu cross-currency repo oraz lokatami w CHF osób fizycznych. Na dzień 31 grudnia 2019 roku otwarta pozycja w CHF była domknięta i nie przekraczała kwoty 1112 tys. PLN (284 tys. CHF).

Bank zarządza koncentracją w obszarze ryzyka poprzez wprowadzenie limitów wewnętrznych i ich monitorowanie. Opis poszczególnych ryzyk koncentracji, sposobów ich pomiaru i monitorowania znajduje się w „Rocznym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. za rok zakończony dnia 31 grudnia 2019 roku”.

21.6. Wartość ekspozycji zabezpieczonej przez uznane zabezpieczenia finansowe, inne uznane zabezpieczenia, gwarancje lub kredytowe instrumenty pochodne, po uwzględnieniu korekt z tytułu zmienności; Całkowita wartość ekspozycji podana oddzielnie dla każdej kategorii ekspozycji (w stosownych przypadkach po skompensowaniu pozycji bilansowych lub pozabilansowych), która jest objęta gwarancjami lub kredytowymi instrumentami pochodnymi (Art. 453 f-g)

Tabela 45

Techniki ograniczania ryzyka kredytowego – wzór EU CR3 z Wytycznych EBA/GL/2016/11 z 04 sierpnia 2017 r. w sprawie wymogów dotyczących ujawniania informacji na mocy części ósmej rozporządzenia (UE) nr 575/2013

		2019				
		a	b	c	d	e
		Ekspozycje niezabezpieczone – kwota bilansowa	Ekspozycje zabezpieczone – kwota bilansowa	Ekspozycje zabezpieczone w formie zabezpieczenia rzeczowego	Ekspozycje zabezpieczone przez gwarancje finansowe	Ekspozycje zabezpieczone przez pochodne instrumenty kredytowe
1	Kredyty ogółem	15 566 418	385 079	-	240 301	-
2	Dłużne papiery wartościowe ogółem	5 425 491	-	-	-	-
3	Ogół ekspozycji	20 991 909	385 079	-	240 301	-
4	W tym ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	2 004 763	70 406	-	52 080	-

Źródło: Bank

22. Stosowanie metod zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego (CRR Art. 454)

W roku 2019 Bank i Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowały zaawansowanego pomiaru w odniesieniu do ryzyka operacyjnego.

23. Stosowanie wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego (CRR Art. 455)

W 2019 roku Bank i Grupa Kapitałowa BOŚ S.A. nie stosowały wewnętrznych modeli pomiaru ryzyka rynkowego.

24. Porównanie funduszy własnych, współczynnika kapitałowego oraz wskaźnika dźwigni finansowej z uwzględnieniem i bez uwzględniania zastosowania rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 i analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów (na podstawie Wytycznych EBA/GL/2018/01 z dnia 16 stycznia 2018 r.)

W dniu 24 lipca 2014 r. Rada Międzynarodowych Standardów Rachunkowości opublikowała nowy Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej (MSSF) 9, który został zatwierdzony Rozporządzeniem Komisji Europejskiej nr 2016/2067/EU z 22 listopada 2016 r. do stosowania w krajach członkowskich Unii Europejskiej. Standard ma obowiązkowe zastosowanie do sprawozdań finansowych sporządzonych za okresy obrotowe rozpoczynające się w dniu oraz po 1 stycznia 2018 roku za wyjątkiem zakładów ubezpieczeń, które mogą zastosować standard począwszy od 1 stycznia 2021 roku. MSSF 9 zastępuje MSR 39 „Instrumenty finansowe: ujmowanie i wycena” dając jednak podmiotom sprawozdawczym możliwość pozostania przy przepisach dotyczących rachunkowości zabezpieczeń wynikających z MSR 39.

Jednocześnie, w dniu 12 grudnia 2017 r. Parlament Europejski i Rada UE przyjęły Rozporządzenie nr 2017/2395 zmieniające Rozporządzenie CRR w odniesieniu do rozwiązań przejściowych dotyczących złagodzenia wpływu wprowadzenia MSSF 9 na fundusze własne oraz dotyczących traktowania jako duże ekspozycje niektórych ekspozycji wobec podmiotów sektora publicznego denominowanych w walucie krajowej dowolnego państwa członkowskiego. Niniejsze rozporządzenie weszło w życie następnego dnia po jego opublikowaniu.

Bank zdecydował, na potrzeby adekwatności kapitałowej, o stosowaniu rozwiązań przejściowych, dotyczących złagodzenia wpływu wdrożenia MSSF 9 na fundusze własne w oparciu o art. 1 ust. 9 Rozporządzenia nr 2017/2395 CRR. Dodatkowo, postanowiono niestosować ust. 4 z art. 1 tego Rozporządzenia.

Uwzględniając wpływ wdrożenia MSSF 9 z zastosowaniem rozwiązań przejściowych Grupa spełniała obowiązujące normy kapitałowe w całym okresie 2019 roku.

Tabela 46

Informacje na temat rozwiązań przejściowych w zakresie łagodzenia skutków wprowadzenia MSSF 9 względem funduszy własnych [wzór ilościowy z Wytycznych EBA/GL/2018/01 z dnia 16 stycznia 2018 r. w sprawie jednolitego ujawniania na podstawie art. 473a rozporządzenia (UE) nr 575/2013 informacji na temat rozwiązań przejściowych w zakresie łagodzenia skutków wprowadzenia MSSF 9 względem funduszy własnych]

		31.12.2019	30.09.2019	30.06.2019	31.03.2019	31.12.2018
Dostępny kapitał (kwoty)						
1	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1)	2 115 730	2 124 569	2 120 929	2 072 318	2 094 575
2	Kapitał podstawowy Tier 1 (CET1), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	2 018 553	2 027 392	2 023 752	1 975 141	1 985 965
3	Kapitał Tier 1	2 115 730	2 124 569	2 120 929	2 072 318	2 094 575
4	Kapitał Tier 1, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	2 018 553	2 027 392	2 023 752	1 975 141	1 985 965

	31.12.2019	30.09.2019	30.06.2019	31.03.2019	31.12.2018	
5	Łączny kapitał	2 444 537	2 470 666	2 476 694	2 429 702	2 453 560
6	Łączny kapitał, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	2 347 360	2 373 488	2 379 516	2 332 525	2 344 951
Aktywa ważone ryzykiem (kwoty)						
7	Aktywa ważone ryzykiem ogółem	14 914 877	14 619 274	13 822 092	14 058 195	13 671 845
7a	- Ryzyko kredytowe i kredytowe kontrahenta	13 430 895	13 086 909	12 470 449	12 598 612	12 423 510
7b	- Ryzyko operacyjne	1 049 826	996 100	996 100	996 100	996 100
7c	- Ryzyko rynkowe	418 027	518 666	337 927	446 349	231 851
7d	- Ryzyko CVA	16 128	17 598	17 617	17 134	20 384
8	Aktywa ważone ryzykiem ogółem, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	14 830 847	14 527 564	13 729 657	13 955 159	13 559 014
Współczynniki kapitałowe						
9	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,19	14,53	15,34	14,74	15,32
10	Kapitał podstawowy Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	13,61	13,96	14,74	14,15	14,65
11	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	14,19	14,53	15,34	14,74	15,32
12	Kapitał Tier 1 (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	13,61	13,96	14,74	14,15	14,65
13	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko)	16,39	16,90	17,92	17,28	17,95
14	Łączny kapitał (jako procent kwoty ekspozycji na ryzyko), gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	15,83	16,34	17,33	16,71	17,29
Wskaźnik dźwigni finansowej						
15	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	20 347 365	20 196 588	19 908 501	19 796 673	19 439 206
16	Wskaźnik dźwigni finansowej	10,4	10,5	10,7	10,5	10,8
17	Wskaźnik dźwigni finansowej, gdyby nie stosowano rozwiązań przejściowych dotyczących MSSF 9 lub analogicznych oczekiwanych strat z tytułu kredytów	10,0	10,1	10,2	10,0	10,3

Źródło: Bank

Oświadczenie Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A

Zarząd Banku Ochrony Środowiska S.A.:

- oświadcza, że Bank ujawnił informacje wymagane przepisami części ósmej Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012, zgodnie z formalnymi politykami i wewnętrznymi procedurami, systemami i mechanizmami kontroli;
- oświadcza, że według jego najlepszej wiedzy, adekwatność ustaleń dotyczących zarządzania ryzykiem, w szczególności ryzykiem płynności, w Banku Ochrony Środowiska S.A., daje pewność, że stosowane systemy zarządzania ryzykiem są odpowiednie z punktu widzenia profilu ryzyka i strategii Banku oraz Grupy Kapitałowej Banku;
- zatwierdza niniejszy Raport „Informacje o Grupie Kapitałowej Banku Ochrony Środowiska S.A. o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej, stan na 31 grudnia 2019 roku”, w którym umieszczono informacje na temat ryzyka, w tym ryzyka płynności, omówiono ogólny profil ryzyka Banku i Grupy Kapitałowej Banku związany ze strategią działalności oraz zawarto kluczowe wskaźniki i dane liczbowe, zapewniające zewnętrznym zainteresowanym stronom całościowy obraz zarządzania ryzykiem przez Bank Ochrony Środowiska S.A. i Grupę Kapitałową Banku, w tym interakcji między profilem ryzyka Banku, a tolerancją na ryzyko, określoną przez Zarząd i zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą.

Podpisy wszystkich członków Zarządu Banku Ochrony Środowiska S.A.

16.03.2020	Bogusław Białowąs	Prezes Zarządu	..... (podpis)
16.03.2020	Arkadiusz Garbarczyk	Wiceprezes - pierwszy zastępca Prezesa Zarządu	..... (podpis)
16.03.2020	Jerzy Zań	Wiceprezes Zarządu	..... (podpis)